

[0874] Flaainammen yn it Frysk

Willem Visser

Summary

This article deals with hypocoristics (pet names) in Frisian. In the linguistic literature on Frisian, hypocoristics have been noted because of their remarkable shape vis-à-vis the full form of the names they are associated with. Until now, however, an in-depth analysis of hypocoristic formation had not been undertaken. The present article aims to fill this lacuna. In order to do so, a database has been set up, consisting of some four hundred pairs of full names and their hypocoristic counterparts.

Hypocoristic formation is viewed as an instance of the morphological process of conversion or zero-derivation. The outcome, however, is determined to a large extent by the prosodic and phonological preferences of Frisian.

Hypocoristic formation has a quantitative and a qualitative side. The former aspect is accounted for by a quantitative instruction, to the effect that the full form of the name is projected onto a trochee, which is the unmarked foot type in Frisian. This first step is followed by the implementation of a qualitative instruction, the aim of which is to provide a hypocoristic with an unmarked phonological structure. Furthermore, there is the overarching principle that a minimal formal relationship should remain between the full name and the hypocoristic form. The quantitative instruction is a categorical requirement, implying that all hypocoristics are mono- or disyllabic. The qualitative instruction, on the other hand, is the expression of phonological preferences and tendencies. In the unmarked case, hypocoristics consist of open syllables, with single onsets; they do not contain diphthongs or long vowels, etcetera. This results in, for instance, a disproportionately high number of hypocoristics with an onset consisting of a plosive. Nevertheless, all of these preferences and tendencies may have exceptions.

First quantitative templates of the ideal mono- and disyllabic hypocoristics are set up, then an exploration follows of how the hypocoristics in the corpus relate to these templates. There appears to be a fairly great match.

This study also includes an examination of how the consonantism of the onset of the hypocoristics and their vocalism relate to those of the full forms from which they derive. As expected, the hypocoristics appear to have a strong preference for the less marked or the unmarked phonological struc-

tures, which are attained through such processes as cluster simplification, consonant strengthening, monophthongisation (of diphthongs), and denasalisation (of nasalised vowels). Special attention is paid to disyllabic hypocotistics which display ‘consonant harmony’, i.e. their syllable onsets have identical consonants or consonants with the same place of articulation. The phenomenon is related to child language, because it is quite pervasive in language acquisition, at least in the early stages of this process.

Ynhâldsopjefte

1. Ynlieding
2. Flaainammefoarming
  - 2.1 Ferlytsingsnammen, nammen op -y en flaainammen
  - 2.2 Flaainammefoarming as morfologysk-fonologysk proses
  - 2.3 In foarriedige proseduere foar flaainammefoarming
  - 2.4 De ideale flaainamme
    - 2.4.1 De ideale twawurdliiddige flaainamme
    - 2.4.2 De ideale ienwurdliiddige flaainamme
3. De ienwurdliiddige flaainamme
  - 3.1 Ienwurdliiddige flaainammen op in lang ienlûd
  - 3.2 Ienwurdliiddige flaainammen op in twilûd
  - 3.3 Ienwurdliiddige flaainammen op in lang lûd + it heallûd *j*
  - 3.4 Ienwurdliiddige flaainammen op in koart lûd + sonorant bylûd
  - 3.5 Ienwurdliiddige flaainammen op in lang lûd/twilûd + sonorant bylûd
  - 3.6 Ienwurdliiddige flaainammen op in rûzer
  - 3.7 Ienwurdliiddige flaainammen op in ploffer
  - 3.8 Ienwurdliiddige flaainammen op in bylûdkloft
  - 3.9 Ienwurdliiddige flaainammen mei in twawurdliiddigen ien op -*e* derneist
4. De twawurdliiddige flaainamme
  - 4.1 De twawurdliiddige flaainamme: fan ideaal nei minder ideaal
    - 4.1.1 Twawurdliiddige flaainammen mei twa gelikense stimleaze ploffers
    - 4.1.2 Twawurdliiddige flaainammen mei twa ûngelikense stimleaze ploffers
    - 4.1.3 Twawurdliiddige flaainammen mei in stimleaze en in stimhawwende ploffer
    - 4.1.4 Twawurdliiddige flaainammen mei twa gelikense stimhawwende ploffers
    - 4.1.5 Twawurdliiddige flaainammen mei twa ûngelikense stimhawwende ploffers

- 4.1.6 Twawurdliddige flaaianammen mei in stimhawwende ploffer en in rûzer
- 4.1.7 Twawurdliddige flaaianammen mei in kontinuant en in ploffer
- 4.1.8 Twawurdliddige flaaianammen mei in ploffer/rûzer en in sonorant bylûd
- 4.1.9 Twawurdliddige flaaianammen mei in lûd oan it begjin
- 4.1.10 Twawurdliddige flaaianammen mei in sjwa-wurdlid sûnder oanset
- 4.1.11 Twawurdliddige flaaianammen mei allinnich sonorante bylûden
- 4.1.12 Twawurdliddige flaaianammen mei allinnich (heal)lûden
- 4.1.13 Twawurdliddige flaaianammen op in fol lûd of in bylûd
- 4.1.14 Twawurdliddige flaaianammen as ferlytsingsfoarmen
- 4.2 Twawurdliddige flaaianammen troch ferlinging fan ienwurdliddige folle foarmen
- 5. De oanset yn flaaianammen
  - 5.1 Flaaianammen mei in op it earste each kreëarre oanset
  - 5.2 Flaaianammen mei in komplekse oanset
  - 5.3 Flaaianammen mei in ferienfâldige oanset
  - 5.4 De ploffer as de ûnmarkearre oanset fan flaaianammen
    - 5.4.1 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei deselde begjinploffer
    - 5.4.2 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in oare begjinploffer
    - 5.4.3 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinrûzer
    - 5.4.4 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-*j*
    - 5.4.5 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-*h*
    - 5.4.6 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in sonorant bylûd oan it begjin
    - 5.4.7 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinlûd
  - 5.5 De rûzer /s/ as oanset fan flaaianammen
  - 5.6 De wiksel tusken *ts(j)* en *k* yn flaaianammen
  - 5.7 Ta beslút fan dizze paragraaf
- 6. De lûding fan flaaianammen
  - 6.1 Gjin nasale lûden yn flaaianammen
  - 6.2 Lange ienlûden en twilûden
    - 6.2.1 It lange ienlûd fan de folle foarm yn de twawurdliddige flaaianamme
    - 6.2.2 It slutend twilûd fan de folle foarm yn de twawurdliddige flaaianamme

- 6.2.3 It slutende twilûd *ou* (/ou/) fan de folle foarm yn de ienwurdliiddige flainamme
- 6.2.4 It slutende twilûd yn de ienwurdliiddige flainamme
- 6.2.5 It sintralisearjende twilûd yn de ienwurdliiddige flainamme
- 6.3 Lûdwiksel op grûn fan fonotaktyk motivearre oanpassing
- 6.4 Lûdwiksel troch net-automatyske oanpassing
- 6.5 Lûdwiksel op fonologysk ûntrochsichtige grûnen
- 6.6 Ferlinging en reduksje
- 7. Konsonantharmony yn flainammen
- 8. Ofsluting

1. *Ynlieding*¹

Yn de Fryske taalkundige literatuer is der navenant aardich wat omtinken foar flainammen.² Dat sil dermei te krijen hawwe, dat sokke nammen gauaris ‘aparte’ foarmen hawwe, mei in op it each net sa dúdlike relaasje mei de ‘folle foarm’ fan de nammen, lykas by de pearen *Poai* ~ *Froukje* en *Kike* ~ *Grytsje*.³ Fierders is dit in ûnderwerp dat ticht by de lju stiet; elk hat in namme en suver elk hat ek in flainamme, al is dy faak partikulier en allinnich by yntimy bekend en yn gebrûk. Mar der binne ek frijwat flainammen yn algemien gebrûk kommen. Dat wol net allinnich sizze, dat it de ‘itige’, algemien bekende, flainammen fan folle foarmen binne, mar ek dat se deselde status as in gewoane namme krigen hawwe en dan ek as earste namme oan bern jûn wurde.

De term flainamme wurde twa soarten nammen ûnder beflapt (Tamminga (1970:13)). Oan de iene kant binne dat de poppenammen, dy’t by de âlden yn de omgong mei lytse bern en yn de yntime omgong fan

---

1. In part fan de yn dit artikel ferarbeide stof hat ûnderwerp fan in lêzing west op de tredde ‘Dei fan de Fryske Taalkunde’ (Ljouwert, 23 oktober 2009) en foar in gastkolleezje by it Fach Friesische Philologie fan de Christian-Albrechts-Universität yn Kiel (4 febrewaris 2010). De opmerkingen dy’t yn de neipetearen makke waarden, haw ik tankber gebrûk fan makke. Tank ek oan de kollega’s dy’t flainammen oan my trochdien hawwe.

In bysûnder wurd fan tank oan Siebren Dyk is hjir wol op syn plak. Hy hat de earste en de foarlêste ferzje fan dit stik wiidweidich becommintearre. Syn op- en oanmerkingen is it abslút net minder fan wurden.

2. Sjoch, yn gronologyske folge, Winkler (1898:VII-VIII (fan de ‘Inleiding’)), Brouwer (1947: 30-31), Sneuper (1951), Sipma (1952:126), Brouwer (1963:10-11), Tamminga (1970), Tsjepkema (1997), De Haan (2002).

3. Wat dat oangiet, rint de algemiene niget oan sokke nammen lykop mei dy oan ferbastere lienwurden.

Yn nammepearen komt de flainamme altyd earst en dan de folle foarm.

grutten mei-inoar ûntsteane, oan de oare kant binne dat de stammernammen, dy't ûntsteane yn en út it gebrabbel fan lytse bern en dy't dêr út wei troch de âlden, en de bruorren en susters, oernommen wurde. In skerpe grins tusken dy twa sil der yn gâns gefallen net wêze. By beide soarten namme stiet de konnotaasje fan leavens, tearens en ynlikheid foarop. Foar it doel fan dit stik gean ik fan de omskriuwing fan in flainamme yn (1) út:

(1) *omskriuwing fan in flainamme*

in flainamme is in namme dy't de gewoane (offisjele) namme yn beskate omstannichheden, om reden fan affekt, ferfangt of dêr yn it algemien foar yn it plak komt en dy't fan dy folle foarm troch de wei fan morfologyske konverzje en fonologyske omfoarming ôflaat is

Dy omskriuwing is sa rom, dat der hiel wat ûnder falle kin.

Wat oan de Fryske literatuer oer flainammen opfalt, is dat dêr altyd wol de nedige foarbylden jûn wurde, mar dat der hyn nochte nei net nei stribbe wurdt om ta in sa folslein mooglik oersjoch te kommen. En foaral, dat de taalkundige analyse fan de flainammen sa oan 'e krapperein komt. Der wurde bytiden wol wat opmerkingen makke oer de relaasje tusken de folle foarm fan guon nammen en de flainamme, mar dy relaasje wurdt net yngeand analysearre en der wurdt net of amper socht om algemiene patroanen (Winkler (1898) en Brouwer (1963) jouwe dêr noch it measte omtinken oan). Mei dit stik wol ik besykje om oan it iene likegoed as oan it oare wat te dwaan.

Om in ridlike empiryske basis te krijen, haw ik mei de kompjûter yn de digitale ferzje fan Winkler (1898)⁴ alle fynplakken van "vleivorm" en "vleivormen" neirûn. De flainammen dy't ik sa fûn, haw ik, útgeande fan de folle foarm, yn in list set, dêr't ek yn oanjûn is, oft it om in manljus- of in frouljusnamme giet. Dy list is dêrnei út oare boarnen wei oanfolle en troch de kompjûter trochalfabetisearre. By einsluten is der sa in list fan goed fjirdelhûndert unike folle foarm-flainamme-keppelingen ûntstien. Dêrnei binne de flainammen foarop set en trochalfabetisearre. Beide listen binne as taheakke oan dit stik opnommen.

Dizze samling is dan wol aardich grut – yn alle gefallen gâns grutter as de besteande samlingen –, mar it seit himsels, dat er gjin inkelde oanspraak op folsleinens meitsje kin.⁵ Al rekkenje ik, dat er dochs wol in aardich part

---

4. Te finen op: www.wumkes.nl.

5. Gâns flainammen komme noait op skrift, domwei omdat se allinnich yn de yntime sfear brûkt wurde, tusken âlden en bern en tusken partners.

fan de algemienere, minder partikuliere, flainammen biedt en dat er ek grut genôch is om der de algemiene patroanen fan flainammefoarming yn it Frysk mei op it spoar te kommen.⁶

Foar gâns talen is der stúdzje fan flainammen makke, meast yn gearhing mei ferkoartingsfoarmen yn it algemien, sjoch bygelyks Féry (1997) foar it Dútsk, Grüter (2002) foar it Switserdútsk fan Bernese, Hinskens (2002) foar it Nederlânsk, Lappe (2002) foar it Ingelsk, Poser (1984) foar it Japansk en Roca en Felú (2002) foar it Spaansk. It nijsgjirrige is, dat de útkomsten fan flainammefoarming, op in wat abstrakter taalkundich nivo besjoen, foar al dy talen sa gelyk binne. It giet meast om twawurdliiddige foarmen, mei de klam op it earste wurdliid, oars sein, om trogeeën. Mar dat is net it iennichste. Sa hawwe flainammen meast ek inkele bylûden oan it begjin fan it wurdliid en koarte ienlûden as kearn derfan, wylst yn de folle foarmen fan nammen bylûdkloften en twilûden der wol op troch kinne.

Yn flainammen oppenearje har dus de ûnmarkearre fonologyske struktueren, yn it prosoadyske likegoed as yn it segmintele. Dat ‘ûnmarkearre’ sit in universele kant oan, omdat taal yn it generaal in foarkar hat foar twawurdliiddige trogeeën en foar simpele ynstee fan komplekse ienheden. Mar elke yndividuele taal hat dêrneist ek syn eigen easken, foarkarren en tipelsinnichheden, bygelyks oangeande de foarm fan net-gearstalde wurden, en dêr kinne flainammen har likemin oan ûntwine. Yn dit stik wol ik de Fryske flainammen yn sokke universeel en taalspesifyk ûnmarkearre struktueren sjen te bepassen. It seit himsels, dat dêrmei ek in smiet op in ferklearring fan flainammefoarming yn it Frysk dien wurdt.

It stik is sjesa opboud. Yn § 2 gean ik yn op flainammefoarming yn it algemien. Sa besykje ik om it as morfologysk-fonologysk proses te karakterisearjen en om ta in (foarriedige) proseduere fan flainammefoarming te slagjen, skets ik de ferhâlding tusken flainammen, ferlytsingsnammen en nammen op -y en gean ik nei, hoe’t de ideale twa- en ienwurdliiddige flainamme derút sjen moatte soe. Yn de paragrafen 3 en 4 wurdt yngongen op hoe’t de twa- en ienwurdliiddichheid yn flainammen no konkreet stal krijt. Dêrby komme ek al hiel wat fan de fonologyske oanpassingen oan ‘e oarder dy’t de folle foarm fan in namme ûndergean moat om op in flainamme út te kommen. Omdat it oansetstik yn it ûnmarkearre wurdliid – en dêrmei ek yn flainammen – sa wichtich is, wurdt dat

---

6. Sjoch ek de algemiene opmerking oan it begjin fan de taheakken.

yn § 5 apart behannele. Dat lêste jildt ek foar de lûding en de oanpassingen dêryn, dy't yn § 6 op it aljemint komme. De konsonantharmony dy't men yn gâns flaaïnammen obstrewearje kin, stiet yn § 7 sintraal. Mei in pear ein-slutende opmerkingen komt der mei § 8 in ein oan it stik. Omdat ûnderskate aspekten fan flaaïnammen behannele wurde, komt ien en itselde folle foarm-flaaïnamme-pear gauris yn ûnderskate (sub)paragrafen te praat.

2. Flaaïnammefoarming

Yn dizze paragraaf wurde earst in pear algemiene opmerkingen makke oer de ferhâlding tusken flaaïnammen, ferlytsingsnammen en nammen op *-y*, dy't wat it gebrûk oangiet allegearre yn deselde hoeke sitte (§ 2.1). Yn § 2.2 besykje ik om ta in morfologysk-fonologyske karakterisearring fan flaaïnammefoarming te kommen, yn § 2.3 folge fan it opsetten fan in foarriedige prosedure. As lêste wurde der yn §§ 2.4 en 2.5 mallen fan de ideale ien- en twawurdliiddige flaaïnamme opsteld.

2.1 *Ferlytsingsnammen, nammen op -y en flaaïnammen*

In namme kin troch ferlytsing in nije namme, in ferlytsingsnamme, fan ôflaat wurde, sjoch Visser (2003a). Neist *Lolle* hat men sa *Lolke* en *Loltsje* en neist *Lolke* wer *Lolkje* (mei dûbele ferlytsing). Sokke nammen wurde foarme neffens itselde prosedee as de ferlytsingswurden en se hawwe nei de foarm dan ek in trochsichtige relaasje mei de namme dêr't se fan ôflaat binne.⁷

Fan in namme kin mei de fêste útgong *-y* ek in nije namme foarme wurde, sjoch Hoekstra (1998:85-86). Oer de foarmkant fan dyselden merkt Hoekstra op: "Sa't oan 'e foarbylden [*Jappy* (fan *Jabik*), *Hepy* (fan *Heabeltsje*), *Sippy* (fan *Sibbeltsje*), *Jetty* (fan *Jetske*) en *Sappy* (fan *Saapke*), wv] bliken docht, wurde by ôflieding mei *-y* alle ûnbeklamme wurdliidden fan it grûnwurd skrast en wurdt in stimhawwende ploffer oan 'e ein fan it behoffene grûnwurd stimleas."⁸ Ien mei oar komt it derop del, dat de nammen op

7. Yn § 4.1.14 hjirnei wurde de flaaïnammen mei de uterlike foarm fan in ferlytsingsnamme behannele.

8. Merk op, dat men hjir ek ferkoarting fan lange ienlûden en ferinkellûding fan twilûden hat: *J[a]ppy* ~ *J[a:]bik*, *Sappy* ~ *Saapke*, *Hepy* ~ *Heabeltsje*.

Fierders is it sa, dat *-y* net allinnich yn it Klaaifrysk foarkomt, dêr't *-je* oan it ein fan in wurd moai algemien as *-y* realisearre wurdt – ek yn de ferlytsingswurden op *-(ts)je* –, mar likegoed yn it Wâldfrysk, dat de útspraak *-[jə]* hat. Dêr komt noch by, dat *-y* gjin beheiningen opleit oan it einichste bylûd fan de namme dêr't it oan fêstmakke wurdt, wat betsjut, dat it in ferlytsingsuffix op himsels is.

-y like lang of koarter binne as de folle nammen en dat se de fêste (staverings)foarm <(K)FK(K)y> hawwe (F = fokaalteken; K = konsonant-teken).

Flaainammen dêrfoaroer hawwe gjin fêste útgong. Fierders is de relaasje tusken folle foarm en flaainamme fonologysk besjoen meast minder transparant as dy tusken folle foarm en namme op -y.

Yn 'e regel binne flaainammen ek koarter as de folle foarm, ien- of twawurdliddich, mei in foarkar foar it lêste. Se binne foarme neffens it fonologysk-prosoadyske mal fan de trogee, besteande út in swier wurdlid of út de sekwinsje fan in beklamme en in ûnbeklamme wurdlid. Dat is it gewoane, normale, ûnmarkearre slach metryske foet yn it Frysk. It ûnmarkearre leksikale wurd yn it Frysk is dan ek fan dy foarm. Foar de foarbylden fan nammen op -y yn it sitaat út Hoekstra (1998) hjirboppe jildt dat ek.

By dizze trije skiften nammen stie ynearsten de konnotaasje fan leavens, tearens en ynlikheid foarop. Al sokke nammen binne as flaainamme begûn. Mar de ferlytsingsnammen en deselden op -y hawwe har yn 'e rin fan 'e tiid wat langer wat mear ta gewoane, 'itige', neutrale nammen ûntjûn, wylst de flaainammen har affektive konnotaasje mear beholden hawwe.⁹

De formele oerienkomsten en ferskillen tusken ferlytsingsnammen, nammen op -y en flaainammen litte har yn fjouwer punten beskriuwe:

- By it ôflieden fan ferlytsingsnammen en nammen op -y wurdt der gebrûk makke fan in suffiks, by it ôflieden fan flaainammen net.
- Ferlytsingsnammen, nammen op -y en flaainammen kinne foar froulju en manlju brûkt wurde.
- In manljusnamme en in froulike ferlytsingsnamme kinne ien en deselde namme op -y en ien en deselde flaainamme hawwe.
- Sa't fan in ferlytsingsnamme in nije ferlytsingsnamme ôflaat wurde kin, kin in flaainamme in nije flaainamme skypje¹⁰.

---

9. Yn rou-advertinsjes sjocht men gauris, dat de ferstoarne troch de neiste famylje mei de offisjele namme bekend makke wurdt en dat de flaainamme derûnder stiet, meast altyd yn skeanprint, yn in lytsere letter of tusken skrapkes. De minder neie famylje en goekunde brûke yn har advertinsjes dan faak allinnich de flaainamme, dy't har as eigen en fertroud oankomme sil.

10. Sa is *Gelske* de flaainamme fan *Gerlofke*, wylst *Gelske* op syn bar *Kekke/Keke* as flaainamme hat.

2.2 *Flaainammefoarming as morfologysk-fonologysk proses*

Flaainammefoarming is primêr in wurdfoarmingsproses: der wurdt fan in namme in nije namme ôflaat. Omdat dêr gjin affiks oan te pas komt, is dit in gefal fan konverzje – ek wol ymplisite transposysje of nulôflieding neamd –, sa't men dat hat yn bygelyks *dong* (haadwurd) → *dong* (tiidwurd: *dongje*) en *grien* (eigenskipswurd) → *grien* (tiidwurd: *grienje*); sjoch Hoekstra (1998:17;123-124;151-156) foar mear gefallen fan konverzje yn it Frysk. Mar it wurket by flaainammen allegearre krekt oarsom as by gewoane konverzje. Yn it foarste plak hat in namme, oars as bygelyks in haadwurd of in eigenskipswurd, gjin leksikaal-konseptuele betsjutting, dat dêr kin troch de konverzje ek net op ynwurke wurde. De identifisearjende funksje fan de flaainamme is net oars as dy fan de namme yn syn folle foarm, beide wurde ien en deselde persoan mei oantsjut. Yn it oarde plak hâlde by gewoane konverzje grûnwurd en ôflieding deselde fonologyske foarm, lykas by *dong* (haadwurd) → *dong* (tiidwurd), wylst namme en flaainamme op dat punt no krekt frijwat faninoar ferskille kinne. De uterlike foarm fan de flaainamme wurdt troch fonologyske easken beskaat. Wat de foarmkant oangiet, moat flaainammefoarming, al is dat dan ek yn sekundêre sin, as in fonologysk proses begrepen wurde.¹¹ Flaainammefoarming sit dus in morfologyske en in fonologyske kant oan.¹²

2.3 *In foarriedige prosedure foar flaainammefoarming*

In flaainamme kin tige ferskille fan de folle foarm, neffens de lingte en neffens de klanken en klankkombinaasjes. Sa is in flaainamme ien- of twawurdliddich, yn oansluting by de ûnmarkearre prosoadyske struktuer fan it fonologyske wurd yn it Frysk, dy fan de trogee. De folle foarm fan in namme begjint yn 'e gewoane regel mei in beklamme wurdlid, dat him yn de flaainamme trochset. Wat der op it stik fan de klanken en klankkombinaasjes by de oergong nei in flaainamme ek feroarje mei, it beklamme part fan de folle foarm bliuwt oerein. Yn it oansetstik dêrfan hat men wol segmintele feroaringen, dy't har begripe en ferklearje litte út in driuw nei ûnmarkearre fonologyske struktueren. Dat jildt ek foar de segmintele feroaringen yn it einstik fan twawurdliddige folle foarmen. By langere folle foar-

---

11. Yn Lappe (2002:135) wurdt dat sa sein: “[T]runcated names are exponents of a word-formation process whose output is to a very large extent determined by the phonology and the prosody of the language”.

12. Flaainammefoarming is dêrmei typysk in gefal fan en foar ‘prosoadyske morfology’ (McCarthy en Prince (1995)).

men soarget de twa- of ienwurdliiddichheid fan de flaaianamme foar massale en net segminteel te beregeljen delesje fan segminten oan it ein.

In flaaianamme kin dêrom it bêste yn twa stappen fan de folle foarm ôflaat wurde, in kwantitativen (prosoadysken) en in kwalitativen (segmintelen) ien. Alderearst wurdt de folle foarm op it prokrustusbêd fan it ûnmarkearre fonologyske wurd, de trogee, lein en dêrneffens te pas makke. Meidat in trogee mei in beklamme wurdliid begjint of út ien, beklamme, wurdliid bestiet, wurdt der dêrby fan it beklamme wurdliid fan de folle foarm ôf rekkene. Wat de folle foarm langer is, d.w.s. wat dy út mear as twa wurdliiden bestiet, wat dit ‘bekapjen’ mear effekt hat. Dêrnei wurde de segmintele oanpassingen effektuearre, dy’t benammen besteane út ferienfâldiging, fersterking (fan de oanset) en harmonisearring; by einsluten komt it sa op de flaaianamme út. In algemiene beheining hjirby is, dat der in minimale formele bân tusken folle foarm en flaaianamme bestean bliuwe moat.

Yn dit senario kin it mei trije algemiene ynstruksjes ta:

(2) *algemiene ynstruksjes foar flaaianammefoarming*

a. *kwantitative ynstruksje*

byldzje de namme ôf op de trogeyske foet

b. *kwalitative ynstruksje*

kreëarje ûnmarkearre fonologyske struktueren

c. *identiteitsynstruksje*

hâld in minimale formele bân tusken folle foarm en flaaianamme oan

De algemiene kwalitative ynstruksje fertaalt him yn in rige neiere ynstruksjes:

(3) *neiere ynstruksjes foar flaaianammefoarming*

a. *algemien*

- set bylûdkloften om yn inkele bylûden en bewarje dêrby it foar oanset en koadas konsonantysk besjoen ûnmarkearre segmint
- delearje bylûden yn de koadas¹³
- nim de kondysje foar nasalearring wei¹⁴
- soargje foar in konsonantysk besjoen sa sterk mooglike oanset

b. *foar twawurdliiddige flaaianammen*

- set twilûden om yn ienlûden en bewarje dêrby it haad

---

13. Dit hie ek formulearre wurde kinnen as: soargje foar iepen wurdliiden.

14. Dit hie ek formulearre wurde kinnen as: set nasale lûden om yn de dermei korrespondearjende orale lûden. It Frysk hat ûnderlizzend gjin nasale lûden (Visser (1985)); de formulearring yn de tekst slút by it ôflate karakter fan sokke lûden oan.

- set lange ienlûden om yn de dermei korrespondearjende koarte ienlûden
  - soargje foar plakharmony tusken de inkele oansetten
- c. *foar ienwurdliddige flaaïnammen*
- set koarte lûden om yn in dermei korrespondearjende lange sekwinsje

De algemiene kwantitative ynstruksje yn (2a) is kategoriaal: der binne mar allinnich trogeyske flaaïnammen.¹⁵ De kwalitative ynstruksje yn (2b) leit dat oars mei. It effekt dêrfan is ek yn alle flaaïnammen werom te finen, mar net yn deselde graad. Dat in foarm markearre eleminten hat, wol nammentlik net sizze, dat er der net op troch kin. Al drukke de neiere ynstruksjes sterke tendinzen út, dy wurde dêrom net yn alle flaaïnammen wjerspegele.

De útkomsten fan it effektuearjen fan de kwantitative en fan de kwalitative ynstruksje kinne inoar oer en wer fersterkje. Sa soargje it ferinkelûdzjen fan twilûden en it koart meitsjen fan lange ienlûden – sjoch (3b) – net allinnich foar ûnmarkearre segmintele struktueren, se drage der ek ta by om ta de koarte wurdlidden fan de ûnmarkearre twawurdliddige trogee te slagjen (sjoch § 2.4.2 hjirnei foar dy saneamde ‘evene trogee’).

Troch it útfieren fan dizze ynstruksjes kinne folle foarm en flaaïnamme aardich fier útinoar komme te lizzen. De oanpassingen wurkje allegearre – elk op eigen wize – deselde kant út, it kreëarjen fan ûnmarkearre fonologyske struktueren. Mar folle foarm en flaaïnamme moatte, al hoe minimaal ek, formeel (segminteel) oaninoar ferbûn bliuwe, sa’t de algemiene identiteitsynstruksje yn (2c) dat útdrukt. Mei suver en allinnich ûnmarkearre struktueren soe it mei alle flaaïnammen op deselde foarm útkomme.¹⁶

---

15. De útsûnderingen yn it korpus binne *Detele* (< *Detelef*) en *Wemeltsje* (< *Welmoed*). *Detele* hat, mei twa sjwa-wurdlidden efterinoar, in metryk-ritmysk besjoen markearre foarm. Yn net-ôflate wurden komme sokke konstellaasjes dan ek amper foar. De dat ik wit iennichste gefallen binne it haadwurd *rigele*, it haadwurd *mimele* (*sa goar as mimele*), it eigenskipswurd *nofteren/nochteren* en de útropwurden *jammele* en *krammele*. *Wemeltsje* is in ferlytsingsnamme; troch it suffiks hat de flaaïnamme hjir in wurdlid mear as de folle foarm.

16. De namme *Sus* wurde froulju mei ûnderskate foarnammen mei oantsjut. Yn ‘e krante haw ik de neikommende folle foarmen fûn: *Antsje*, *Geiske*, *Jantsje*, *Tsjaltsje*, *Wyske* (allegearre ferlytsingsnammen). Dêrmei is *Sus* in flaaïnamme op himsels, dy’t, tsjin de algemiene identiteitsynstruksje (2c) yn, gjin formele bân mei de folle foarm fan in spesifike namme hat.

Foar ‘dochter fan deselde âlden as de/it oare bern’ wurde yn it Frysk de wurden *suster* en *suske* brûkt (it lêste foaral as it om in jongere suster giet). Mar *sus* net. Dy foarm is allinnich yn gebrûk as algemiene flaaïnamme foar froulju.

Fansels is der by gewoane wurden en nammen ek in fonologyske driuw ta ûnmarkearre struktueren. Mar dêr hat men as tsjinkrêft it ferlet fan it meitsje kinnen en yn stân hâlden fan leksikale kontrasten. In taal moat no ien kear in beskaat kwantum oan ferskillende wurden (stammen) en nammen hawwe, sil men der foar kommunikaasje effektyf gebrûk fan meitsje kinne. By flainammen spilet dat kontrastferlet net: folle foarm en flainamme tsjutte ien en deselde persoan oan. Dêrom hat de fonology by flainammefoarming fierhinne frij spul. En dêr komt it wer fan, dat it mei ferskillende folle foarmen op deselde flainamme útkomme kin.

2.4 *De ideale flainamme*

Op grûn fan de ynstruksjes yn (2) en (3) hjirfoar jout dizze subparagraaf in (abstrakte) fonologyske skets fan de ideale twa- en ienwurdliddige flainamme. Beide wurdt in mal fan opsteld. Omdat twawurdliddige flainammen it measte foarkomme, wurde dy earst behannele.

2.4.1 *De ideale twawurdliddige flainamme*

Sa'n santich persint fan de flainammen – rekkene neffens type, net neffens token – giet op sjwa út. Sjwa kin net it iennichste lûd fan in fonologysk wurd wêze, dat der moat op syn minst ek noch in fol lûd wêze. It folle lûd en de sjwa ferskine altyd yn dy folge. Dat smyt by einsluten in twawurdliddige foarm op, mei in beklamme earste en in ûnbeklamme twadde wurdlid, oars sein, in trogee. Fan dit slach flainamme lit him in mal fan de neikommende foarm opstelle ($F(:)$ = (lange) folle fokaal; K = konsonant):

(4) *mal fan de twawurdliddige flainamme*

$$/(K(K))F(:)K\emptyset(K)/$$

Troch de wei fan in deduktive riddenaasje is fan it mal yn (4) dat fan 'e ideale twawurdliddige flainammen yn (5) hjirnei ôf te lieden¹⁷:

- Yn it ûnmarkearre gefal giet in wurdlid op in lûd út, oars sein, it ûnmarkearre wurdlid is iepen. It skrassen fan it (opsjonele) bylûd nei sjwa yn in flainamme fan it mal yn (4) – sjoch de algemiene neiere ynstruksjes “delearje bylûden yn de koadâ” yn (3a) hjirfoar – soarget foar in iepen twadde wurdlid. In wurdyntern sjwa-wurdlid moat in oanset hawwe, dy't troch it inkele bylûd tusken it folle lûd en sjwa beset wurdt. Dêrmei is it earste wurdlid automatysk ek iepen.

---

17. Hjirûnder slút ik oan by generalisaasjes oer ûnmarkearre fonologyske struktueren – bygelyks dy fan de foarkar foar iepen wurdlidden –, sûnder nei de oanbelangjende standertliteratuer op dat mêd te ferwizen.

- De oergong tusken twa wurdlidden is better neigeraden dat it earste so-noarder ophâldt en it twadde minder sonoar begjint. It wurdlidkontakt kin net better as yn in flainamme fan it mal yn (4), want it earste wurdlid giet op in lûd út en it twadde begjint mei in bylûd, dat it sonoriteitskontrast is yn begjinsel maksimaal. Dat lêste hielendal, wannear't it bylûd in ploffer is, wat yn flainammen it gewoane gefal útmakket.¹⁸
- It bylûd/de bylûdkloft foar it folle lûd yn in flainamme fan it mal yn (4) is opsjoneel. Mar in wurd(lid) hat leafst in oanset. Yn it ideale gefal wurdt dy troch in inkel bylûd beset, dat as der in bylûdkloft oan it begjin stiet, dan moat dy fersimpele wurde – sjoch de algemiene neiere ynstruksjes “set bylûdkloften om yn inkele bylûden en bewarje dêrby it foar oanset en koada konsonantysk besjoen ûnmarkearre segmint” yn (3a) hjirfoar. It ûnmarkearre oansetsegmint is in stimleaze ploffer. As it twadde wurdlid ek mei dat slach bylûd begjint, hat men boppedat in ideaal wurdlidkontakt. Yn ‘e ideale flainamme binne beide K’s yn (4) – deselde dy’t fan (K(K)) oerbliuwt en de K foar de sjwa – dus stimleaze ploffers.
- It lûd yn in flainamme fan it mal yn (4) kin lang of koart wêze, dêrom it opsjonele lingteteken. It ûnmarkearre lûd is lykwols koart. Yn de ideale flainamme is it folle lûd dan ek in inkele F.
- Der is in stribjen nei in flainamme mei twa gelikense bylûden. Slagget dat net, dan is in twadde ideale opsje, dat de twa bylûden itselde artikulaasjeplak hawwe, oars sein, dat se op dat stik fan saken ‘yn harmony’ mei-inoar binne. Men soe hjir dan ek fan ‘konsonantharmony’ prate kinne. Yn § 7 hjirnei kom ik dêrop werom.

Alles mei-inoar hat de ideale twawurdliddige flainamme de neikommende foarm (F = (koarte) fokaal; P = stimleaze ploffer):

(5) *mal fan de ideale twawurdliddige flainamme*

/P_iFP_iə/

2.4.2 *De ideale ienwurdliddige flainamme*

In wurd moat in beskaat ‘fonologysk gewicht’ hawwe. It wurdgewicht is de som fan it gewicht fan de wurdlidden dêr’t it wurd út bestiet. It wurdlidgewicht wurdt op syn bar beskaat troch it rym fan it wurdlid, d.w.s., it lûd en alles dat dêrnei komt. In inkel koart lûd telt as ‘licht’; dêrfoaroe telle in

---

18. Dêrby gean ik der dus fan út, dat de konsonant tusken de koarte fokaal en de sjwa net ambisyllabysk is, dus net de koada fan it earste likegoed as de oanset fan it twadde wurdlid útmakket, mar hielendal, as oanset, ta it twadde wurdlid heart.

lang ienlûd, in twilûd, de kombinaasje fan lang ienlûd + heallûd en de kombinaasje fan koart lûd + bylûd as ‘swier’.¹⁹

Metrysk besjoen binne flainammen trogeeën. De trogee komt yn twa foarmen foar. Hy kin bestean út de sekwinsje fan in beklamme en in koart of ûnbeklamme wurdlid of út ien swier wurdlid. In trogee moat dus altyd genôch fonologysk gewicht hawwe.

Yn (5) hat men in trogee dy’t út twa wurdlidden fan gelikens fonologysk gewicht bestiet. Dit slach trogee wurdt de ‘evene trogee’ neamd en is it favorite type. Dat yn (5) is boppedat fan ‘e ideale foarm, want troch it koarte lûd binne beide wurdlidden licht. Sa’n trogee as gehiel telt fansels as swier.

De measte flainammen hawwe de foarm fan in twawurdliiddige trogee. Mar der is dochs ek in moai nustje ienwurdliiddige flainammen. Yn begjin sel hawwe dy ek safolle mooglik in ûnmarkearre foarm, d.w.s., se begjinne leafst mei in stimleaze ploffer en se binne leafst iepen. Fierders jildt de prosodyske eask dat in wurd fonologysk besjoen swier wêze moat. Yn ienwurdliiddige flainammen ferwachtet men dêrom in lang ienlûd, in twilûd, in kombinaasje fan lang ienlûd + heallûd of in kombinaasje fan koart lûd + bylûd. Oars, in lang ienlûd is op himsels mear markearre as in koarten ien. Mar de eask fan in beskaat wurdgewicht makket, dat oan it ein fan in ienwurdliiddich wurd in lange fokalyske sekwinsje no krekt ûnmarkearre is. De ideale ienwurdliiddige flainamme hat sadwaande de neikommende foarm (P = stimleaze ploffer; F:(j) = lange fokaal (+j); F_iF_j = twilûd; K = konsonant):

(6) *mal fan de ideale ienwurdliiddige flainamme*
/P{F:(j)/F_iF_j/FK}/

Sa fier oer de ideale foarm fan de ien- en twawurdliiddige flainamme. Yn paragraaf 3 en 4 hjirnei gean ik nei, hoe’t de praktyk him neffens dat ideaal ferhâldt.

3. *De ienwurdliiddige flainamme*

Yn dizze paragraaf besjoch ik de ienwurdliiddige flainammen op it stik fan it wurdein (sjoch § 5 hjirnei foar it begjinstik). Dêrby wurde se fan ideaal nei minder ideaal oardere. De relaasje mei de folle foarm fan de namme komt dêrby ek hieltyd op it aljemint.

---

19. Sjoch McCarthy en Prince (1995:320-325) foar in kompakte behanneling fan (it belang fan) de noasje “minimal word”.

3.1 *Ienwurdliddige flaaianammen op in lang ienlûd*

(7a) jout in oersjoch fan de ienwurdliddige flaaianammen op in lang ienlûd (alfabetysk oardere neffens it lûd²⁰):

(7a) *Ienwurdliddige flaaianammen op in lang ienlûd*

Wa	<	Watse	Lo	<	Lolle
Bee		Bearend	Po		Fokeltsje

Fan de koarte lûden komme /a/, /i/ en /u/ fierwei meast oan it wurdein foar. En dat is net om 'e nocht, want se besette de úthoeken fan 'e lûdetrijehoek en binne dêrmei de 'hoekstiennen' fan it lûdsysteem; dêrom wurde it ek wol de 'kardinale fokalen' neamd. By de flaaianammen yn (7a) soe men dan ek foaral de lange wjergaders fan dy trije – /a:/, /i:/ en /u:/ – ferwachtsje. Mar dat komt net út. De slettene en de heal iepene lange lûden – /i:/, /y:/, /u:/, /ɛ:/ en /ɔ:/ – hat men net oan it wurdein, dêr't /a:/, /e:/ en /o:/ it geweld allinnich hawwe (Visser (2003b:140-144)). De flaaianammen slute har by dy lûddistribúsje oan.

Sa besjoen is der hjir in streekrjocht ferbân tusken de lûding fan de folle foarm en dy fan de flaaianamme. De heal iepene /ɔ/ fan *Watse* is by de ferlinging oan it wurdein nei de iepene /a:/ fan *Wa* útwykt. Yn *Po* ~ *Fokeltsje* hat men itselde lange lûd. De koarte [-o]- fan *Lolle* komt as de lange [-o:] yn *Lo* werom. Dat jildt ek foar it [o]-part fan it sintralisearjende twilûd [-o.ə]- fan *Loadewyk*. No telt [o.ə] as swier, mar dit twilûd komt net oan it wurdein foar (Hoekema (1984)). It twilûd [-ɪ.ə]- fan *Bearend* is fersimpele ta it lange ienlûd [-e:] yn *Bee*; yn de fonology fan it Frysk is /e:/ de lange wjergader fan /ɪ/ (Visser (1997:20-22)).

3.2 *Ienwurdliddige flaaianammen op in twilûd*

Yn (7b) wurdt in oersjoch jûn fan de ienwurdliddige flaaianammen op in twilûd (alfabetysk oardere neffens it twilûd):

---

20. De nammen wurde hjir neffens de besteande regels stavere. Soks hâldt yn, dat allinnich /-e:/ mei in dûbel lûdteken, as <ee>, stavere wurdt, mar /-a:/ en /-o:/ mei in inkelen ien, as <a> en <o>. Yn advertinsjes sjocht men oars noch wol gauris dat *Bee* as *Bé* stavere wurdt, sa't it yn 'e stavering fan foar 1980 moast.

(7b) *ienwurdliddige flainammen op in twilûd*

Lau	<	Laurens	Koi	<	Joukje
Jei		Jelske	Koi		Sjoukje
Jei		Jeltsje	Dui		Dirkje
Kei		Gjerryt	Dui		Durkje
Kei		Gjerrytsje	Jui		Jurjen
Kei		Klaas	Jui		Jurjentsje
Kei		Kornelis	Loa		Loadewyk
Joi		Joukje			

De sintralisearjende twilûden misse hjir, wylst dy oan it wurdein oars wol foarkomme. As iennichste hat men *Loa*, dat mei *-oa* no krekt in útsûnderlik foarm is (Hoekema (1984)). *Lo* stiet der lykwols neist. Sokke twilûden lykje mear markearre te wêzen as deselden dy't op in sletten lûd útgeane (de 'slutende twilûden'), lykas *au* en *ei*. Mei syn heal sletten earste elemint rint /oi/ der ûnder dy lêsten út (Visser (1997:25-26)). Omdat neist *Joi* en *Koi* de foarmen *Joai* en *Koai* steane, mei itselde 'berik', kinne de earsten as farianten fan de lêsten begrepen wurde – mooglik sels as bleate staveringsfarianten. It twilûd *ui* hat ek in spesjaal plak yn it Fryske lûdsysteem, omdat it earste elemint gjin foneem is (Visser (1997:27,31)); yn flainammen is it lykwols ridlik frekwint.

Der is yn (7b) meast in streekrjocht ferbân tusken it haad – it beklamme, earste, part – fan it twilûd en it beklamme lûd fan de folle foarm, lykas yn *Jei* ~ *Jelske*. Wannear't sa'n ferbân der net is, moat der oan analogywurking tocht wurde. De lûding fan *Kei* ferskilt nochal fan dy fan *Klaas*. Mar *Klaaske* en *Klaske* hawwe *Kaaie* as flainamme, en dan is de ferbining folle makliker te lizzen. Teminsten foar it Klaaifrysk, dêr't *aai* en *ei* gelyk útsprutsen wurde (der is bygelyks gjin útspraakferskil tusken *klaaie* en *kleie*). Der moat dan oannommen wurde, dat *Klaas*, *Klaaske* en *Klaske*, as oaninoar besibbe nammen, diel binne fan ien grut netwurk fan nammen en sa foar inoar yn it plak komme kinne. En wylst it ferbân tusken *Dui* en *Durkje* fonologysk sjoen moai dúdlik is – sjoch ek § 6.2.4 hjirnei –, is dat tusken *Dui* en *Dirkje* net goed te lizzen. Mar *Dirkje* en *Durkje* hearre sûnder mis ek ta ien nammenetwurk.²¹ Foar it ferbân tusken *Kei* en *Kornelis* lykwols liket der net in ferklearring op grûn fan analogywurking mooglik te wêzen.

21. Sa net, *Dirk* en *Dirkje* binne ek mear 'papierene foarmen'. Deselden dy't neffens de boargerlike stân *Dirk(je)* hite, wurde gewoanwei *Durk(je)* neamd. Sjoch Hoekstra (2001: 724) foar de oergong fan (/ɛ/ nei) /ɪ/ nei /ø/ foar *r* + dentaal of felaar bylûd, lykas yn *hurd* (< *hird* (< *herd*)) en *wurk* (< *wirk* (< *werk*)).

3.3 *Ienwurdliiddige flaaïnammen op in lang lûd + it heallûd j*

(7c) jout in oersjoch fan de ienwurdliiddige flaaïnammen op in lang lûd + it heallûd *j* (alfabetysk oardere neffens de lûding):

(7c) *ienwurdliiddige flaaïnammen op in lang lûd + it heallûd j*

Aai	<	Ary	Poai	<	Frouk
Joai		Joukje	Poai		Frouke
Koai		Joukje	Poai		Froukje
Koai		Sjoukje	Toai		Loadewyk
Poai		Baukje	Toai		Sjoukje

It giet hjir meast om folle foarmen mei it slutende twilûd /ou/.²² Dat komt yn de flaaïnammen as /o:i/ (<oai>) werom, dus as de kombinaasje fan lang ienlûd plus heallûd *j* (yn § 6.2.3 hjirnei wurdt dy lûdoanpassing behannele). By *Toai* ~ *Loadewyk* is it earste part fan it sintralisearjende twilûd [o.ə] fan de folle foarm oergongen nei de flaaïnamme en dêrnei ferlinge, wylst by *Aai* ~ *Ary* it lange lûd [a:] yn de flaaïnamme mei oerkommen is; beide lange lûden binne mei it heallûd *j* ferswierre. Dizze nammen hawwe in rym fan trije posysjes, krekt as dy yn (7e) hjirnei.

3.4 *Ienwurdliiddige flaaïnammen op in koart lûd + sonorant bylûd*

Yn (7d) wurdt in oersjoch jûn fan de ienwurdliiddige flaaïnammen op in koart lûd + in sonorant bylûd (oardere fan nasaal nei likwide):

(7d) *ienwurdliiddige flaaïnammen op in koart lûd + sonorant bylûd*

Pim	<	Willem	Jen	<	Johannes
Pym		Ymkje	Nan		Jan
Pom		Rommert	Styn		Augustinus
Wim		Willem	Nol		Arnold
Jen		Jan	Dir		Dirk

Yn it ideale wurdlid giet it mei de sonoriteit fan de lofter râne ôf nei de kearn ta sa steil mooglik omheech, wylst dy fan de kearn ôf nei de rjochter râne ta net of sa igaal mooglik sakket. Tusken de bylûden fan de koadas en tusken de kearn en de koadas as gehiel is der leafst gjin, of oars in sa lyts mooglik, sonoriteitskontrast. It ideale wurdlid hat dus gjin koadas, oars sein, it is iepen. De ideale inkele koadas is in sonorant bylûd – in floeilûd (/l,r/) of in noaslûd (/m,n,ŋ/) –, omdat dat foar in moai igaal sonoriteitsferrin soarget (en dan in floeilûd foar in justjes igaleren ien as in noaslûd).

22. De stavering <Baukje> betsjut net, dat it dêr persee om it twilûd /au/ giet, want dy namme wurdt ek as <Boukje> stavere.

Yn de nammen hjirboppe hat men mear nasalen as likwiden yn de koad. De felare nasaal *ng* (/ŋ/), dy't allinnich nei koarte lûden foarkomt, docht net mei. Yn (7f) hjirnei sille wy sjen, dat by de nammen op in rûzer de felaren der ek misse. In ferklearring dêrfoar haw ik net.

It lûd fan de folle foarm fynt men hjir meast yn de flainamme werom.

3.5 *Ienwurdliiddige flainammen op in lang lûd/twilûd + sonorant bylûd*
(7e) jout in oersjoch fan de ienwurdliiddige flainammen op in lang lûd + in sonorant bylûd (oardere fan nasaal nei likwide):

(7e) *ienwurdliiddige flainammen op in lang lûd/twilûd + sonorant bylûd*

Daam < Adam	Roel < Roelf
Froon Fronika	Roel Roelof
Hein Hindrik	

It tal nammen is hjir sa lyts, dat der net folle fan te sizzen falt. Fanwegen it lange lûd hat men hjir gjin nammen op de felare nasaal *ng* (/ŋ/). Nammen op *r* soe men al ferwachtsje, mar dy binne der likemin. Dizze nammen hawwe in rym fan trije posysjes, krekt as deselden yn (7c) hjirfoar.

3.6 *Ienwurdliiddige flainammen op in rûzer*

Yn (7f) wurdt in oersjoch jûn fan de ienwurdliiddige flainammen op in rûzer (alfabetysk oardere neffens de rûzer en it lûd derfoar).

(7f) *ienwurdliiddige flainammen op in rûzer*

Eef < Evert	Jas < Jaspertsje
Roef Roelf	Kees Kornelis
Roef Roelof	Lys Elisabet
	Lys Lysbet
Laas Nikolaas	Thys Matthys
Jas Jasper	

Der binne gjin nammen op de felare rûzer *-ch* (sjoch ek § 3.4 hjirfoar). *Eef*, *Kees* en *Laas* hawwe in rym fan trije posysjes.

3.7 *Ienwurdliiddige flainammen op in ploffer*

(7g) jout in oersjoch fan de ienwurdliiddige flainammen op in ploffer (oardere fan stimhawwend nei stimleas en yn de folge labiaal - dentaal - felaar).

(7g) *ienwurdliiddige flaaianammen op in ploffer*

Bab	<	Jabik	Lyp	<	Lysbet
Bab		Jakob	Frid		Frederik ²⁴
Pyb		Sibren	Mat		Martsen ²⁵
Pyb		Sibrich	Teet		Teakeltsje
Pyb		Sibrichje ²³	Gjet		Geartsje
Syb		Sibrich	Sjut		Sjoerdsje
Job		Jakob	Dút		Doetsje
Wob		Wolbrecht	Dút		Dutsje
Jap		Jabik	Jak		Jakob
Jap		Jakob	Nyk		Nikolaas
Gep		Gelbrich	Wyk		Wypkje
Gep		Gelbrichje	Wyk		Wyske
Jep		Jabik	Broek		Broer
Jep		Jakob	Broek		Broerke
Wip		Willemke	Wok		Wobbe
Koop		Jakob	Wok		Wobke
Kop		Jakob	Wok		Wobkje
Lyp		Elisabet			

It is opfallend, hoe'n grut oanpart oft de labiale ploffers *b* en *p* hjir hawwe. De ûnmarkearre, dentale, *d* en *t* komme der folle minder oan te pas. Dat *k* dochs ek net swak byspilet, slút oan by it grutte plak fan dy ploffer yn flaaianammen. De stimhawwende wjergader dêrfan, /g/, kin mar allinnich oan it begjin fan in wurd (of oan it begjin fan in beklamme wurdliid yn it wurd) en komt oan it wurdein dus net yn 'e beneaming. It lûd is hjir oeral koart, útsein yn *Koop*, dêr't *Kop* lykwols neist stiet.²⁶

23. Kollega Siebren Dyk (p.m.) fernijde my, dat syn jongste dochter, *Sibrichje*, harsels as lyts famke net *Pyb* ([pip]) neamde, mar *Pipe* ([pipə]). Yn (9c) yn § 4.1.3 hjirnei wurdt *Pibe* ([pibə]), mei deselde stimhawwende *b* as yn de folle foarm, as flaaifoarm fan *Sibrichje* jûn. Mei twa gelikense stimleaze ploffers is *Pipe* alhiel neffens it mal fan de ideale twawurdliiddige flaaianamme yn (5) hjirfoar. Sjoch § 3.9 hjirnei oer flaaianammen mei en sûnder einichste *-e*.

24. De lange *-[e:]*- fan *Frederik* is fersimpele troch ferkoarting. Dat smyt it koarte lûd *-[ɪ]*- yn *Frid* op; yn de fonology fan it Frysk is /ɪ/ de koarte wjergader fan /e:/ (sjoch ek § 3.1 hjirfoar).

25. At de útspraak [mat] is, soe *Mart* in bettere skriuwwize wêze, ferlykje *swart* [swat] en *wart* [vat].

26. Sjoch foar *Koop* ek § 5.4.4 hjirnei.

3.8 *Ienwurdliiddige flaaainammen op in bylûdkloft*

Yn (7h) wurdt in oersjoch fan de ienwurdliiddige flaaainammen op in bylûdkloft jûn.

(7h) *ienwurdliiddige flaaainammen op in bylûdkloft*

Alt < Ale
Sent Vincent

Dirt < Dirk
Frits Freark

Der binne suver gjin flaaainammen dy't op in bylûdkloft útgeane, sa't der ek hast gjint binne dy't mei ien begjinne (sjoch § 5.2 hjirnei). En sa't in bylûdkloft oan it begjin fan in flaaainamme ien fan de ideale foarm Obstruint + Likwide is – mei in nei de wurdlikkearn ta maksimaal tanimmende sonoriteit – of in kompleks segmint fan *s* + stimleaze ploffer, sa is in bylûdkloft oan it ein fan de ideale foarm Nasaal/Likwide + Obstruint – mei in nei de rjochter râne ta minimaal sonoriteitskontrast – of it komplekse segmint *-ts*. De ûnmarkearre (stimleaze) ploffer, /t/, hat men hjir yn alle kloften.

3.9 *Ienwurdliiddige flaaainammen mei in twawurdliiddigen ien op -e derneist*

Gâns ienwurdliiddige flaaainammen hawwe in twawurdliiddige fariant op *-e*, dat pearen opsmyt lykas *Dui ~ Duie*, *Jei ~ Jeie*, *Bab ~ Babbe* en *Jak ~ Jakke*. Mar dat is sa net mei alle ienwurdliiddige nammen; der is gjin fêste 'trogeyske wiksel', dat beide kategoryen besteane op harsels. By gewoane haadwurden hat men ek foarmen mei en sûnder einichste sjwa, lykas *blabze ~ blabs*, *doaze ~ doas*, *souwe ~ sou* en *wolle ~ wol*. En dêr is dat likemin in fêst patroan: net elk haadwurd op sjwa stiet ien sûnder sjwa neist, en oarsom. De parallelly mei de flaaainammen is wat dat oangiet folslein.

4. *De twawurdliiddige flaaainamme*

Yn § 2.3 hjirfoar binne yn (2a-b) in algemiene kwantitative ynstruksje ("byldzje de namme ôf op de trogeyske foet") en in algemiene kwalitative ynstruksje ("kreëarje ûnmarkearre fonologyske struktueren") jûn foar it omsetten fan de folle foarm fan in namme nei de flaaainamme. Yn (3) is de kwalitative ynstruksje fertaald yn in rige neiere – mar meast allegearre noch frij algemiene – ynstruksjes, lykas "delearje bylûden yn de koad" en "soargje foar in konsonantysk besjoen sa sterk mooglike oanset". Op basis dêrfan is der yn (5) in mal fan de ideale twawurdliiddige flaaainamme opsteld, dat yn (8) nochris jûn wurdt (F = (koarte) fokaal; P = stimleaze ploffer):

(8) *mal fan de ideale twawurdliddige flaaianamme*/P_iFP_iə/

Yn § 4.1 wurdt no earst neigongen, hoe't de twawurdliddige flaaianammen konkreet foar de hearen komme. De gefallen dat in twawurdliddige flaaianamme omset is út in ienwurdliddige folle foarm gean ik yn § 4.2 by del.

4.1 *De twawurdliddige flaaianamme: fan ideaal nei minder ideaal*

Yn dizze subparagraaf gean ik nei, watfoar typen twawurdliddige flaaianamme oft der binne. Dêrby wurde de flaaianammen oardere en behannele fan ideaal yn § 4.1.1 nei wat langer wat minder ideaal yn de subparagrafen dêrnei. In rûzer is yn dat ferbân minder ideaal as in ploffer en in stimhawwend segmint minder as in stimleazen ien. Op dizze wize kin men sjen, hoe grut oft it berik fan (8) is.

4.1.1 *Twawurdliddige flaaianammen mei twa gelikense stimleaze ploffers*

(9a) jout in alfabetysk oardere oersjoch fan de twawurdliddige flaaianammen mei twa gelikense stimleaze ploffers:

(9a) *twawurdliddige flaaianammen mei twa gelikense stimleaze ploffers*²⁷

Keke	<	Geartsje	Kokke	<	Jakob
Keke		Gelske	Kokke		Japik
Keke		Krelis	Kokke		Sjouke
Keke		Tsjeardsje	Kokke		Sjoukje
Kekke		Geart	Kûke		Sjieweke
Kekke		Geartsje	Kûke		Sjoerd
Kekke		Gelske	Kûke		Sjoerdsje
Kekke		Gjerryt	Tette		Geartsje
Kekke		Lealke	Tette		Tetsje
Kekke		Tsjeardsje	Tite		Sytske
Kike		Grytsje	Tite		Tryntsje
Kikke		Sjirk	Toate		Sjoerd
Kokke		Folkje	Toete		Sjoerdsje
Kokke		Jabik	Tutte		Sjoerdsje

It is opfallend, hoefolle flaaianammen oft der binne mei /k/, wylst /t/ oars de ûnmarkearre, dentale, ploffer is. Dat /k/ hjir sa'n rol spilet, sil mei op rekken skreaun wurde kinne fan it suffiks *-ke*. Dat komt in soad yn ferlytsingsnammen foar. En ferlytsingsnammen hearre ta itselde skift nammen as de nammen op *-y* en de flaaianammen (sjoch § 2.1 hjirfoar).

Mar /k/ kin net yn elke flaaianamme. Is der yn flaaianammen oan de iene

27. Sjoch foar dizze 'harmonyke' foarmen ek § 7 hjirnei.

kant in driuw nei ûnmarkearre struktueren, oan de oare kant moat der ek in minimaal ferbân tusken folle foarm en flainamme wêze, op it stik fan de lûding likegoed as op dat fan de bylûding, sa't de algemiene ynstruksje yn (2c) hjirfoar dat ek útdrukt. Der is in spanning tusken dy tsjinstelde belangen.

Fierders falt it op, dat de ploffer /p/ der hjir mist.²⁸ Dy komt al foar yn de minder ideale foarmen fan de paragraaf hjirnei.

4.1.2 *Twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimleaze ploffers*
Yn (9b) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimleaze ploffers:

(9b) *twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimleaze ploffers*

Koppe < Jakob
Pike Pytsje

De ploffers ferskille hjir allinnich yn it plak fan artikulaasje: /p/ is bilabiaal, /k/ is felaar.

4.1.3 *Twawurdliddige flainammen mei in stimleaze en in stimhawwende ploffer*

(9c) jout in oersjoch fan de twawurdliddige flainammen mei in stimleaze en in stimhawwende ploffer (yn likefolle watfoar folge en mei al of net it-selde plak fan artikulaasje):

(9c) *twawurdliddige flainammen mei in stimleaze en in stimhawwende ploffer*

Bakke < Bartele	Dukke < Durkje
Bakke Barteltsje	Dute Doetsje
Beike Beatriks	Dute Dutsje
Bike Abigaël	Gaike Goaitsen
Buite Butte	Gate Agatha
Dite Grytsje	Gate Gaatske
Ditte Dieuwkje	Geke Geesje
Duke Dirkje	Geke Geeske
Duke Doedsje	Kobe Jakoba
Duke Durk	Pibbe Sibbeltsje
Duke Durkje	Pibe Sibren
Dukke Dirkje	Pibe Sibrich
Dukke Durk	Pibe Sibrichje

---

28. Mar sjoch *Pipe* (< *Sibrichje*) yn noat 23 hjirfoar.

De stimhawwende ploffer stiet hjir meastal oan it begjin fan de flainamme en de stimleaze yn 'e midden. Mei de felare ploffer, /g/, kin dat ek net oars, want dy kin mar allinnich oan it begjin fan in wurd (of oan it begjin fan in beklamme wurdliid yn in wurd). By de lêste fiif fan de rige stiet de stimleaze ploffer foarop.

4.1.4 *Twawurdliddige flainammen mei twa gelikense stimhawwende ploffers*

Yn (9d) wurdt in alfabetysk oersjoch jûn fan de twawurdliddige flainammen mei twa gelikense stimhawwende ploffers:

(9d) *twawurdliddige flainammen mei twa gelikense stimhawwende ploffers*

Babbe < Jabik	Didde < Dirkje
Babbe Jakob	Dudde Durkje
Bibbe Bleike	

Der binne gjin flainammen fan dizze foarm mei /g/ (sjoch de paragraaf hjirfoar).

4.1.5 *Twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimhawwende ploffers*

(9e) jout in oersjoch fan de twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimhawwende ploffers:

(9e) *twawurdliddige flainammen mei twa ûngelikense stimhawwende ploffers*

Dibbe < Dibbald
Gebbe Gerbrich

4.1.6 *Twawurdliddige flainammen mei in stimhawwende ploffer en in rûzer*

Yn (9f) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliddige flainammen mei in stimhawwende ploffer en in rûzer (dy't inkel yn dy folge foarkomme):

(9f) *twawurdliddige flainammen mei in stimhawwende ploffer en in rûzer*

Goasse < Godsskalk
Goffe Goffert

Men hat hjir allinnich mei de ploffer /g/ te krijen, wylst flainammen mei /b/- en /d/- oars net ûngewoan binne. Fierders is it tal nammen fan dizze foarm wol tige lyts. Soks leit him foar 't neist oan de stimleaze rûzer. Der binne hielendal gjin flainammen op /xə/. En op /sə/ en /fə/ hat men se

amper. De iennichsten op *-fə/* binne *Offe* en *Goffe*, de iennichste op *-sə/* is *Goasse*. Mei ienwurdliiddige flainammen op in stimleaze rûzer wiist it amper oars: op *-x/* binne se der net en dy op *-f/* en *-s/* hat men net mear as in hantsjefol fan (sjoch § 3.6 hjirfoar).²⁹ In stimleaze rûzer nei in koart lûd is fonotaktysk besjoen oars folslein yn ‘e es. De minimale rol fan de stimleaze rûzers wiist op it primaat fan de ploffer yn flainammen.

4.1.7 Twawurdliiddige flainammen mei in kontinuant en in ploffer³⁰

(9g) jout in oersjoch fan de twawurdliiddige flainammen mei in kontinuant en in ploffer (yn dy folge):

(9g) *twawurdliiddige flainammen mei in kontinuant en in ploffer*

Fekke	<	Fedderik	Hikke	<	Richtsje
Hike		Hile	Wate		Walter
Hike		Hylke	Wekke		Welmoed
Hike		Hylkje	Wibe		Wibren
Hikke		Hilke	Wike		Wypkje
Hikke		Hiltsje	Wike		Wytske
Hikke		Hiskje	Wobbe		Wolbrecht

Der is hjir keazen foar de oantsjutting ‘kontinuant’, omdat dy wat breder is as ‘rûzer’, in term dy’t allinnich op obstruinten slacht. De *r* fan *Richtsje* heart ta de kontinuanten, mar, as floeilûd, net ta de rûzers. Boppedat is de status fan *h* as rûzer wat ûndúdlik, wylst it wol in kontinuant is.

Folle foarmen mei in begjinrûzer krije meast in flainamme neist har mei in begjinploffer (sjoch § 5.4.3 hjirnei). Troch dy oansetfersterking ûntstiet der in mear ûnmarkearre struktuer. It omkearde, dat in folle foarm mei in ploffer oan it begjin in flainamme mei in rûzer yn dy posysje neist him krijt, komt dan ek net foar.

Op *Hikke* (< *Richtsje*) nei, hawwe de flainammen hjir deselde begjinkontinuant as de folle foarm.³¹ It tal kontinuanten is lykwols lyts (sjoch ek

29. De pear twawurdliiddige flainammen dy’t op in rûzer útgeane, komme yn § 4.1.13 hjirnei te praat.

30. Om net op hiele lytse groepkes nammen út te kommen, wurde de yn dizze subparagraaf hantearre yndielingsparameters (sjoch § 4.1 hjirfoar) fan dit punt ôf wat rommer. Stimleaze en stimhawwende segminten wurde byinoar smiten en oft de segminten al of net itselde plak fan artikulaasje hawwe, docht net mear ta de saak. De yndieling ferliest dêrmei fansels oan fynmeskichheid, sûnder dat it sicht op ‘e gruttere generalisaasje lykwols ferlern giet.

31. Yn *Fridde* (< *Frederik*) hat men in komplekse oanset, mar fierders is dizze namme nefens it patroan dat hjir oan ‘e oarder is.

de foarige subparagraaf). Men hat allinnich *f*, *h* en *w*. Dêrfan is *f* in ûnfer-tochte kontinuant (rûzer), mar *h* en *v* net. *h* is in gefal op himsels; it is it swakste bylûd, dat him yn guon konteksten sels as in lûd hâldt en draacht (sjoch Visser (1997:40-45)). En al is /v/ in rûzer, yn guon hoeken fan it Fryske taalgebiet wurdt er oan it wurdbegjin op in ploffereftige wize realisearre (Visser (1997:56-59)); dat lêste past oars goed by flainammen (sjoch ek § 5 hjirnei).

Dat fan de ploffers yn ‘e midden fan de namme /g/ der mist, is in systematysk gat (sjoch § 4.1.3 hjirfoar). It missen fan /p/ en /d/ dêrfoaroer liket in saak fan tafallichheid, omdat dy yn oare flainammen wol yn ‘e midden foarkomme. It docht gjin nij, dat /k/ hjir wer in grut oanpart yn de ploffers hat (sjoch § 4.1.1 hjirfoar).

4.1.8 Twawurdliddige flainammen mei in ploffer/rûzer en in sonorant bylûd

Yn (9h) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliddige flainammen mei in ploffer/rûzer en in sonorant bylûd (yn likefolle watfoar folge):

(9h) twawurdliddige flainammen mei in ploffer/rûzer en in sonorant bylûd

Benne	<	Bernard	Kinge	<	Hindrik
Binne		Bernard	Kinge		Hindrikje
Boale		Broar	Kinge		Rinse
Boele		Broer	Kinge		Rinske
Dingle ³²		Dingelum	Kjille		Knilliske
Dingle		Dinglum	Kjille		Kornelia
Dirre		Dirk	Korre		Kornelis
Durre		Durk	Libe		Lysbet
Frone ³³		Fronika	Lijke		Elias
Jabbe		Jabik	Like		Lysbet
Jabbe		Jakob	Lite		Lysbet
Jakke		Jakob	Lokke		Lolke
Jappe		Jabik	Lokke		Lolkje
Jappe		Jakob	Lokke		Lutske

32. De foarm *Dingle* rint der, mei syn sletten earste wurdlid, wat út. It wurdlidkontakt is tige min, want de oanset fan it twadde wurdlid (de likwide /l/) is sonoarder as de koadâ fan it earste (de nasaal /ŋ/). Mooglik kin men dêrom better fan ‘e ûnderlizzende foarm *Dingele* útgean, al is dy metryk-ritmysk besjoen wer minder ideaal (sjoch foar dat lêste ek noat 15 hjirfoar).

33. *Frone*, *Kjille*, *Njikke*, *Stine* en *Tsjamme* begjinne mei in bylûdkloft of in kompleks segmint. Omdat se fierder by it patroan fan dizze subparagraaf oanslute, binne se hjir opnommen.

Jekke	Gebbe	Lukke	Lutske
Jekke	Geke	Maaike	Maria
Jekke	Jetske	Makke	Marchje
Jekke	Jitske	Makke	Martsen
Jekke	Tsjetske	Mukke	Murkje
Jenne	Jan	Njikke	Njiske
Jenne	Johannes	Panne	Frâns
Jikke	Jitske	Pimme	Imkje
Jikke	Tsjitske	Pimme	Willemkje
Joeke	Dieuwke	Pomme	Romkje
Jutte	Johanna	Sale	Salomon
Kanne	Jan	Sine	Klasina
Kanne	Janke	Stine	Christina
Kanne	Johanna	Tine	Tryntsje
Kanne	Johanneske	Tolle	Folkert
Kille	Knilliske	Tsjamme	Tsjadmer

Oan it begjin hat men hjir alle ploffers; /k/ fierwei it measte en /g/ mar ien kear. De yn dy posysje tastiene (stimleaze) rûzers, /f/ en /s/, dogge mei, al is de frekwinsje leech; de ek tastiene stimhawwende rûzer, /v/, komt net foar. Fan de sonorante bylûden komme de beide tastiene nasalen, /m/ en /n/, beide foar. Fan de likwiden hat men allinnich /l/; de /r/ mist der, wylst flaiinammen mei /r/ oars wol kinne.

Opfallend is it grutte tal nammen mei it heallûd /j/. En dy komme net allegearre út folle foarmen mei dat heallûd. By *Jekke* (< *Gebbe* en *Geke*) is de nije oanset swakker as de âlde, wylst by *Joeke* (< *Dieuwke*) de kloft *dj*-fersimpele is troch it weilitten fan de sterke ploffer en net fan it swakke heallûd.³⁴

De frekwinsje fan rûzers oan it begjin fan de flaiinamme is hjir leech. Oan it begjin fan it twadde wurdlid komme se lykwols alhiel net foar. As obstruint hat men yn dy posysje allinnich ploffers, /k/ wer fierwei it measte, /b/, /p/ en /t/ einen minder; /g/ komt dêr systematysk net foar, it missen fan /d/ is tafallich. Alle sonorante bylûden dogge yn dy posysje mei, al binne de

34. De oergong fan *Gebbe/Geke* nei *Jekke* liket op de eardere palatalisearring, dy't yn it Frysk nochal wat spoaren neilitten hat, lykas yn *jild* en *juster* (ferlykje Nederlânsk *geld* en *gister(en)*).

Yn it Skiermûntseagersk binne oansetkloften mei *j*-gauris fersimpele troch it weilitten fan it (sterkere) bylûd: *jaiif* (ferlykje *leaf* < *ljeaf*), *jeeuwn* (ferlykje *gleon* < *gljeon*), *jep* (ferlykje *djip*), *jocht* (ferlykje *rjocht*). Neffens it WFT hawwe *gin* en *tsjin* beide de njonkenfoarm *jin*; as fariant fan *tsjin* wurdt *jin* as in noardlike foarm oanmurken, dat oanslút by it Skiermûntseagersk.

nasalen in stik frekwinter as de likwiden. Fonologysk besjoen wurde de nasalen meast ta de net-kontinuanten rekkene, omdat de mûlholte by de foarming derfan hielendal ôfsletten wurdt (en de lucht troch de noas nei bûten streamt). Dat net-kontinuante past goed by flaaïnammen. Fan de likwiden hat /l/ wat fan in kontinuant en in net-kontinuant (Visser (1997:88-89)), wylst /r/ folút in kontinuant is; /l/ hat men hjir dan ek wat mear as /r/, al is it ferskil net grut.

4.1.9 Twawurdliddige flaaïnammen mei in lûd oan it begjin

(9i) jout in oersjoch fan de twawurdliddige flaaïnammen mei in lûd oan it begjin:

(9i) twawurdliddige flaaïnammen mei in lûd oan it begjin

Akke	<	Aukje	Oake	<	Oatske
Ale		Aaltke	Oeke		Oelke
Ale		Aaltsje	Oeke		Oelkje
Ebe		Ealbe	Offe		Olfert
Eke		Eelke	Oppe		Olfertsje
Eke		Eelkje	Uke		Úlkje
Eke		Eeltsje	Úke		Úlkje
Ele		Eelke	Ukke		Ulkje
Ele		Eeltsje			

Dit slach flaaïnamme komt altyd fan in folle foarm mei in begjinlûd. Der binne gjin folle foarmen mei in bylûd oan it begjin dêr't in flaaïnamme mei in begjinlûd neist stiet³⁵, wylst it omkearde al foarkomt (sjoch § 5.4.7 hjirnei). Dat is wer in oanwizing, dat har yn flaaïnammen de ûnmarkearre fonologyske struktueren oppenearje.

Wat dat lêste oangiet, de flaaïnammen hjirre hawwe allegearre in ienlûd as fol lûd. By *Akke* ~ *Aukje* en *Ebe* ~ *Ealbe* is fan it twilûd fan de folle foarm allinnich it haad – it earste, beklamme, part – oerbleaun.³⁶ Allinnich

35. *Ije* (< *Sytse*) en *Ikus* (< *Hikus*) binne de útsûnderingen (sjoch foar *Ikus* noat 37 hjirnei).

36. De wiksel tusken *-au-* en *-a-* hat men ek by guon lienwurden: *agurk* (út en neist *agurk*) en *agustus* (út en neist *agustus*). Dat fan *-au-* in *-a-* oerbliuwt, wiist derop, dat dit twilûd op it stuit fan dizze flaaïnammefoarming ûnderlizzend /au/ wie, sa't de stavering ek suggerearret. Op 't heden hawwe <au> en <ou> ien en deselde ûnderlizzende en oerflaktefoarm: /ɔu/ en [o.w] (Visser (1997:26-27)).

Fan it delgeande twilûd *au-* bliuwt it koarte lûd *a-* oer, wylst it mei it sintralisearjende twilûd *ea-* op in lange *ee-* (<e>-) útkomt. Dat is in oanwizing, dat yn *au* de beide parten fan it twilûd, /a/ en /u/, wat de lingte oangiet mear mei-inoar yn it lykwicht binne as by *ea*, dêr't it twadde part, de sjwa, tige koart is en it earste part, it folle lûd, op alle fronten de baas is.

Oake rint der datoangeande út. Opfallend oan dy foarm is ek, dat it sintralisearjende twilûd *oa* (/oə/) dêr fan de felare ploffer /k/ folge wurdt, wylst dit twilûd oars allinnich foar tosklûden stiet (en *oo* (/o:/) foar net-tosklûden). Yn de nije fonologyske konstellaasje, dêr't it twilûd troch omfoarming fan de folle foarm yn telâne kommen is, wurdt oan de lûding fan de folle foarm *Oatske* fêsthouden. Dat liket fan mear belang te wêzen as it yn 'e pas rinnen mei dizze fonotaktyse beheining fan it Frysk (sjoch ek noat 55 hjirnei).

4.1.10 *Twawurdliddige flainammen mei in sjwa-wurdlid sûnder oanset*

Yn (9j) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliddige flainammen sûnder bylûd oan it begjin fan it twadde wurdlid:

(9j) *twawurdliddige flainammen mei in sjwa-wurdlid sûnder oanset*

Baaie < Baukje	Jeie < Jelske
Baaie Berber	Jeie Jeltsje
Dije Dirk	Kaaie Klaaske
Duie Dirkje	Kaaie Klaske
Duie Durk	Paaie Maaike
Duie Durkje	Peie Feitse
Jeie Jelle	Peie Freark
Jeie Jelmer	Reie Reitse

Fuort ûnder (4) yn § 2.4.1 hjirfoar is útholden, dat in wurdyntern sjwa-wurdlid in oanset hawwe moat. Yn de flainammen hjirboppe is der gjin bylûd dat de oansetposysje besette kin. Yn it Frysk is in wurdynterne konstellaasje fan twa fokalen 'in hiatus' ferbean (Visser (1997:198)). Dêrom wurdt yn 'e flainammen hjirboppe it lêste part fan *aai*, it slettene foarlûd /i/, yn 'e oanset fan it sjwa-wurdlid opnommen. De twa parten fan in twilûd hearre ta de kern fan it wurdlid, de nukleus, dêr't se net út wei helle wurde kinne. Tusken *eilj/lui* en sjwa wurdt der dêrom in lege strukturele fonologyske posysje, in slot, ynfoege. It lêste part fan it twilûd, /i/, wurdt oan dat slot ferbûn, dat him ek, as oanset, oan it twadde wurdlid ferbynt (Visser (1994:137, noat 36)). Sa wurdt de hiatus-konstellaasje hjir út 'e wei romme.

Yn net-ôflате wurden fungearret in einichste sjwa – of de sekwinsje sjwa + bylûd – op it djipste leksikale nivo as in wurdgrins. Dat betsjut, dat alles dat foar dy sjwa stean kin yn begjinsel ek oan it ein fan in wurd stean kinne moat (Visser (1997:248)). Tapast op flainammen: it part fan de namme foar de einichste sjwa moat yn begjinsel ek as losse flainamme foarkomme kinne. Dat komt út. Soks jildt net allinnich foar de flainammen yn (9j), mar foar alle flainammen fan § 4.1 (op dy fan § 4.1.14, de ferlytsingsfoarmen,

nei). Sa is it ek te begripen, dat in ienwurdliddige flaaianamme der yn begjinsel in twawurdliddige flaaianamme neist hawwe kin (sjoch § 3.9 hjirfoar).

4.1.11 *Twawurdliddige flaaianammen mei allinnich sonorante bylûden*
(9k) jout in oersjoch fan de twawurdliddige flaaianammen mei allinnich sonorante bylûden:

(9k) *twawurdliddige flaaianammen mei allinnich sonorante bylûden*

Lamme	<	Lammert	Nine	<	Tryntsje
Nele		Kornelis	Nolle		Arnold
Nele		Nelis			

It giet hjir om de dentale en de bilabiale nasalen /n/ en /m/ en de dentale likwide /l/. De, minder sonoare, nasalen steane meast oan it wurdbegjin, yn it wurd komme beide soarten bylûd foar. It liket der dus op, dat men hjir ek wer de ûnmarkearre patroanen te pakken hat, al is it tal foarmen te lyts, dat men der in soad konklúzjes oan ferbine mei.

4.1.12 *Twawurdliddige flaaianammen mei allinnich (heal)lûden*

Yn (9l) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliddige flaaianammen mei allinnich (heal)lûden:

(9l) *twawurdliddige flaaianammen mei allinnich (heal)lûden*

Aaie	<	Aaltke	Aaie	<	Ary
Aaie		Aaltsje	Ije		Sytse

Dizze nammen slute oan by dy yn 'e paragrafen 4.1.9 en 4.1.10 hjirfoar. Fanwegen it lytse tal is der fierders net folle fan te sizzen.

4.1.13 *Twawurdliddige flaaianammen op in fol lûd of in bylûd*

(9m) jout in oersjoch fan de twawurdliddige flaaianammen op in fol lûd of in bylûd:

(9m) *twawurdliddige flaaianammen op in fol lûd of in bylûd*

Dora	<	Theodora	Selis	<	Marcelis
Gilles		Egidius	Sina		Klasina
Rikus		Hinderikus			

Dizze flaaianammen besteane út 'e lêste twa wurdlidden fan 'e folle foarm (dêrby wurdt der fan it beklamme wurdlid fan dy foarm ôf rekkene, sjoch § 2.3 hjirfoar). De flaaianamme hâldt hjir sadwaande it einichste folle lûd of it einichste bylûd fan 'e folle foarm en komt dêrtroch in aardich ein fan 'e ideale twawurdliddige trogee ôf te stean.

Dora jildt ek as flainamme fan *Dorothea*. Neffens it ôfliedingssenario fan dizze subparagraaf kin *Dora* lykwols allinnich fan *Theodora* komme. Net fan *Dorothea*, want dêr leit de klam op it lêste part, *-thea*, wylst de einlûden fan *-dora* en *Doro-* ek net gelyk binne. Men kin dêrom it bêste fan analogywurking útgean. De dûbele nammen *Dorothea* en *Theodora* fiele as ‘gelyk’ oan. It iennichste ferskil is de folge fan de beide dielen. Mei gewoane gearsette wurden hat men sokke ‘omdraaiïngen’ ek wol, lykas by de pearen *bollekeal* ~ *keallebolle*, *ychelswyn* ~ *swynychel*, *soerswiet* ~ *swietsoer*, *almeast* ~ *meastal* en *wiichwaad* ~ *waachwiid*.

Neist *Rikus* steane *Hikus* en *Ikus*. De begjin-/h/ fan *Hikus* kin mei dy fan de folle foarm *Hinderikus* yn ferbân brocht wurde.³⁷

Allinnich by *Gilles* hat der reduksje west, om fan it trijewurdliiddige part *-gidius* op ‘e twawurdliiddige foarm *Gilles* út te kommen. It is my oars in riedsel, wêr’t de /l/ yn dy foarm wei komt, oars sein, wêrom’t *Giddes* hjir de flainamme net wurden is.

4.1.14 Twawurdliiddige flainammen as ferlytsingsfoarmen

Yn (9n) wurdt in oersjoch jûn fan de twawurdliiddige flainammen mei de uterlike foarm fan in ferlytsingsnamme:³⁸

(9n) twawurdliiddige flainammen as ferlytsingsfoarm

Aaïke	<	Aaltsje	Juïke	<	Jurjentsje
Anke		Anders	Kanke		Janke
Anke		Andrys	Keke		Geartsje
Anke		Anne	Keke		Gelske
Baatsje		Beatriks	Keke		Krelis
Beïke		Beatriks	Keke		Tsjeardsje
Betsje		Elisabet	Kingke		Hindrikje
Betsje		Lysbet	Kingke		Hinke
Bike		Abigaël	Kingke		Rinske
Brikje		Elbrich	Kingke		Rinskje
Daatsje		Alida	Kingske		Rinske

37. Guon wurden mei in begjinlûd hawwe in njonkenfoarm mei /h/- oan it begjin, sa’t, oarsom, neist guon wurden mei in begjin-/h/ ien mei allinnich it lûd nei /h/- stiet. Foarbylden binne *alún* ~ *halún* en *haloazje* ~ *aloazje* (sjoch fierders Visser (1997:44-45)). Om by it lûd /i/ te bliuwen: guon wurden mei /i/- oan it begjin hawwe in njonkenfoarm mei /hi/-, lykas *behizelje* (út en neist *beïzelje*), *hitekear(en)* (út en neist *itekear(en)* (< *iderkear*)) en *himerke* (út en neist *imerke*) (Visser (2000:164-165)). Op syn bar kin der neist in foarm mei /hi/- ien mei /i/- ûntstean, en sa moat *Ikus* der kommen wêze. Op dizze wize wurdt der in wurd sûnder oanset foarme, in frijwat markearre opsje.

38. Sjoch foar ferlytsingsnammen ek § 2.1 hjirfoar.

Deetsje	Debora	Lijke	Elias
Duïke	Dirkje	Lubke	Lubberichje
Duïke	Durkje	Maaïke	Maria
Eekje	Eelke	Nynke	Tryntsje
Eekje	Eelkje	Oake	Oatske
Eekje	Eeltsje	Oeke	Oelke
Gaïke	Goaitsen	Oeke	Oelkje
Geke	Geesje	Pimke	Willemke
Geke	Geeske	Ridske	Ridsert
Gelske	Gerlofke	Riekje	Frederika
Gjetsje	Gertsje	Riekje	Hendrika
Gretske	Margaretha	Roefke	Roelofke
Haaske	Hindrik	Roeltsje	Roelofke
Hinke	Hindrikje	Sjutsje	Sjoerdsje
Jaantsje	Arjaantsje	Trynke	Tryntsje
Jaantsje ³⁹	Arjentsje	Tynke	Tryntsje
Jaatsje	Beatriks	Wikje	Wiggelstsje
Jeïke	Jelske	Wimke	Willemke
Jeïke	Jelstsje	Wokje	Wobbe
Jeurtsje	Gregorius	Wokje	Wobke
Joeke	Dieuwke	Wokje	Wobkje
Juïke	Jurjen		

Wol gauris is dit slach flaaïnamme foarme op basis fan in gewoane ferlytsingsnamme. Dat hat men by *Aaïke*, *Duïke*, *Eekje*, *Geke*, *Gelske*, *Gjetsje*, *Hinke*, *Jaantsje*, *Jeïke*, *Joeke*, *Juïke*, *Kanke*, *Keke*, *Kingke*, *Lubke*, *Nynke*, *Oake*, *Oeke*, *Pimke*, *Roefke*, *Roeltsje*, *Sjutsje*, *Trynke*, *Tynke*, *Wikje*, *Wimke* en *Wokje*. Dêrby koe it troch de omfoarming nei de flaaïnamme sa betoare, dat der in oar ferlytsingssuffiks keazen wurde moast as dat fan de ferlytsingsnamme, lykas by *Aaïke* (~ *Aalstsje*), *Duïke* (~ *Durkje*) en *Roeltsje* (~ *Roelofke*). By *Betsje*, *Brikje* en *Daatsje* is it fan de folle foarm oernommen part it lêste wurdlied; it ferlytsingssuffiks hat hjir foar twawurdliedichheid soarge. By *Bike* en *Lijke* hat allinnich it beklamme wurdlied fan 'e folle foarmen *Abigaël* en *Elias* it útgongspunt foar ferlytsing west; it ûnmarkearre fonologyske wurd yn it Frysk mei mar ien fol lûd hawwe, dat *-bigaël* en *-lias* wienen datoangeande te 'ryk'.

---

39. Dat *Jaantsje* ek as flaaïnamme fan *Arjentsje* jildt, moat komme fan de besibbens fan dy namme mei *Arjaantsje*. It wurdpart *-jentsje* op himsels kin net as flaaïnamme fan *Arjentsje* jilde, sa't dat by *Jaantsje* neist *Arjaantsje* al kin, want in fonologysk wurd moat op syn minst ien fol lûd hawwe.

Dizze flaaianammen hawwe de formele skaaimerken fan in ferlytsingsnamme. Alderearst is it sa, dat se op in ferlytsingsuffixs útgeane. Dêrby jildt deselde distribúsje fan de suffixsen as by gewoane ferlytsing:

- *-je* nei it felare bylûd *-k*: *Brikje*⁴⁰, *Eekje*, *Riekje*, *Wikje*, *Wokje*;
- *-tsje* nei *-t* (*Baatsje*, *Betsje*, *Deetsje* (?), *Jaatsje*, *Sjutsje*)⁴¹, nei *-n* (*Jaantsje*), nei *-l* (*Roeltsje*);
- *-ke* nei in lûd (*Aaike*, *Beike*, *Duikje*, *Gaike*, *Geke*, *Jeike*, *Joeke*, *Juikje*, *Keke*, *Lijke*, *Maaikje*, *Oaike*, *Oeike*), nei *-m* (*Pimke*, *Wimke*), nei *-b* (*Lubke*), nei *-f* (*Roefke*), nei *-s* (*Ridske*).⁴²

Yn it twadde plak binne yn dizze nammen, sa't men dat by de ferlytsingsnammen ek hat, spoaren fan in âldere ferlytsingsystematyk te finen:

- it âlde suffixs *-ske*: *Kingske*, *Gelske* (?);⁴³
- it suffixs *-ke* ek nei *-n*: *Anke*, *Hinke*, *Kanke*, *Nynke*, *Trynke*, *Tynke*;
- it suffixs *-ke* ek nei *-ng*: *Kingke* (ien gefal).⁴⁴

Fierders hawwe wy hjir mei ôflate wurden te krijen, en dat hat syn wjerslach op hoe't sokke flaaianammen har ferhâlde neffens de ideale twawurdliidige flaaianamme (sjoch it mal dêrfan yn (8) hjirfoar).

By in ferlytsingsfoarm is it part foar it suffixs in bestend of mooglik wurd. Dat is fan dy gefolgen, dat de flaaianammen hjirboppe in earste wurdliid hawwe kinne mei in langer rym as dat yn 'e midden fan net-ôflate wurden tastien is.⁴⁵ Yn dy lêsten mei it rym fan in yntern wurdliid op syn meast twa posysjes besette, d.w.s. it mei út net mear bestean as in lang lûd, in twilûd of de kombinaasje fan in koart (ien)lûd en in bylûd.⁴⁶ By dizze flaaianammen binne der dy't in earste wurdliid mei in rym fan trije posysjes

40. De einichste rûzer fan *Elbrich* is foar it ferlytsingsuffixs ferskerpe ta in ploffer, de safolste oanwizing foar de ûnmarkearre status fan ploffers yn flaaianammen.

41. De twa ûnderlizzende /t/ s wurde as ien <t> stavere.

42. Yn *Daatsje* en *Jeurtsje* hat men *-tsje* en net, sa't nei in lûd en nei *r* ferwachte wurde mocht, *-ke*. Der binne yn (9n) nammers hielendal gjin foarmen op *-aake*, mar allinnich op *-aatsje*: *Baatsje*, *Daatsje*, *Jaatsje*. Dêr haw ik gjin ferklearring foar.

43. Yn *-ske* binne de suffixsen *-se* en *-ke*, dy't elk foar oar, mar ek yn kombinaasje yn ferlytsingsnammen foarkomme, om samar te sizzen ta ien suffixs gearraand.

44. *Kingke* is de flaaianamme fan fjouwer folle foarmen. Der binne hjir fjouwer tokens *Kingke*, mar dy fertsjintwurdigje kwa ferlytsingsystematyk ien type.

45. It rym fan in wurdliid bestiet út de fokaal c.q. de fokalen en alles dat dêrnei komt, oars sein, út alles dat nei it oansetstik komt.

46. Sjoch Kaye en Lowenstamm (1982); sjoch ek Visser (1997:177-181)).

hawwe, lykas yn *Aaïke*, *Daatsje*, *Eekje*, *Haaske*, *Jaantsje*, *Jeurtsje*, *Maaïke* en *Roeltsje*.

In oare ôfwiking fan de ideale twawurdliiddige flaaïnamme is, dat yn guon fan dizze ferlytsingsnammen it earste wurdliid sletten is, lykas yn *Anke* (aŋ)_σ(kə)_σ, *Brikje* (brɪk)_σ(jə)_σ, *Haaske* (ha:s)_σ(kə)_σ, *Kingke* (kɪŋ)_σ(kə)_σ en *Wimke* (vɪm)_σ(kə)_σ. Dêrtroch kippe dizze ferlytsingsflaaïnammen har derút neffens de gewoane flaaïnammen.

De flaaïnammen fan dizze subparagraaf geane, krekt as de ‘gewoane’ ferlytsingsnammen, op in ferlytsingssuffiks út. Mar dat is net it iennichste. Neffens de folle foarm binne se ek prosoadysk en segminteel omfoarme. Dêrmei binne it folút flaaïnammen, mar wol fan in apart slach.

Yn dizze subparagraaf haw ik neigongen, watfoar soarten twawurdliiddige flaaïnammen oft der binne, ôfmetten nei it mal fan de ideale twawurdliiddige flaaïnamme yn (8). Dêrta haw ik se fan ideaal nei (hieltyd) minder ideaal oardere en behannele. Guon typen komme aardich fier fan de ideale foarm ôf te stean. Mar it binne en bliuwe twawurdliiddige trogeeën. Dat patroan stiet as in hûs.

4.2 *Twawurdliiddige flaaïnammen troch ferlinging fan ienwurdliiddige folle foarmen*

Sil it by flaaïnammefoarming op in trogeyske flaaïnamme útkomme, dan kin it net oars of fan in trije- of mearwurdliiddige folle foarm moat der in part belies jaan.⁴⁷ De neikommende ferkoartingsgeneralisaasje soe dan ek jilde moatte:

- (10) *ferkoartingsgeneralisaasje oangeande flaaïnammefoaming*
 rekkene neffens it tal wurdliiden, is in flaaïnamme like lang of koarter as de folle foarm

Foar fierwei it grutste part fan de flaaïnammen giet (10) op. Der binne lykwols in stikmannich ienwurdliiddige folle foarmen dêr’t in twawurdliiddige flaaïnamme op sjwa neist stiet.⁴⁸ Yn (11) hjirûnder stiet in oersjoch fan dy gefallen:

47. Sokke langere foarmen hat men foaral by nammen fan fjremd komôf, by bibelske nammen en by ferlytsingsnammen, dy’t der troch it ferlytsingssuffiks in wurdliid by krigen hawwe.

48. By de oanpassing fan lienwurden koe dat him ek foardwaan. Sa hawwe *krante* en *fioele* der in *-e* oan it ein by krigen. Yn Visser (2000:177) wurdt dy wurdútwreiding ûnder de algemiene neamer fan ‘oerkarakterisearing’ beflapt.

(11) *twawurdliddige flaaïnammen neist ienwurdliddige folle foarmen*

Boale	<	Broar	Kanne	<	Jan
Boele		Broer	Kekke		Geart
Dije		Dirk	Kikke		Sjirk
Duie		Durk	Kûke		Sjoerd
Duke		Durk	Nolle		Nol ⁴⁹
Dukke		Durk	Panne		Frâns
Durre		Durk	Peie		Freark
Jenne		Jan	Toate		Sjoerd

Yn dizze en de foarige paragraaf hat de klam op it kwantitative aspekt fan flaaïnammefoarming lein. It kwalitative aspekt krijt syn gerak yn ‘e paragrafen hjirnei, dêr’t de segmintele oanpassingen yn it oansetstik fan de flaaïnamme en de oanpassingen op it stik fan ‘e lûding sintraal steane.

5. *De oanset yn flaaïnammen*

It ûnmarkearre wurdlid hat in oanset. Meidat har yn flaaïnammen typysk de ûnmarkearre fonologyske struktueren oppenearje, wurde yn dizze paragraaf ûnderskate aspekten fan de oanset yn flaaïnammen besjoen. Yn § 5.1 giet it oer flaaïnammen mei in konsonant yn de oanset neist folle foarmen dy’t mei in fokaal begjinne. Flaaïnammen mei in komplekse oanset komme yn § 5.2 op it aljemint. De ûnmarkearre oanset is alderearst in inkel bylûd ynstee fan in bylûdkloft; dêrom wurde earst, yn § 5.3, de flaaïnammen mei in ferienfâldige oanset behannele. Mank de inkele oansetten is in stimleaze ploffer it meast ûnmarkearre. Dy komt dan ek in soad by flaaïnammen foar. Yn § 5.4 – de langste subparagraaf – wurde de wizen neigongen, hoe’t flaaïnammen oan sa’n oanset slagge binne. Yn § 5.5 – de koartste subparagraaf – giet it oer de rûzer as oanset yn flaaïnammen. Omdat it mei de stimleaze ploffer *k* te krijen hat, komt yn § 5.6 de wiksel tusken *ts(j)* en *k* op it aljemint dy’t him tusken folle foarm en flaaïnamme wol foardocht.

5.1 *Flaaïnammen mei in op it earste each kreëarre oanset*

In wurdlid, en dêrmei in wurd, begjint leafst mei in bylûd. No hawwe folle foarmen dy’t mei in lûd begjinne yn ‘e regel in flaaïnamme dy’t ek mei in lûd begjint. Der binne lykwols in pear gefallen fan in flaaïnamme mei in bylûd neist in folle foarm mei in lûd:

---

49. Ik nim oan, dat fan ‘e folle foarm *Arnoldus* yn earste ynstânsje in flaaïnamme ôflaat is dy’t út it beklamme part, *-nol-*, bestie; dêrnei is dy opsjoneel ta it twawurdliddige *Nolle* omfoarme.

(12) *flaainammen mei in begjinbylûd neist folle foarmen mei in begjinlûd en mear as ien fol lûd*

Betsje	<	Elisabet	Gate	<	Agatha
Bike		Abigaël	Gilles		Egidius
Brikje ⁵⁰		Elbrich	Jaantsje		Arjaantsje
Daam		Adam	Lijke		Elias
Daatsje		Alida	Nol, Nolle ⁵¹		Arnoldus

De folle foarmen hawwe hjir mar allinnich folle lûden, wat wiist op nammen fan frjemd en/of Bibelsk komôf (mar foar *Elbrich* jildt dat net). In ûnbeklamme wurdlied oan it begjin fan de folle foarm telt foar de algemiene kwantitative ynstruksje foar flaainammefoarming (2a) net mei; de flaainamme begjint by it beklamme wurdlied. In probleem – ik haw dêr ek gjin oplossing foar – is dan al dat men oannimme moat, dat de folle foarmen fan guon nammen earder, oars as no, einklam hienen: *A'dam*, *Ali'da*, *El'brich*, *Elisa'bet*⁵².

Mar hoe't dat ek wêze mei, der is hjir gjin sprake fan it tafoegjen fan in oanset, want dy is yn de flaainamme fan (it beklamme part fan) de folle foarm mei oerkommen.

De folle foarm fan de nammepearen yn (13) begjint mei in bylûd, dat men kin hjir net op it idee komme, dat de flaainammen in oanset krigen hawwe. Omdat dizze flaainammefoarming fierders sa'n soad op dy yn (12) liket, wurdt er yn dizze paragraaf behannele.⁵³

50. In wurdlied mei sjwa is te licht om in komplekse oanset lykas *br-* te 'wettigjen' (Visser (1997:308)). It folle lûd /ɪ/ yn it twadde wurdlied fan *Elbrich* ((ɛl)_o(brɪx)_o) kin dan ek net ta sjwa redusearje, ek al is dat wurdlied ûnbeklamme. Dêrom koe dat wurdlied ek it útgongspunt fan de flaainamme *Brikje*, mei beklamme /ɪ/, wêze. In fonologysk wurd moat op syn minst ien fol lûd hawwe.

51. Neffens de rieplachte oersjoggen is *Noll/Nolle* de syngroane flaainamme fan *Arnold*, mei de klam op *Ar-*. Mar *Arnoldus*, mei de klam op *-nol-*, is diagroan besjoen in better útgongspunt. Der is fansels in ferbân tusken *Arnold* en *Arnoldus*, beide nammen meitsje diel út fan ien en itselde nammenetwurk.

52. De flaainammen *Lyp* en *Lys* litte har it maklikst fan de ynkoarte foarmen *Lizebet* of *Lysbet* ôfliede. Meidat *Lizebet/Lysbet* en *Elisabet* yn ien nammenetwurk sitte, kinne *Lyp* en *Lys* mei *Elisabet* yn ferbân brocht wurde, al binne se der net fan ôflaat.

53. Sjoch foar in part fan dizze nammen ek § 4.1.13 hjirfoar.

(13) *flaainammen neist folle foarmen mei mear as ien fol lûd*

Doed	<	Ludolf	Rikus	<	Hinderikus
Dora		Theodora	Selis		Marcelis
Gonne		Hildegonda	Sina		Klasina
Gretske		Margreta (< Margaretha)	Sine		Klasina
Kobe		Jakoba	Stine		Christina
Laas		Nikolaas	Thys		Matthys

Dizze flaainammen komme allegearre ek fan twa-, trije- of fjouwerwurdliedige folle foarmen, dêr't folle lûden yn de mearderheid binne, en de oanset fan de flaainamme is ek mei oernommen fan it beklamme wurdlied fan de folle foarm. By *Doed* en *Laas* docht him it klamprobleem wer foar: de klam yn *Ludolf* en *Nikolaas* leit hjoeddedei op 'e parten *Lu-* en *Niko-*, mar foar de ôflieding fan *Doed* en *Laas* moat er op *-dolf* en *-laas* lein hawwe.⁵⁴

5.2 *Flaainammen mei in komplekse oanset*

In inkel bylûd as oanset is minder markeare as in bylûdkloft. Der binne suver dan ek gjin flaainammen dy't mei in bylûdkloft begjinne. En at dat al sa is, dan giet it om 1) in kloft fan de ideale foarm fan obstruint + likwide, mei in nei de wurdliedkearn ta maksimaal tanimmende sonoriteit, 2) in kompleks segmint – besteande út *s* + stimleaze ploffer of stimleaze ploffer + *s* –, dat him as in fonologyske ienheid hâldt en draacht (Visser (1997:102-117)), 3) de kombinaasje fan bylûd + opgeand twilûd, dy't fan in eigensoartige analytyske kompleksiteit is (Visser (1997:201-215; 2002:213-230)). Sjoch it neikommende oersjoch:

(14) *flaainammen mei in komplekse oanset*(14a) *obstruint + likwide*

Broek	<	Broer, Broerke	Frone, Froon	<	Fronika ⁵⁵
Fridde		Frederik	Gretske		Margreta (< Margaretha)
Frits		Freak	Trynke		Tryntsje

54. De komplekse koadakloft *-lf* fan *Ludolf* is yn *Doed* troch *-d* ferfongen, dêr't in harmoanysk patroan troch ûntstien is.

55. Opfallend is hjir it lange lûd *oo* (*/o:/*), dat oars allinnich foar net-tosklûden stiet (en *oa* (*/oə/*) foar tosklûden). It fêsthâlden oan de lûding fan de folle foarm *Fronika* is sa't it liket wichtiger as it foldwaan oan dizze fonotaktyske beheining fan it Frysk. Ferlykje it ein fan § 4.1.9 hjirfoar foar de fonotaktysk besjoen rare kombinaasje [*o.ək*] yn 'e flaainamme *Oake*, dêr't de lûding fan de folle foarm *Oatske* mei bewarre wurdt.

(14b) *kompleks segmint*

Steffen	<	Stephanus	Tsjamme	<	Tsjadmer
Styn		Augustinus	Tsjikke		Tsjitske
Stine		Christina			

(14c) *bylûd + opgeand twilûd*

Gjert	<	Gjerryt	Njikke	<	Njiske
Gjet		Geartsje	Sjut, Sjutte,		
Gjetsje		Gertsje	Sjutsje		Sjoerdsje
Goasse		Godsskalk	Tsjamme		Tsjadmer
Kjille		Knilliske, Kornelia ⁵⁶	Tsjikke		Tsjitske

Oer it generaal binne dizze kloften mei oergongen fan de folle foarm nei de flaaianamme. Yn dizze flaaianammen is de algemiene neiere kwalitative ynstruksje “set bylûdkloften om yn inkele bylûden” fan (3a) yn § 2.3 hjirfoar dus net opfolge. Mar yn dyselde paragraaf is al opmurken, dat in neiere ynstruksje in – bytiden tige sterke – tendins útdrukt, mar net kategoriaal is. Omdat it wurdbegjin de konsonantysk sterkste posysje is, mei men ferwachtsje, dat bylûdkloften benammen oan it wurdbegjin beholden bliuwe kinne.

5.3 *Flaaianammen mei in ferienfâldige oanset*

Komplekse oansetten kinne dus mei oergean fan de folle foarm nei de flaaianamme. Mar de driuw nei ûnmarkearre struktueren by flaaianammefoarming is sa sterk, dat men oan it begjin fan flaaianammen ek ferienfâldiging fan bylûdkloften hân hat. Oarsom komt net foar. Neffens de folle foarm hat in flaaianamme dus in oanset fan deselde of fan in legere graad fan kompleksens. Yn (15) hjirûnder komt in oersjoch fan de gefallen fan oanset-ferienfâldiging (alfabetysk oardere neffens de flaaianamme):

(15) *flaaianammen mei in ferienfâldige oanset*

Bibbe	<	Bleike	Nine	<	Tryntsje
Boale		Broar	Nynke ⁵⁷		Tryntsje

56. Neist *Kjille* hat men *Kille*. It skrassen fan it heallûd *j* nei in bylûd komt mear foar, lykas by *leaf*, út *ljeaf*, en *wek*, út en neist *wjek* (sjoch Visser (2002:222-225) foar mear foarbylden en in mooglike analyze).

57. De meast oannimlike gong fan saken hjir is, dat de folle foarm *Tryntsje* de flaaianamme *Tine* opsmiet, mei in ferienfâldige oanset, dy't op syn bar yn de harmoanyske flaaianamme *Nine* omset waard. Fan *Tine* likegoed as *Nine* binne mei it, nei *n* no net mear

Boele	Broer	Panne	Frâns
Dite	Grytsje	Peie	Freark
Jekke	Tsjetske	Poi	Frouk, Frou-
Jikke	Tsjetske		ke, Froukje
Kaaie	Klaaske, Klaske	Tine	Tryntsje
Kei	Klaas	Tynke	Tryntsje
Keke	Krelis	Tite	Tryntsje
Kike	Grytsje		

It docht gjin nij, dat it swakste bylûd, de likwide (*l* of *r*), by dizze ferienfâldiging belies jaan moatten en dat it sterkste bylûd, de obstruint, it geweld allinnich krigen hat. Dy obstruint kin op syn bar oanpast wêze op it stik fan wize fan foarming, fan stim en fan plak fan artikulaasje (sjoch de subparagraaf hjirnei).

By *Kekke*, *Keke* ~ *Tsjeardsje* hawwe wy te krijen mei de wiksel tusken it komplekse segmint /ts/ en de ploffer /k/, dy't yn it Frysk mear foarkomt (sjoch § 5.6 hjirnei). De oergong fan it dentale nei it felare plak fan artikulaasje, dy't fan ûnmarkearre nei mear markearre giet, soe sûnder dizze ferfanging yn ien kear min te begripen wêze. It gefal *Jekke*, *Jikke* ~ *Tsjetske* slút oan by ien fan de ferienfâldigingen dy't de kloft *tsj*- ûndergean kin, lykas by de wurdpearen *tsjasker* ~ *jasker* en *tsjint* ~ *jint* (sjoch Tamminga (1987)).

5.4 *De ploffer as de ûnmarkearre oanset fan flaaianammen*

It ûnmarkearre oansetsegment is in ploffer, en dêrby is in stimleazen mear ûnmarkearre as in stimhawwenden ien. Men mei ferwachtsje, dat soks by flaaianammefoarming wol foargoed oan it ljocht komme sil. En dat is ek sa. Der is in disproportjoneel grut tal flaaianammen dat mei in ploffer begjint. Dat betsjut 1) dat wannear't de folle foarm mei in ploffer begjint dy ploffer yn de flaaianamme oanhouden is en 2) dat de folle foarmen dy't net mei in ploffer begjinne as flaaianamme op grutte skaal, en op ûnderskate wizen, in ploffer oan it begjin 'skipe' hawwe. It oersjoch fan flaaianammen mei in begjinploffer dat yn it fierdere fan dizze subparagraaf jûn wurdt, mei dat útwize:⁵⁸

---

gongbere, suffiks *-ke* de ferlytsingsnammen *Tynke* en *Nynke* ôflaat (sjoch ek § 4.1.14 hjirfoar). *Tryntsje* koe ek ynkoarte wurde ta *Tryn*, dêr't *Trynke* fan ôflaat is.

58. De flaaianammen mei in inkele begjinploffer yn (12) en (13) fan § 5.1 hjirfoar binne bûten dit oersjoch holden.

5.4.1 *Flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei deselde begjinploffer*

Yn (16a) wurdt in oersjoch jûn fan de flaainammen mei in begjinploffer dy't fan folle foarmen mei deselde ploffer oan it begjin ôflaat binne (alfabetysk oardere neffens de flaainamme):

(16a) *flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei deselde begjinploffer*

Baaie	<	Baukje	Duke	<	Doedsje
Baaie		Berber	Duke		Durk
Baatsje		Beatriks	Duke		Durkje
Bakke		Bartele	Dukke		Dirkje
Bakke		Barteltsje	Dukke		Durk
Bee		Bearend	Dukke		Durkje
Beike		Beatriks	Durre		Durk
Benne		Bernard	Dút		Doetsje
Bibbe		Bleike	Dút		Dutsje
Binne		Bernard	Dute		Doetsje
Broek		Broer	Dute		Dutsje
Broek		Broerke	Gaike		Goaitsen
Buite		Butte	Gate		Gaatske
Deetsje		Debora	Gebbe		Gerbrich
Detele		Detelef	Geke		Geesje
Dibbe		Dibbald	Geke		Geeske
Didde		Dirkje	Gelske		Gerlofke
Dije		Dirk	Gep		Gelbrich
Dingle		Dingelum	Gep		Gelbrichje
Dingle		Dinglum	Gjert		Gjerryt
Dir		Dirk	Gjet		Geartsje
Dirre		Dirk	Gjetsje		Gertsje
Dirt		Dirk	Goasse		Godsskalk
Ditte		Dieuwkje	Goffe		Goffert
Dudde		Durkje	Kees		Kornelis
Dui		Dirkje	Kei		Kornelis
Dui		Durkje	Korre		Kornelis
Duie		Dirkje	Pike		Pytsje
Duie		Durk	Teet		Teakeltsje
Duie		Durkje	Tette		Tetsje
Duike		Dirkje	Tsjamme		Tsjadmer
Duike		Durkje	Tsjikke		Tsjitske
Duke		Dirkje			

It falt op, dat hjir folle mear nammen mei stimhawwende as mei stimleaze ploffers binne; in ferklearring haw ik dêr net foar.

5.4.2 *Flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in oare begjinploffer*

(16b) jout in oersjoch fan de flaainammen mei in begjinploffer dy't fan folle foarmen mei in oare ploffer oan it begjin ôflaat binne (alfabetysk oardere neffens de flaainamme):

(16b) *flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in oare begjinploffer*

Kei	<	Gjerryt	Kekke	Geartsje
Kei		Gjerrytsje	Kekke	Gelske
Keke		Geartsje	Kekke	Gjerryt
Keke		Gelske	Poai	Baukje
Kekke		Geart	Tette	Geartsje

Yn fierwei de measte gefallen giet it hjir om folle foarmen mei de stimhawwende felare ploffer /g/ as begjinkonsonant, dy't yn de flaainamme as de stimleaze felare ploffer /k/ oan it ljocht komt.⁵⁹ Dat is in gefal fan lichte oansetfersterking, oars sein, de flaainamme is ditoangeande justjes mear ûnmarkearre as de folle foarm. Foar *Poai* ~ *Baukje* jildt itselde.⁶⁰ By *Tette* ~ *Geartsje* hawwe der twa bewegingen nei in ûnmarkearre struktuer west: de stimhawwende ploffer /g/ is stimleas wurden en hat, yn harmony mei de /t/ fierderop yn de namme, it dentale artikulaasjeplak krigen.

59. Mear as ien kear is der al wiisd op it grutte plak fan *k* yn flaainammen.

60. By *Kike* ~ *Grytsje* – sjoch (15) hjirfoar – hat men ek ferienfâldiging fan de begjinkloft /gr/, mar fierders slút dat gefal him by dit patroan oan.

By *Dite* ~ *Grytsje* – sjoch nochris (15) hjirfoar – is der in soartgelikense dûbele ferienfâldiging: de komplekse begjinkloft wurdt ta in inkele konsonant, dy't boppedat it ûnmarkearre, dentale, artikulaasjeplak krijt. Dat lêste soe mei ferklearre wurde kinne as in gefal fan 'konsonantharmony' neffens de /t/ fierderop yn it wurd (sjoch § 7 hjirnei). Apart is it dan al, dat de stimhawwende /d/ net omset is yn de stimleaze /t/, it ûnmarkearre segmint by útstek, dat hjir boppedat foar folsleine konsonantharmony soarge hie. Dat dat opkeard is omdat de foarm *Tite* dy't sa ûntstean soe ek al de flaainamme fan *Sytske* en *Trytsje* is, wol jin net oan. Oars hat de tsjinnichheid yn homonimy by flaainammefoarming noait gjin blokkearjende rol spile; de fonology hie fierhinne frij spul (sjoch ek de lêste alinea fan § 2.3 hjirfoar).

5.4.3 *Flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinrûzer*

Yn (16c) wurdt in oersjoch jûn fan de flaainammen mei in begjinploffer dy't fan folle foarmen mei in rûzer oan it begjin ôflaat binne (alfabetysk oardere op de flaainamme, hieltyd yn blokken neffens de rûzer fan de folle foarm):

(16c) *flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinrûzer*

Kokke	<	Folkje	Pyb	<	Sibrich
Peie		Feitse	Pyb		Sibrichje
Peie		Freak	Pibbe		Sibeltsje
Po		Fokeltsje	Pibe		Sibren
Tolle		Folkert	Pibe		Sibrich
			Pibe		Sibrichje
Kikke		Sjirk	Tite		Sytske
Koai		Sjoukje	Toai		Sjoukje
Koi		Sjoukje	Toate		Sjoerd
Kokke		Sjouke	Toete		Sjoerdsje
Kokke		Sjoukje	Tutte		Sjoerdsje
Kûke		Sjieuwke			
Kûke		Sjoerd	Pim		Willem
Kûke		Sjoerdsje	Pimke		Willemke
Pyb		Sibren	Pimme		Willemke

De stimleaze labiodentale rûzer /f/ fan de folle foarm is hjir suver altyd ta de stimleaze bilabiale ploffer /p/ wurden.⁶¹ Dat is wer in gefal fan lichte oansetfersterking. Dizze oergong fan rûzer nei ploffer is in feroaring fan artikulaasjeplak mei anneks. Dêr is ek net oan te ûntkommen, want der binne gjin labiodentale ploffers: mei de boppetosken op de ûnderlippe wurdt de mûlholte net sa ôfsletten, dat der in ploffer foarme wurde kin.

By *Panne* ~ *Frâns*, *Peie* ~ *Freak* en *Poi* ~ *Frouk*/*Frouke*/*Froukje* – sjoch (15) yn § 5.3 hjirfoar – hat men ek in ferienfâldiging fan de begjinkloft /fr/, mar fierders slute dy gefallen har by dit patroan oan.

By de oergong fan *Folkje* nei *Kokke* en fan *Folkert* nei *Tolle* hat men net allinnich oansetfersterking, mar is der ek in harmoanysk patroan ûntstien, yn *Kokke* ien fan twa (gelikense) felare ploffers en yn *Tolle* ien fan twa dentale bylûden.

61. By *Opppe* ~ *Olfertsje* hat men dy wiksel, mei of nei it skrassen fan de *l*, midden yn de namme.

De stimhawwende labiodentale rûzer /v/ fan de folle foarm is ek nei de stimleaze bilabiale ploffer /p/ oergongen. Dat is in justjes yngeander slach oansetfersterking as by de oergong fan /f/ nei /p/, omdat it net allinnich om de oergong fan rûzer nei ploffer, mar ek om dy fan stimhawwend nei stimleas segmint giet.

De /s/ fan de folle foarm koe nei ien fan de stimleaze ploffers – /k/, /t/ of /p/ – oergean. De oergong nei /p/ hat men allinnich by in namme dy't mei /sib/- begjint. Soks smyt twa bilabiale ploffers en dêrmei in harmoanysk patroan op. Dat der neist de folle foarmen *Sjiewke*, *Sjirk*, *Sjouke* en *Sjoukje* in twawurdliddige flainamme mei in begjin-/k/ of ien fan it mal /k-lûd-k-ə/ ûntstien is, kin yn ferbân brocht wurde mei de /k/ fierderop yn it wurd, dy't de oansetfersterking de kant op stjoerd hat dy't in harmoanyske foarm as útkomst joech.⁶²

Neist *Sjoukje* stiet ek it ienwurdliddige *Toai*, deselde foarm as *Koai*, mar dan mei de ûnmarkearre dentale ploffer. Mei sa'n omslach fan artikulaasjeplak kin it ek oarsom. Neist *Sjoerd* en *Sjoerdsje* steane *ToatelToetelTutte*, mei oan it begjin de /t/ dy't men op grûn fan de dentale bylûden fan de folle foarm ferwachtsje soe. Mar *Kûke* komt ek as flainamme fan dy nammen foar. De /k/'s yn *Kûke* kinne net út de folle foarm *Sjoerd/Sjoerdsje* komme.⁶³ Dan bliuwt analogy neffens de pearen *Kikke* ~ *Sjirk*, *Kokke* ~ *Sjouke/Sjoukje* en *Kûke* ~ *Sjiewke* as ferklearring oer. Wurdt it iene dentale bylûd yn /k/ omset, dan moat it oare dêryn meigean, want de (disharmoanyske) patroanen */t-lûd-k-ə/ en */k-lûd-t-ə/ kinne der net op troch.⁶⁴ Sa hat de iene feroaring de oare hjir úthelle.

62. Wat hjir ek in rol spylje kinnen hat, is dat de oansetkloften /sj/ en /tsj/ yn 'e útspraak faak min útinoar te hâlden binne en sa mei-inoar betiisd reitsje kinne. Dêrtroch koe *Sjouke* as *Tsjouke* begrepen wurde. En de kloft -ts- wikselt yn it Frysk wol mear mei de ploffer -k- (sjoch ek § 5.6 hjirnei). De -j- is hjir altyd weifallen.

63. Men koe hjir oan ynfloed fan it efterlûd /u/ (<oe>) op de dentale bylûden tinke. Mar dit soarte assimilaasje is by flainammefoarming fierders neat fan te bespeuren.

64. De flainammen fan it mal /k-lûd-k-ə/ en /t-lûd-t-ə/ en de folle foarmen dêr't se fan ôflaat binne, hawwe deselde lûding: *Kikke* ~ *Sjirk*, *Kokke* ~ *Sjouke* (mei reduksje fan it twilûd /ɔu/ ta /ɔ/), *Kûke* ~ *Sjoerd*, *Tite* ~ *Sytske* en *Toete*, *Tutte* ~ *Sjoerdsje*.

Kollega Siebren Dyk (p.m.) fernijde my, dat syn âldste dochter, *Sjoukje*, harsels as lyts famke *Kouke* neamde ynstee fan *Kokke*, dus mei behâld fan it twilûd fan de folle foarm.

5.4.4 *Flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-j*

(16d) jout in oersjoch fan de flaainammen mei in begjinploffer dy't fan folle foarmen mei in *j* oan it begjin ôflaat binne (alfabetysk oardere neffens de flaainamme):

(16d) *flaainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-j*

Bab	<	Jabik	Koai	<	Joukje
Bab		Jakob	Koi		Joukje
Babbe		Jabik	Kokke		Jabik
Babbe		Jakob	Kokke		Jakob
Kanke		Janke	Kokke		Japik
Kanne		Jan	Koop		Jakob
Kanne		Janke	Kop		Jakob
Kanne		Johanna	Koppe		Jakob
Kanne		Johanneske			

It giet hjir – op *Joukje* nei – om in kompleks fan Bibelske folle foarmen, dy't it Frysk him yn ferskillende graden oaneigene hat.

De flaainammen mei /b/ oan it begjin kinne it bêste mei de foarm *Jabik* yn ferbân brocht wurde. De oanset is fiks fersterke, fan heallûd ta stimhawwende ploffer, en mei weilitten fan it einichste, ûnbeklamme wurdpart kaam it ta it harmoanyske patroan /b-a-b(-ə)/. Meidat *Jakob*, *Jabik* en *Japik* as 'deselde namme' oanfiele – se foarmje in netwurk –, koe *Bab(be)* as flaainamme fan alle trije komme te jilden.

Foar *Kokke* kin men *Jakob* it bêste as útgongspunt nimme, dan falle de begjin-/k/ en de lûding moai te plak. Der hawwe twa oanpassingen west om op it harmoanyske patroan /k-ɔ-k-ə/ út te kommen. Yn it earste plak is der in sjwa oan it ein taheakke, wat him mear foardien hat (sjoch § 4.2 hjirfoar). Yn it twadde plak hat de einichste ploffer in oar artikulaasjeplak krigen en is fan bilabiaal ta felaar wurden. Dy oergong moat út in driuw nei harmoanyske flaainammen begrepen wurde. It is in oanpassing oan it mal fan de ideale twawurdliiddige flaainamme yn (5) hjirfoar, ôftwongen troch de /k/ yn de oanset fan it earste wurdliid en neffens de neiere ynstruksjes foar flaainammefoarming “soargje foar plakharmony tusken de inkele oansetten” yn (3b) hjirfoar. Mar sa'n oanpassing hoecht net, sa't oan de net-harmoanyske foarm *Kop(pe)* te sjen is. De namme *Koop* kin sûnder folle swierrichheid ôflaat wurde út it beklamme part fan de folle foarm *Jakobus*, dy't maklik mei *Jakob* yn ferbân te bringen is.

Om fan *Jakob* op *Kokke* en *Kop(pe)* út te kommen, moat it earste wurdlied, *Ja-*, weifallen wêze, wat foar in beklamme wurdlied net yn 'e reden leit. Mooglik hat de klam yn *Jakob*, yn de tiid dat dy foarm troch ferkoarting út *Ja'kobus* oan it ûntstean wie, ek noch wol in skoft op it lêste part lein en binne de flainammen der yn dat stadium fan ôflaat; ferlykje wat yn 'e alinea hjirfoar datoangeande foar *Koop* útsteld is.⁶⁵

De flainamme *Kanne* is it maklikst út *Johanneske* ôf te lieden. Dan is oan 'e hân fan it suffiks *-ke* de begjin-/k/ te ferklearjen, wylst de weifal fan it ûnbeklamme earste part ek gjin swierrichheden jout. Mei *k* hat *Kanne* in konsonantysk besjoen sterk begjin. De foarm is lykwols net harmoanysk, meidat *k* en *n* in ûngelikens artikulaasjeplak hawwe. Yn *Nan* (foar *Jan*) is dat lêste sa al, mar dêr is de oanset lang sa sterk net. *Johanneske*, *Johanna*, *Jan* en *Janke* moatte as oaninoar besibbe nammen oanfield wêze, dat it koe foar dit netwurk mei ien en deselde flainamme ta.

Dat *Joukje* de flainamme *Koai* (*Koi*) hat, slút oan by *Poai* ~ *Froukje*. Is der yn dat pear lykwols in dúdlik ferbân tusken it artikulaasjeplak fan de *f* en de *p*, soks is der net tusken de *j* en de *k*. De *k* fan it suffiks *-kje* kin hjir in rol spile hawwe.

5.4.5 Flainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-h

Yn (16e) wurdt in oersjoch jûn fan de flainammen mei in begjinploffer dy't fan folle foarmen mei in *h* oan it begjin ôflaat binne:

(16e) flainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjin-h

Kinge < Hindrik
Kinge Hindrikje

Kingke⁶⁶ < Hindrikje
Kingke Hinke

Hinne is in flainamme fan *Hindrikje*, dêrfan ôflaat troch it weilitten fan de ûnbeklamme wurdliiden (*-drikje*) en it tafoegjen fan in einichste sjwa (sjoch foar dat lêste ek § 4.2 hjirfoar). It flainammekarakter fan *Hinne* is dêrnei fersterke – of: oerkarakterisearre – troch ferlytsing, dat *Hingke* opsmiet.⁶⁷

65. Dit 'klamprobleem' hat men faker, sjoch § 5.1 hjirfoar foar de fan de folle foarmen *Adam*, *Alida*, *Elbrich*, *Elisabet* en *Nikolaas* ôflate flainammen *Daam*, *Daatsje*, *Brikje*, *Betsje* en *Laas*.

66. Foar de dúdlikheid staverje ik hjir *Ki<ng>ke* en net, sa't it neffens de regels moatte soe, *Ki<n>ke*.

67. By de ferlytsingsnammen hat men it ferskynsel fan de dûbele ferlytsing: in ferlytsingsnamme op basis fan in ferlytsingsnamme. Hjir hat men dûbele flainammefoarming: in flainamme op basis fan in flainamme. Mar der is wol in (formeel) ferskil. Giet it by it

Dêr is troch oansetfersterking – /h/ is it swakste bylûd fan it Frysk (Visser (1997:40-45)) – de flainamme *Kingke* fan ôflaat. Mei it slettene earste wurdlied is dat gjin ideale twawurdliedige flainamme, mar mei de trije felare konsonanten /k/, /ŋ/ en /k/ is er al ‘superharmoanysk’. Op basis fan *Kingke* is foar de manljusnamme *Hindrik* de flainamme *Kinge* foarme. Derfan útgeande dat ferlytsingsnammen earst en meast mei froulju asso-sjearre wurde, is *Kingke* dêrby de ferlytsingsútgong kwyt rekke, dêr’t in sjwa foar yn it plak kommen is om de twawurdliedichheid oan te hâlden.⁶⁸ *Kinge* is fan it ‘gewoane’ harmoanyske patroan /k-lûd-ŋ-ə/. Dizze flainamme is dêrnei ek foar *Hindrikje* yn ‘e swang rekke.

Dit liket in net ûnoannimlike gong fan saken, al sil it noait te bewizen wêze, dat it wier sa gongen is. Flainammen binne faak ferbûn oan hiele netwurken fan folle foarmen, wat de relaasje tusken folle foarm en flainamme beynfloedzje kin. Dêr kin de fonologyske trochsichtichheid fan dy relaasje troch fertribele reitsje.

5.4.6 Flainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in sonorant bylûd oan it begjin

(16f) jout in oersjoch fan de flainammen mei in begjinploffer dy’t fan folle foarmen mei in sonorant bylûd oan it begjin ôflaat binne (alfabetysk oardere op de flainamme, hieltyd yn blokken neffens de begjinploffer):

(16f) *flainammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in sonorant bylûd oan it begjin*

Kekke <	Lealke	Paaie <	Maaike
Kinge	Rinse	Pom	Rommert
Kinge	Rinske	Pomme	Romkje
Kingke	Rinske		
Kingke	Rinskje	Toai	Loadewyk
Kingske	Rinske		

Om fan *Lealke* op *Kekke* te kommen, moat men foar de lûding brekking yn *Lealke* oannimme, of men moat derfan útgean, dat *Lealke* op it stuit fan de flainammefoarming noch it âlde lange ienlûd /ɛ:/ hie. Fan de kloft *-lk-* bliuwt *-k-* oer; dat is altyd sa, wannear’t *k* de oanset fan it twadde wurdlied

---

foarmjen fan in dûbele ferlytsingsnamme om in efterhelle tapassing fan itselde prosedee, ferlytsing, en dêrmei om in steapelning fan suffiksen, by dûbele flainammefoarming giet it om in kombinaasje fan ferskillende prosedeas, yn it gefal fan *Kingke* om suffigearing (fan *-ke*) en oansetfersterking (*h- > k-*).

68. Dit kin as ‘backformation’ beneamd wurde.

útmakket, ferlykje *Hike* ~ *Hylke* en *Lokke* ~ *Lolke*.⁶⁹ Fan *Ljekke*, of *Lekke*, is troch oansetfersterking *Kekke* ôflaat, in suver harmoanyske flainamme. De foarm /k-lûd-k-ə/ is foar flainammen lykwols sa ‘populêr’, dat men ek de kant fan analogywurking út begjint te tinken.⁷⁰

Kinge is de flainamme fan *Hindrik(je)* en fan it lytse nammenetwurk *Rinse/Rinske/Rinskje*. Hoe komt men hjir op it harmoanyske mal /k-lûd-ŋ-ə/ út, oars sein, hoe komt *Kinge* oan dy twa felare konsonanten? Oansetfersterking ûnder ynfloed fan it suffiks *-kel/-kje* is it earste dêr’t men oan tinkt⁷¹; foar de folle foarm *Rinse* kin soks allinnich op in yndirekte wize, troch de ferbining mei *Rinske* en *Rinskje*.

Alle nammen fan dit lytse netwurk wurde realisearre mei it lange nasale lûd [ē:]. No meie flainammen gjin nasale lûden hawwe (sjoch ek § 6.1 hjirnei). It skrassen fan *s* naam de kondysje foar nasalearring wei. Tagelyk waard dêrtroch de oergong fan [e:] nei in koart lûd mooglik, want foar de kloft *-ns* hat men yn it Frysk systematysk lange lûden. Meidat /ɪ/ de koarte wjergader fan /e:/ is, kaam it sa op ‘e foarm *Rinke/Rinkje* [rɪŋk(j)ə] út.⁷² Troch harmoanyske oansetfersterking hawwe *Kingkel/Kingskel/Kinge* in *k*-oan it begjin krigen.⁷³

Fan *Maaïke*, sels in flainamme fan *Maria*, is it (ûnbeklamme) suffiks *-ke* ôfkappe. De oanset is fersterke troch omsetting fan de bilabiale nasale ploffer /m/ yn de bilabiale obstruïnte ploffer /p/, wylst de oan it ein tafoege sjwa foar twawurdliiddichheid soarge hat.

69. It is in algemien patroan by de ferienfâldiging fan oer twa wurdliden ferdielde konsonantkloften yn it wurd dat it koadasegmint weifalt en it oansetsegmint beholden bliuwt (sjoch McCarthy (2008)).

70. Yn flainammen liket /k/ suver ek wol de ûnmarkearre ploffer te wêzen, ynstee fan de dentale /t/.

71. De sonorant /r/ moat sa’n gisel meitsje om in /k/ te wurden, dat men hjir hast earder oan oansetferfanging tinkt; by einsluten komt dy ferfanging fansels wol op fersterking del.

72. Op ferlykbere wize is de flainamme *Panne* – mei in koarte, orale [ɔ] – út ‘e folle foarm *Frâns* – mei in lange, nasalearre [ɔ:] – ûntstien.

73. Yn it Frysk ûntstiet in nasaal lûd op regelmjittige wize út de sekwinsje oraal lûd + /s,z,f,v,l,r,j/. Der lykje ek gefallen te wêzen dat in nasaal lûd ta de sekwinsje oraal lûd + /ŋ/ werombrocht is. Hoekstra (1997:stelling X) wol derop út, dat *fanke* [fan̥kə] op dy wize foarme is út [fā:], in útspraakfariant mei spontane (affektive) nasalearring fan *faam*. Dat is in frijwat ûngewoane gong fan saken. Foar de flainammen liket my dêrom it yn de tekst sketste senario oannimlikker ta, omdat dat oanslút by algemiene fonologyske patroanen en by algemiene kondysjes op flainammen.

Om fan *Rommert* en *Romkje* op *Pom* en *Pomme* út te kommen, moat men útgean fan it weifallen fan it ûnbeklamme lêste part fan de folle foarmen en fan oansetfersterking ta de stimleaze bilabiale ploffer /p/, wat artikulaasjeplak oangiet yn harmony mei de bilabiale /m/. Yn it korpus is *Pom* keppele oan *Rommert* en *Pomme* oan *Romkje*, mar dat liket frijwat tafallich te wêzen. Ien en deselde folle foarm kin in flaaianamme mei en sûnder einichste sjwa hawwe, foarmen dy't men ta in hichte frij tsjininoar útwikselje kin (sjoch ek § 3.9 hjirfoar).

De stap fan *Loadewyk* nei *Toai* is grut. It liket dan ek it bêste om út te gean fan de oare flaaianammen fan *Loadewyk*, t.w. *Lo* en *Loa*. Mei oansetfersterking – fan it (dentale) stimhawwende sydlûd /l/ nei de ûnmarkearre (dentale) stimleaze ploffer /t/ – en mei einichste lûdferswierring – fan it lange ienlûd /o:/ nei /o:i/ – hat men in oannimlike oergong. In flaaianamme kin maklik sels wer it útgongspunt foar in nije flaaianamme wêze (sjoch ek de foarige subparagraaf).

5.4.7 Flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinlûd

Yn (16g) wurde de twa flaaianammen mei in begjinploffer jûn dy't fan folle foarmen mei in lûd oan it begjin ôflaat binne:

(16g) flaaianammen mei in begjinploffer, ôflaat fan folle foarmen mei in begjinlûd

Pym	<	Ymkje
Pimme		Imkje

It ûnbeklamme part fan de folle foarm is hjir weilitten.⁷⁴ Der is hjir sprake fan de fierst geande foarm fan oansetfersterking, it tafoegjen fan in oanset – yn dit gefal de stimleaze bilabiale ploffer /p/, mei itselde artikulaasjeplak as de /m/ fierderop.⁷⁵ Yn *Pimme* liket de einichste sjwa oan de foarm *Pim* tafoege te wêzen; mar foar *Pym* jildt, dat dy foarm ek skoan, troch ferkoarting, út *Pime* ôflaat wêze kin.

74. Men soe lykwols ek oannimme kinne, al komt dat hjir feitlik op itselde del, dat it ferlytingsuffix skrast is. Dan soe *-kje*, dat him yn nammen mei dûbele ferlytsing opnearet en fan oarsprong in kombinaasje fan de suffixen *-ke* en *-je* is, him ta in selsstannich suffix ûntjûn hawwe. Op grûn fan it ferskuorrend grutte tal nammen op *-kje* wurdt dat yn Visser (2003a:295) útdruklik as mooglikheid neamd.

75. De foarming fan *Pym* (út *Simentsje*) hat hjir wol fan.

5.5 *De rûzer /s/ as oanset fan flaaianammen*

Is it oane de iene kant sa, dat in disproporsjoneel grut tal flaaianammen mei in ploffer begjint, oan de oare kant is it opfallend, hoe'n bytsje flaaianammen oft mei it bylûd /s/ begjinne. Fan de gewoane wurden begjint sa'n sechstjyn persint mei dy stimleaze rûzer, dy't safolle kombinaasjes mei oare bylûden oangean kin. Mar bylûdkloften hat men amper oan it begjin fan flaaianammen – en at se der binne, dan foaral dy fan de ideale foarm fan ploffer + *r/l*. Boppedat moat net fergetten wurde, dat in ploffer as oansetkonsonant mear ûnmarkearre is as in rûzer, ek al is dy stimleas.

Der binne wol flaaianammen mei allinnich ploffers, ek wol mei ploffers en rûzers, mar net mei allinnich rûzers. Dat is in sterke oanwizing foar de ûnmarkearre status fan ploffers yn flaaianammen.

5.6 *De wiksel tusken ts(j) en k yn flaaianammen*

Yn it Frysk is der wol wiksel tusken de felare, stimleaze ploffer *k* en de bylûdkloft (it komplekse segmint) *ts(j)*, net allinnich yn losse wurden, mar ek yn it paradigma fan guon tiidwurden, lykas yn *elk* ~ *elts*, *triltsjer* ~ *trilker*, *laitsje* ~ *lake*, *brekke* ~ *brutsen* (sjoch Visser (1997:103-108)). Sa komt *ts* yn de folle foarm fan in namme yn guon gefallen yn de flaaianamme as *k* oan it ljocht. Omdat *ts* oan it wurd begjin suver altyd fan *j* folge wurdt, is dy wiksel it dúdlikste by frouljusnammen dy't op *-tske* útgeane; sjoch de list yn (17) hjirûnder:

(17) *folle foarmen mei -ts-, flaaianammen mei -k-*

Jekke ⁷⁶	<	Jetske	Lukke ⁷⁸	<	Lutske
Jekke ⁷⁷		Tsjetske	Oake (oakke)		Oatske
Jikke		Jitske	Tsjikke		Tsjitske
Jikke		Tsjitske	Wike (Wykke)		Wytske

Dizze oanpassing hat net wurke op alle frouljusnammen dy't dêr yn begjinsel foar yn 'e beneaming komme soenen. Neist *Etske*, *Fetske* en *Sytske* bygelyks hat men net de flaaianammen *Ekke*, *Fekke* en *Sike* (*Sykke*). Flaai-

76. *Jekke* komt ek as flaaianamme fan *Jitske* foar (sjoch foar it ferskil yn lûding § 6.4 hjirnei).

77. Yn dit gefal is de oanset fan de folle foarm ek frijwat ferienfâldige, lykas by it pear *Jikke* ~ *Tsjitske* fierderop yn it rychje (sjoch ek it ein fan § 5.3 hjirfoar). Merk op, dat *tsj-* oan it wurd begjin dêrby net ta *k-* wurden is, oars as by *Kekke/Keke* ~ *Tsjeardsje* yn (18) hjirnei.

78. Sjoch § 6.4 hjirnei foar it lûdsferskil by it pear *Lokke* ~ *Lutske*, dat fierders folslein gelyk is oan *Lukke* ~ *Lutske*.

nammefoarming is no ien kear gjin ferplichte proses, dat it ien en mien hat mei wurdfoarmingsprosessen yn it algemien. Mar de grutte fan it korpus kin hjir in rol mei spylje, nammerste mear omdat *Fekke* wol as flaaianamme foarkomt – fan de folle foarm *Fedderik* – en *Ekke* en *Sike* jin as oannimlike flaaianammen oanharkje.

Yn de gefallen fan (18) hjirûnder hawwe der ek oare oanpassingen west en is it effekt fan de wiksel *ts ~ k* dus minder dúdlik:

(18) *minder dúdlike gefallen fan de wiksel ts ~ k*

Eke	<	Eeltsje	Jeike	<	Jeltsje
Eekje		Eeltsje	Makke		Martsen
Kekke		Geartsje	Pike		Pytsje
Keke		Geartsje	Hikke		Richtsje
Gaike		Goaitsen	Nynke		Tryntsje
Kike		Grytsje	Kekke ⁷⁹		Tsjeardsje
Hikke		Hiltsje	Keke		Tsjeardsje

5.7 *Ta beslút fan dizze paragraaf*

Yn dizze lange paragraaf binne ûnderskate aspekten fan de oanset yn flaaianammen op it algemint brocht. Utgongspunt dêrby wie, dat yn flaaianammen typysk de ûnmarkearre fonologyske struktueren oan it ljocht komme. Der is besocht om de ferskillen tusken de oanset fan folle foarm en flaaianamme út in driuw nei ûnmarkearre c.q. minder markearre struktueren te begripen en te ferklearjen. De driuw nei ‘harmoanyske’ twawurdliiddige flaaianammen spile ek net swak by. De ferhâlding tusken folle foarm en flaaianamme is sa in ein dúdliker wurden, al bliuwt der op it nivo fan de fine(re) details ek noch genôch te begripen en te ferklearjen oer.

6. *De lûding fan flaaianammen*

Yn (3) yn § 2.3 hjirfoar binne “neiere ynstruksjes foar flaaianammefoarming” neamd. Deselden dy’t op de lûden slane, wurde yn (19) nochris jûn:

(19) *neiere ynstruksjes oangeande de lûding fan flaaianammen*

a. *algemien*

nim de kondysje foar nasalearring wei

b. *foar twawurdliiddige flaaianammen*

set twilûden om yn ienlûden en bewarje dêrby it haad

79. By *Kekke/Keke ~ Tsjeardsje* hat der in dûbele wiksel west. De *-j-* fan de begjinkloft *tsj-* fynt men yn de flaaianamme net werom.

set lange ienlûden om yn de dermei korrespondearjende koarte ienlûden

c. foar ienwurdliiddige flaaainammen

set koarte lûden om yn in dermei korrespondearjende lange sekwinsje

Wat de lingte fan de lûden oangiet, is der dus in wêzentlik ferskil tusken twawurdliiddige en ienwurdliiddige flaaainammen. Sille de earsten in ideale, evene, trogee útmeitsje, dan moatte se in koart fol lûd hawwe. Dat betsjut alderearst, dat it koarte lûd fan de folle foarm yn de twawurdliiddige flaaainamme mei oernommen wurde kin en, yn it twadde plak, dat it lange lûd of it twilûd fan de folle foarm mar allinnich as koart (ien)lûd yn sa'n flaaainamme werom komme kin. Yn ienwurdliiddige flaaainammen dêrfoaroer is in inkel koart lûd no krekt hosk. Dat hâldt net allinnich yn, dat it lange lûd of it twilûd fan de folle foarm him yn dat slach flaaainamme trochsette kin, mar ek dat it koarte lûd fan de folle foarm dêr mar allinnich as lang lûd of as part fan in twilûd, fan in sekwinsje fan lang lûd + *j* of fan dy fan koart lûd + bylûd oan it ljocht komme kin (sjoch § 2.4.2 hjirfoar).

Yn dizze paragraaf wol ik oan 'e hân fan de ynstruksjes yn (19) de feroaringen yn lûding tusken folle foarm en flaaainamme behannelje. Yn § 6.1 giet it om hoe't de nasale lûden fan de folle foarmen yn flaaainammen foar de hearen komme. Dat wurdt yn § 6.2 foar de lange ienlûden en twilûden neigongen. De fjouwer subparagrafen dêrnei jouwe omtinken oan fonotaktyk motivearre lûdwiksel (§ 6.3), net-automatyske lûdwiksel (§ 6.4), lûdwiksel op fonologysk ûntrochsichtige grûnen (§ 6.5) en, as lêste, lûdferlinging en lûdreduksje (§ 6.6).

6.1 *Gjin nasale lûden yn flaaainammen*

Om mei (19a) te begjinnen: flaaainammen mei in nasaal lûd binne der net, sa't it oersjoch yn (20) hjirûnder útwiist:

(20) *flaaainammen neist folle foarmen mei in nasaal lûd*

Kinge	<	Rinse	Kingke	<	Rinskje
Kinge		Rinske	Kingske		Rinske
Kingke		Rinske	Panne		Frâns

It lange nasale lûd fan de folle foarm fynt men as koarte orale wjergader + nasaal bylûd yn de flaaainamme werom. Dat koe allinnich sa komme troch it weifallen fan de kondisjonearjende faktor foar dy nasalens, de rûzer *s* (sjoch ek § 5.4.6 hjirfoar).

6.2 *Lange ienlûden en twilûden*

By de lange ienlûden en de twilûden moat der in ûnderskied makke wurde tusken de ien- en de twawurdliddige flaaianammen.

6.2.1 *It lange ienlûd fan de folle foarm yn de twawurdliddige flaaianamme*

Fan in lang ienlûd yn de folle foarm soe men yn de twawurdliddige flaaianamme yn begjinsel de koarte wjergader werom fine moatte. De gefallen dat dat sa is, wurde yn (21) neamd:

(21) *twawurdliddige flaaianammen mei in koart lûd neist folle foarmen mei in lang lûd*

Fridde	<	Frederik
Jappe		Japik/Jakob

Fridde en *Jappe* steane de ienwurdliddige foarmen *Frid* en *Jap* neist.

De flaaianamme *Jappe* hat de fariant *Jepp*, mei dêrneist de ienwurdliddige foarm *Jep*. Dan giet it om in ferskil yn lûdskwaliteit. Earder moatte der aardich wat wikselfoarmen mei *a* en *e* west hawwe, dêr't no mar in pear mear fan oer binne, lykas *rak* ~ *rek* en *damme* ~ *demme*, mei ferâlderjende *e*-foarmen (Sytstra en Hof (1925:12)). De wiksel *Jappe* ~ *Jepp* slút dêrby oan; dêrby gean ik der fansels fan út, dat *Jappe* de âldste fan de twa is.

De foarm *Jippe* komt ek foar; yn Winkler (1898:200) wurdt dy mei *Jepp* yn ferbân brocht. De lûdwiksel yn it nammepear *Jepp* ~ *Jippe* giet lykop mei dy yn wurdpearen lykas *blebbe* ~ *blibbe*, *greppel* ~ *grippel* en *skrepp* ~ *skrippe* (Sytstra en Hof (1925:15)).⁸⁰

Yn *Steffen* hat men in koarte /ɛ/, dy't korrespondearret mei de lange /e:/ yn *Stephanus*, in wiksel dy't men ek by *Gretske* ~ *Margreta* hat (sjoch (13) hjirfoar). Yn gewoane wurden docht dy him foar by it bywurdepear *effen* ~ *even* en mooglik ek, mar dan allinnich yn etymologyske sin, by it ferhâldingswurd *neffens*, ferlykje Nederlânsk (*be*)*nevens*. Yn it gewoane gefal is /ɪ/ lykwols de koarte wjergader fan de lange /e:/, sa't ek oan *Fridde* ~ *Frederik* te sjen is.

6.2.2 *It slutend twilûd fan de folle foarm yn de twawurdliddige flaaianamme*

Fan in slutend twilûd yn de folle foarm fynt men yn de twawurdliddige flaaianamme yn begjinsel allinnich it haad – it earste, beklamme, elemint – werom. Dat komt del op ferinkellûding fan it twilûd. Sjoch it oersjoch yn (22) hjirûnder:

80. Sjoch foar dizze wiksel ek § 6.2.5 hjirnei.

(22) *twawurdliddige flaaïnammen mei in koart lûd neist folle foarmen mei in slutend twilûd*

Akke	<	Aukje
Kokke		Sjouke
Kokke		Sjoukje

By *Peie* ~ *Feitse* is it twilûd fan de folle foarm mei oerkommen. Dêr is lykwols in ûnôfhinklike ferklearring foar (sjoch ek § 4.1.10 hjirfoar). *Peie* giet út op de sekwinsje twilûd plus sjwa. Op it djipste nivo fungearret dy sjwa as in wurdrins; dat is fan dy gefolgen, dat it part fan de namme foar sjwa ek as losse, ienwurdliddige, flaaïnamme foarkomme kinne moat. En yn in ienwurdliddige flaaïnamme hat men altyd ‘wat langs’, t.w., in lang ienlûd, in twilûd, de sekwinsje fan lang ienlûd + *j* en dy fan koart lûd + bylûd.

In lang ienlûd + heallûd hat men yn *Baaie*. Rekkene neffens de folle foarm *Baukje*, is it haad fan it twilûd hjir mei oergongen, mar dan yn ferlinge foarm en boppedat ferswierre mei *j*; dy sekwinsje is foar de einichste sjwa ien fan de te ferwachtsjen mooglikheden.

By *Gaike* ~ *Goaitsen* [gwajtsen] is it twilûd ek mei oergongen (útgeande fan brekking yn de folle foarm). No is *Gaike* neffens de foarm in ferlytsingsnamme (sjoch § 4.1.14 hjirfoar); dy kinne hiel maklik in twilûd yn it part foar it suffiks hawwe, al binne se dêrmei net neffens it mal fan de ideale twawurdliddige flaaïnamme.

By *Bibbe* ~ *Bleike* is *Bibbe* nei alle tinken ûntstien út *Bebbe* – mei de lûding dy’t men op grûn fan de *ei* yn *Bleike* ferwachtsje soe – troch de lûdwiksel *e* ([ɛ]) ~ *i* ([ɪ]), dy’t yn de foarige subparagraaf ek te praat west hat.⁸¹

6.2.3 *It slutende twilûd /ou/ fan de folle foarm yn de ienwurdliddige flaaïnamme*

It slutende twilûd /ou/ fan de folle foarm komt yn de ienwurdliddige flaaïnamme yn ‘e gewoane regel as de sekwinsje /o:i/ (lang lûd + heallûd *j*) werom, sjoch it oersjoch yn (23) hjirûnder:

---

81. In beswier tsjin dizze analyze koe wêze, dat *Bebbe* net as flaaïnamme fan *Bleike* oerlevere is. Winkler (1898:28) jout *Bebbe* wol, mar ferwiist nei *Bebbe*, in flaaïnamme fan *Jakobl Jabik* (sjoch ek § 5.4.5 hjirfoar). Mar der sille wol mear flaaïnammen net oerlevere wêze.

(23) *ienwurdliddige flaaianammen mei <oai> neist folle foarmen mei <ou>*

Joi	<	Joukje	Poi	<	Frouk
Koi		Joukje	Poi		Frouke
Koi		Sjoukje	Poi		Froukje
Poi		Baukje	Toi		Sjoukje

In ienlûd is minder markearre as in twilûd. Dêrom is fan it twilûd /ou/ hjir allinnich it haad, it beklamme elemint, /o/, beholden. Mar om de ienwurdliddige foarm fonologysk ‘op gewicht’ te hâlden, moast /o/ ferlinge wurde. Dat slút oan by de tsjinichheid yn koarte lûden oan it wurdein. By dy ferlinging is it lûd fan heal iepen ta heal sletten wurden, want /o:/ komt yn wurdfinale posysje net foar (sjoch § 3.1 hjirfoar). De sa ûntstiene /o:/ hat boppedat selskip fan it heallûd *j* krigen.

It heallûd heart ta it rym fan it wurdlid (Visser (1997:118-124)). Sa’n rym beset dêrmei trije fonologyske posysjes, dat allinnich oan it wurdein mooglik is. It heallûd liket de funksje te hawwen om it lange lûd yn dizze ienwurdliddige foarmen ekstra fonologysk gewicht te jaan. Der binne dan ek mear nammen dy’t op de kombinaasje lang lûd + it heallûd *j* útgeane as op in lang ienlûd allinnich.

6.2.4 *It slutende twilûd yn de ienwurdliddige flaaianamme*

At in ienwurdliddige flaaianamme in slutend twilûd hat, dan is it haad – it earste, beklamme, elemint – dêrfan yn ‘e gewoane regel gelyk oan it beklamme koarte lûd fan de folle foarm. Sjoch it oersjoch yn (24):

(24) *ienwurdliddige flaaianammen mei in slutend twilûd*

Jei	<	Jelske	Dui	<	Durkje
Jei		Jeltsje ⁸²	Jui		Jurjen
Kei		Gjerryt	Jui		Jurjentsje ⁸³
Kei		Gjerrytsje			

82. As flaaianamme fan *Jelske/Jeltsje* komt *Jeike* ek foar; dat is, mei *-ke*, in ferlytsingsnamme, en dan is it twilûd gjin probleem (sjoch § 4.1.14 hjirfoar).

Yn in rou-advertinsje yn de krante fûn ik *Jaity* foar *Jeltsje*. Dat sil in op it gehoar ôf stavere foarm wêze fan *Jeitsje*, in oare ferlytsingsnamme fan *Jei*, dy’t ta in namme op -y omfoarme is (sjoch foar dy lêsten § 2.1 hjirfoar).

83. As flaaianamme fan *Jurjen/Jurjentsje* komt *Juike* ek foar, en as flaaianamme fan *Durkje* hat men ek *Duïke*. Dat binne, mei *-ke*, ferlytsingsnammen (sjoch § 4.1.14 hjirfoar).

Buite (< *Butte*) is gjin ferlytsingsnamme. Mei it slutende twilûd *ui* hat er de foarm fan in markearre, ûnevene, trogee. Boppedat hat de folle foarm hjir in koart ienlûd (*u*) en de flaaianamme in slutend twilûd (*ui*), wylst men dat oarsom ferwachtsje soe. De flaaianamme *Buite* rint der dêrtroch frijwat út.

Yn it boppeste rychje is der in moai streekrjocht ferbân tusken de lûding fan ‘e folle foarm en dy fan ‘e flainamme, *e* [ɛ] en *ei* [ɛ.j]. De flainamme *Hein* (*Heine*) stiet neist de folle foarm *Hindrik*, mar moat wol út de âlde foarm *Hendrik*, mei *e* ([ɛ]), ûntstien wêze. Meidat /ɛ/ yn it Frysk foar in noaslûd moai algemien ta /ɪ/ wurden is – sjoch Hoekstra (2001:724) –, hat *Hendrik* him letter ta *Hindrik* ûntjûn. It ferbân tusken de lûding fan de folle foarm en dy fan de flainamme is dêr justjes minder trochsichtich fan wurden.

It ferbân tusken it koarte ienlûd *u* [ö] en it lange, slutende twilûd *ui* yn it ûnderste rychje is minder dúdlik. Der is in direkt ferbân foar de dialekten dêr’t *ui* de ûnderlizzende foarm /öy/ hat – mei in heal sletten earste elemint –, dy’t as [ö.y] realisearre wurdt (Visser (1997:27)). Yn ‘e dialekten mei /Δy/ as ûnderlizzende foarm, en [Δ.y] as útspraakfoarm, hat der in ferleging west, fan ‘e heal slettene /ö/ nei de heal iepene /Δ/. Dy slút oan by de systematyk fan de lange twilûden yn it Frysk: de sintralisearjende hawwe in sletten of heal sletten, de slutende in heal iepen of iepen lûd as earste elemint (Visser (1997:25)).

De koarte lûden /ɛ/ en /Δ/ koenen hjir net ferlinge wurde, want /ɛ:/ en /Δ:/ kinne net oan it wurdein (sjoch § 3.1 hjirfoar). Utwike nei de slutende twilûden /ɛi/ ([ɛ.j]) en /Δy/ ([Δ.y]) is dan in útwei. Sokke twilûden soargje boppedat foar genôch fonologysk gewicht foar de oanbelangjende flainammen.

Neist *Jeie* en *Duie* steane *Jeie* en *Duie*, mei fierhinne deselde folle foarmen derneist:

(25) *twawurdliiddige flainammen mei de sekwinsje slutend twilûd + sjwa*

Jeie	<	Jelle		Duie	<	Durk
Jeie		Jelmer		Duie		Durkje
Jeie		Jelske				
Jeie		Jeltsje				

De einichste sjwa soarget hjir foar in twawurdliiddige trogee, al is dy fan in markearre, ûnevene, foarm.

6.2.5 *It sintralisearjende twilûd yn de ienwurdliiddige flaaianamme*

In sintralisearjend twilûd yn de folle foarm komt yn de flaaianamme yn ‘e gewoane regel as de lange wjergader fan it haad – it folle lûd – werom, sjoch it oersjoch yn (26) hjirûnder:

(26) *flaaianammen mei in lang lûd neist folle foarmen mei in sintralisearjend twilûd*

Bee	<	Bearend	Keke	<	Geartsje
Teet		Teakeltsje	Keke		Tsjeardsje
Ebe		Ealbe			

Yn *Frits* ~ *Freark* hat der, foar de swiere einkloft *-ts*, ferkoarting fan it lange lûd west. Dy einkloft – winliken: it komplekse segmint – *ts* is oars wol nuver, likefolle oft *Frits* no streekrjocht fan *Freark* ôflaat is of oer de ombocht fan *Fridde*. Yn flaaianammen hat men wol *k* foar *ts* yn de folle foarm oer (sjoch § 5.6 hjirfoar). Dat is lykwols in ferienfâldiging, wylst it hjir om in, net te ferwachtsjen, gruttere kompleksiteit giet. It liket dan ek de koartste klap om oan te nimmen, dat *Frits* in oan it Nederlânsk ûntliende flaaianamme is.

Geartsje en *Tsjeardsje* hawwe beide de flaaianamme *Keke*, mei it te ferwachtsjen lange lûd *e* (/e:/). Mar *Kekke* hawwe se ek, dat foar *Geart* en *Lealke* de iennichste flaaianamme is. At it hjir om suvere (trogeyske) ferkoarting fan it lûd fan *Keke* te rêden wie, dan soe men *Kikke*, mei in /ɪ/, ferwachtsje.⁸⁴ No wikselje *i* (/ɪ/) en *e* (/ɛ/) inoar wol ôf, bygelyks yn *fekke* ~ *fikke* en *greppel* ~ *grippel* (sjoch Sytstra en Hof (1925:15), ek foar mear foarbylden, en § 6.2.1 hjirfoar). Mar fan *Kikke* as flaaianamme fan *Geartsje*/*Tsjeardsje* is gjin spoar mear te bekenen, al kin dat tafal wêze. Men kin lykwols ek fan de brutsen foarm fan it sintralisearjende twilûd, [jɛ], yn de folle foarmen *Geart*/*Geartsje*/*Lealke*/*Tsjeardsje* útgean; dan is it missen fan *Kikke* gjin probleem.⁸⁵

Hjir is it it plak om ek oare oanpassingen fan sintralisearjende twilûden yn folle foarmen te behanneljen.

It twilûd yn *Doedsje*/*Doetsje* koe ferkoarting ûndergean. De dêrtroch ûntstiene /u/ koe ferfoarlike wurde; mei oare segmintele oanpassingen kaam it sa by einsluten op de flaaianamme *Dute* (*Dút*) út. Dêrneist hat men *Duke*, mei in *k* dy’t him allinnich op grûn fan analogy ferklearje lit.

84. *Kikke* komt yn it korpus allinnich foar as de flaaianamme fan *Sjirk*.

85. By *Peie* ~ *Freark* lit it twilûd yn *Peie* him ek it bêste út de brutsene foarm fan *Freark* ferklearje.

Doedsje/Doetsje koe ek brekking ûndergean. De brutsen foarm *Duodsje/Duotsje* hat de Súdwesthoekster fariant *Dutsje*, ferlykje pearen wurden lykas *fuotten/stuollen* (Klaai, Wâlden) ~ *futten/stullen* (Súdwesthoeke).⁸⁶ *Dute* (*Dút*) jildt ek as flaaianamme fan *Dutsje*. In ferheging fan ien trime fan it lûd [ö] fan *Dutsje* smyt it lûd [y] fan *Dútsje* op. Mar it nammenetwurk dêr't *Doedsje/Doetsje* en *Dutsje* mei-inoar yn sitte, kin hjir ek in, net-lûdwettige, rol spile hawwe.

Dat it twilûd fan *Sjoerdsje* yn de flaaianamme *Toete* ([tu.ətə]) werom komt, kin fonotaktysk ferklearre wurde: foar in tosklûd hawwe de lange slettene lûden /i:/ en /u:/ gjin sterke posysje, de sintralisearjende twilûden /iə/ en /uə/ dêrfoaroer krekt al.⁸⁷

Neist *Sjoerdsje* stiet net allinnich *Toete*, mar ek *Sjut/Sjutsje/Sjutte*, in patroan dat oanslút by pearen lykas *djoer* ~ *djurder/djurst/djurte*, *fjoer* ~ *fjurwurk* en *stjoer* ~ *stjurman* (sjoch Visser (2002:225) foar mear foarbylden en in mooglike analyze). Yn *Tutte* hat der, troch de wei fan oansetfersterking, in fierdere oanpassing fan *Sjutte* west.

It pear *Toate* ~ *Sjoerd* falt hjir wat út de toan. Foar 't neist is *Toate* foarme op basis fan *Sjoard*, in byfoarm fan *Sjoerd* (sjoch Winkler (1998:350, s.v. *Sjoord*)); ferlykje pearen lykas *broer* ~ *broar* en *tsjoer* ~ *tsjoar* (sjoch Visser (2000:160–161) foar mear foarbylden fan dit slach lûdwiksel). Troch de lykslach fan *Sjoard* mei *Sjoerd* koe *Toate* ek as de flaaianamme fan *Sjoerd* komme te fungearjen.⁸⁸

6.3 Lûdwiksel op grûn fan fonotaktysk motivearre oanpassing

Troch omfoarming fan de namme koe it lûd yn in oare fonotaktyske konstellaasje telâne komme. En soks koe gefolgen foar de kwaliteit en/of kwantiteit derfan hawwe, sa't oan it oersjoch yn (27) hjirûnder te sjen is:

86. Winkler (1898:74) seit oer *Dutsje* (troch him as <Duttsje> stavere): “Andere uitspraak van Doetsje. Komt meest in den Zwh., en vooral ook te Makkum voor”.

87. Dat docht ek bliken oan de fertwilûding fan /i:/ en /u:/, lykas yn *tiid* [ti.ət] en *hûd* [hu.ət], dy't him foar tosklûden foardocht.

88. Om fan *Gregorius* op *Jeurtsje* te kommen, moat wol oannommen wurde, dat it efterlike lûd -[o.ə]- (/o:/) fan it beklamme wurdlied ferfoarlike is ta -[ö.ə]- (/ö:/), lichtwol mei ûnder ynfloed fan it foarlûd *i* (/i/) yn it wurdlied dernei. Op syn bar is de felare ploffer *g* (/g/) troch de foarlike *eu* faaks ta *j* wurden. Mei *-tsje* is *Jeurtsje* in ferlytsingsnamme (sjoch § 4.1.14 hjirfoar).

(27) *flaainammen mei in oan de nije fonotaktyske konstellaasje oanpast lûd*

Alt	<	Ale	Roeltsje	<	Roelofke
Anke		Anders	Wa		Watse
Anke		Andrys	Wate		Walter
Binne		Bernard	Wok		Wobbe
Kanne		Janke	Wok		Wobke
Lo		Loadewyk	Wok		Wobkje
Lo		Lolle	Wokje		Wobbe
Roel		Roelf	Wokje		Wobke
Roel		Roelof	Wokje		Wobkje

It begjinlûd yn *Anders/Andrys* is it heal iepene rûne foarlûd /ɔ/, sa't men foar in tosklûd ek ferwachtsje soe. Mar yn de dêrfan ôflате ferlytsingsnamme *Anke* kaam /ɔ/ foar it felare noaslûd /ŋ/ te stean. Fonotaktysk besjoen is de sekwinsje */ɔŋ/ yn it Frysk lykwols net yn 'e es, dat /ɔ/ is nei it iepene lûd /a/ útwykt. Yn *Janke* hat men dat lêste lûd ek. Oarsom komt ek foar. Yn de flaainamme *Kanne* is it [a]-lûd fan *Janke* foar in tosklûd bedarre, dêr't it net stean mei en fangefolgen yn /ɔ/ omset is. Dat lêste hat him ek foardien yn *Alt* /ɔlt/, neidat yn dy flaainamme, troch lûdferkoarting yn de folle foarm *Ale*, in koarte /a/ foar it tosklûd /l/ kommen wie te stean. It op *Bernard* loslitten proses fan flaainammefoarming smiet *Benne* op, mei it lûd /ɛ/ foar it noaslûd /n/; yn dy posysje hat /ɛ/ de bekende ferheging ta /ɪ/ ûndergongen (sjoch ek § 6.2.4 hjirfoar).

By *Wok/Wokje* ~ *Wobbe/Wobke/Wobkje* leit it lân der krekt wer wat oars hinne. De folle foarm hat it heal slettene efterlûd /ɔ/, dat yn de flaainamme as it heal iepene lûd /ɔ/ foar de hearen komt. No hawwe /o/ en /ɔ/ yn it Frysk fonemyske status, sa't oan minimale pearen as *lok* /lok/ ~ *lok* /lɔk/ en *sok* /sok/ ~ *sok* /sɔk/ ôfnommen wurde kin. Mar der is ek frije fariaasje tusken /o/ en /ɔ/, lykas yn *drok*, *rogge* en *los* (Sytstra en Hof (1925:20)). Dy frije fariaasje kin hjir de lûdwiksel tusken folle foarm en flaainamme mei mooglik makke hawwe; mar dy is dan wol systematisearre, yn dy sin dat elk fan beide lûden oan ien slach namme keppele rekke is.⁸⁹

Yn *Roel* en *Roeltsje* hat men it sintralisearjende twilûd /uə/, wylst de folle foarmen *Roelf/Roelof* en *Roelofke* it koarte lûd /u/ hawwe. Yn ienwurdliddige flaainammen hawwe lange fokalyske sekwinsjes de pree (sjoch § 2.4.2 hjirfoar). Dat men hjir yn de flaiiammen net it lange /u:/-lûd hat, kin

89. De pearen *Kokke* [kɔkə] ~ *Folkje* [folkjə] en *Tolle* [tɔlə] ~ *Folkert* [folkət] slute by dy lûdferdieling oan, dat it patroankarakter derfan beklammet.

op rekken fan it tosklûd // skreaun wurde: tosklûden komme leafst nei sintralisearjende twilûden, net-tosklûden nei de lange ienlûdige wjergaders.⁹⁰

Yn § 3.1 hjirfoar wurdt foar *Wa* ~ *Watse* útholden, dat de heal iepene /ɔ/ fan 'e folle foarm yn 'e flaaianamme by de ferlinging oan it wurdein nei de iepene /a:/ útwykt is. Foar *Wate* ~ *Walter* moat oan in soartgelikens senario tocht wurde: moat it koarte lûd yn *Walter*, foar it tosklûd *l*, op fonotaktyske grûnen /ɔ/ wêze, it lange lûd yn *Wate* is net oan dy beheining bûn en kin dan ek frij nei de ûnmarkearre, iepene, fokalyske posysje útwike.

Yn § 3.1 en oan it ein fan § 5.4.6 hjirfoar wurdt in ferklearring jûn foar it lange ienlûd /o:/ yn de flaaianamme *Lo* neist it sintralisearjende twilûd /oə/ en it koarte ienlûd /o/ yn de folle foarmen *Loadewyk* en *Lolle*, en wurdt der wiisd op it aparte fan it sintralisearjende twilûd oan it wurdein yn *Loa* (dêr't oars wol de lûding fan de folle foam *Loadewyk* mei bewarre wurdt).

6.4 Lûdwiksel troch net-automatyske oanpassing

Tusken folle foarm en flaaianamme hat men ek lûdsferskillen dy't har net op fonotaktyske grûnen ferklearje litte. Yn (28) hjirûnder komt der no earst in oersjoch fan de nammepearen dêr't him soks foardocht:

(28) *flaaianammen mei in lûdoanpassing dy't fonotaktysk net te ferklearjen is*

Duke	<	Durk	Keke	<	Gelske
Duke		Durkje	Kjille		Kornelia
Dút		Dutsje	Kokke		Jabik
Dute		Dutsje	Kokke		Japik
Jekke		Jitske	Koop		Jakob
Jen		Jan	Lokke		Lutske
Jenne		Jan	Tette		Geartsje
Job		Jakob			

Neist *Durk/Durkje/Dutsje* soe men de flaaianammen *Dukke/Dutte* ferwachtsje. *Dukke* komt foar, mar *Dutte* net, al kin soks, mei sa'n betreklik lyts korpus, ek klare tafal wêze. Yn *Duke* en *Dút/Dute* is it lûd *u* ([ö]) mei ien trimme ferhege; by *Duke* hat it hege bylûd /k/ dêr mooglik in assmililatoaryske rol yn spile.⁹¹

90. *Roeltsje* is in ferlytsingsnamme, dat foar it suffiks *-tsje* hat men hjir in mooglike ien-wurdliiddige flaaianamme (sjoch § 4.1.14 hjirfoar).

91. Yn Riemersma (1979:24) en Tiersma (1979:15) wurde de felare bylûden, de heallûden *j* en *w* en de sletten lûden as [+heech] karakterisearre.

Neist *Jetske* en *Jitske* hat men *Jekke* en *Jikke*, mar *Jekke* kin ek de flaiinamme fan *Jitske* wêze. Yn §§ 6.2.1 en 6.2.5 hjirfoar is der al op wiisd, dat *i* (/ɪ/) en *e* (/ɛ/) inoar wol ôfwikselje, bygelyks yn *fekke* ~ *fikke*. Dêr komt by, dat *Jetske* en *Jitske* in soad op inoar lykje. Men soe dan lykwols ferwachtsje, dat *Jetske* ek de flaiinamme *Jikke* hawwe kin. Mar dy komt yn it korpus net foar, dêr't ik gjin ferklearring foar haw.

Neist de folle foarm *Jan* steane de flaiinammen *Jen* en *Jenne*. Dêr hat men in wiksel tusken *a* en *e*. Earder hienen de wurden *dan*, *dat*, *wat*, *want*, *wannear* en *fan* njonkenfoarmen mei *e*, dy't men ek faak op skrift werom seach (Sytstra en Hof (1925:12)). Dat spile him foar in tosklûd – meast *n* – ôf, dat *Jen/Jenne* ~ *Jan* past yn dit patroan. Mei *Jen* ~ *Jan* hat men it ienichste gefal yn it korpus dat it ferskil tusken folle foarm en flaiinamme suver en allinnich troch in kwalitatyf lûdsferskil útmakke wurdt.

De flaiinamme *Job* is yn sa fier apart, dat fan de folle foarm *Jakob* net it lûd fan it beklamme part, *Ja-*, mar dat fan it ûnbeklamme part, *-kob*, mei oergongen is. It kin wêze, dat de klamferhâldingen op it stuit fan dizze flaiinammefoarming krekt oarsom leinen. Mar hoe bewiist men soks?

Kokke is de flaiinamme fan *Jabik*, *Japik* en *Jakob*. Mei it each op de oanset-/k/ en de lûding kin men it bêste fan de folle foarm *Jakob* útgean. De trije folle foarmen hjirboppe hearre ta ien en itselde nammenetwurk. Troch analogy is *Kokke* dan ek as flaiinamme fan *Jabik/Japik* kommen te fungearjen, want 'lûdwettich' is dat net te ferklearjen. Kin men *Kokke* it bêste fan *Jakob* ôfliede, *Koop* fan (it beklamme part fan) de folle foarm *Jakobus*. Dy namme sit ek yn it hjirboppe neamde netwurk, dat *Koop* kin der ek as flaiinamme fan *Jakob* op troch.⁹²

Lutske hat *Lukke* as flaiinamme, mei deselde lûding, mar *Lokke*, mei lûdsferskil, kin ek. Der is yn it Frysk wol gauris wiksel tusken *u* ([ö]) en *o* ([o]), lykas yn de pearen *skud* ~ *skod* en *juk* ~ *jok* (Sytstra en Hof (1925:23)).⁹³ Dy besteande lûdwiksel sil derfoar soarge hawwe, dat *Lokke* ek mei *Lutske* yn ferbân brocht wurde koe.

Tette kin men om de lûding it bêste fan de brutsen foarm fan *Geartsje*, [gʲɛtsjə], ôfliede. Suver as fansels is it dan ek de flaiinamme fan de net-brutsen foarm.

92. Sjoch § 5.4.4 hjirfoar foar guon problematyske aspekten fan 'e ôflieding fan *Job*, *Kokke* en *Koop*.

93. Sytstra en Hof merke op: "Sommige vormen met *u* (b.v. *hukke*, *sukke*, (*ge*)*luk*,) komen in de schrijftaal nooit meer voor, hoewel ze in enkele Zuidhoekster tongvallen nog wel gehoord worden."

Gelske hat *Kekke* as flaaianamme, mei in koart lûd, sa't men ek ferwachtsje mocht. Dêr stiet *Keke* neist. Dat dat de ferlinge foarm fan *Kekke* is, leit fonologysk besjoen net yn 'e reden. Yn it earste plak soe dat in beweging fan de ideale, evene, trogee ôf ynhâlde, wylst boppedat in stimleas segmint – hjir /k/ – yn 'e gewoane regel krekt ferkoarting fan it lûd derfoar bewurkmaskeret. Yn it twadde plak is der in kwalitatyf probleem, want lûdferlinging yn *Kekke* soe *Kêke* opsmite (en net *Keke*). Dan bliuwt analogy as ferklearring oer. *Geartsje* en *Tsjeardsje* hawwe ek de flaaianammen *Keke* en *Kekke*⁹⁴, in patroan dêr't *Gelske* him nei foege liket te hawwen.

Om fan *Kornelia* earst op *Kele* út te kommen, freget nochal wat kapwurk. It is net tafallich, dat de sterke oanset, /k/, en it beklamme lange lûd, /e:/, dat oerlibbe hawwe. It lûd hat oan de Nijfryske brekking meidien, dat by einsluten is it op *Kjille* útkommen.

6.5 Lûdwiksel op fonologysk ûntrochsichtige grûnen

Tusken folle foarm en flaaianamme hat men ek ûntrochsichtige lûdsferskillen. Sjoch it oersjoch yn (29) hjirûnder:

(29) flaaianammen mei in ûntrochsichtige lûdoanpassing

Doed	<	Ludolf	Jutte	<	Johanna
Goasse		Godsskalk	Kei		Kornelis
Kei		Klaas			
			Baatsje		Beatriks
Baaie		Berber	Jaatsje		Beatriks
Ditte		Dieuwkje	Beike		Beatriks
Haaske		Hindrik			

By guon fan de flaaianammen hjirboppe is der mei wat goede wil noch wol wat fan in lûdingsrelaasje mei de folle foarm te lizzen. It giet dan om de pearen *Doed* ~ *Ludolf* en *Goasse* ~ *Godsskalk*, beide mei in efterlûd.

Foar de oare foarmen moat der alderearst oan analogywurking tocht wurde. Sa is de lûding fan *Kei* en *Klaas* wakker ûngelyk. Mar wannear't men betinkt, dat *Kaaie* de flaaianamme fan *Klaaske* en *Klaske* is en dat, foaral op 'e klaai, it lûd fan *Kaai* en *Kei* gelyk is, dan is de ferbining tusken *Kei* en *Klaas* net sa'n probleem (sjoch ek it ein fan § 3.2 hjirfoar).

Foar de pearen dy't dan oerbliuwe, is der gjin godlike rie ta. *Baaie* bygelyks is as flaaianamme goed út de folle foarm *Baukje* ôf te lieden. Mar net út *Berber*. En *Baukje* en *Berber* hawwe fierders ek neat mei-inoar út te stean,

94. *Kekke* kin mei de koarte, brutsene foarmen, *Keke* mei de lange, net-brutsene yn ferbân brocht wurde.

dat analogywurking kin ús hjir net helpe. De oanbelangjende flainammen binne wol kreas fan de itige foarm en bliuwe meast trou oan it begjinbylûd fan de folle foarm. It is opfallend, dat der neist *Beatriks* mar allinnich ferlyt-singsnammen steane.

6.6 *Ferlinging en reduksje*

Yn dizze subparagraaf wurdt ien gefal neamd fan lûdferlinging dy't him net oan it wurdein foardien hat en in pear gefallen fan lûdreduksje. Yn (30) jou ik dy no earst:

(30) *flainammen mei lûdferlinging en lûdreduksje*

Daam	< Adam	Kobe	< Jakoba
		Sine	Klasina
Gate	Agatha	Stine	Christina
Gonne ⁹⁵	Hildegonda		

Daam hat in lang lûd en dêrmei in rym fan trije posysjes krigen. Dat is apart, omdat de folle foarm in koart lûd hat. Mei *Dam* – dy foarm komt foar – hat men in ienwurdliddige foarm mei genôch fonologysk gewicht. Boppedat is lûdferkoarting yn 'e fonology fan it Frysk in gewoan ferskynsel, mar lûdferlinging net.

By de oare flainammen yn (30) hat der reduksje west fan de ûnbeklamme einichste *-a* fan it twawurdliddige lêste part fan de folle foarm (fan it beklamme wurdlid ôf rekkene). Dat wurdpert hie twa folle lûden, dat reduksje hat hjir foar in minder of ûnmarkearre trogee soarge.

7. *Konsonantharmony yn flainammen*

Yn gâns twawurdliddige flainammen is der wat it plak fan artikulaasje oangiet 'harmony' tusken de bylûden yn de twa (net-komplekse) oansetten. Dat komt eksplisyt ta útdrukking yn it mal fan de ideale twawurdliddige flainamme yn (5) hjirfoar, dat yn (31) hjirûnder nochris jûn wurdt (F = (koarte) fokaal; P = stimleaze ploffer):

(31) *mal fan de ideale twawurdliddige flainamme*

/P_iFP_iə/

---

95. Yn *Gonne* ~ *Hildegonda* hat men de oergong fan *-nd-* nei *-nn-*, dy't oanslút by de ferlykbere oergong fan de wurdfinale kloft *-nd* nei *-n*, soms mei ferlinging fan it stamlûd (sjoch Visser (1997:129) en Hoekstra (2001:729)).

Yn (31) hat men de fierst geande foarm fan harmony, t.w. folsleine gelikensens fan de konsonanten. Mar it kin ek om plakharmony gean, d.w.s., om twa ferskillende konsonanten mei itselde plak fan artikulaasje. Yn (32) set ik de harmony-gefallen byinoar. Dêrby begjin ik mei deselden dy't nefens it mal yn (31) binne:

(32) *flaainammen mei konsonantharmony*

(32a) *mei twa gelikense ploffers*

Babbe	<	Jabik	Kokke	<	Folkje
Babbe		Jakob	Kokke		Jabik
Bibbe		Bleike	Kokke		Jakob
Didde		Dirkje	Kokke		Japik
Dudde		Durkje	Kokke		Sjouke
Keke		Geartsje	Kokke		Sjoukje
Keke		Gelske	Kûke		Sjiewke
Keke		Krelis	Kûke		Sjoerd
Keke		Tsjeardsje	Kûke		Sjoerdsje
Kekke		Geart	Tette		Geartsje
Kekke		Geartsje	Tette		Tetsje
Kekke		Gelske	Tite		Sytske
Kekke		Gjerryt	Tite		Tryntsje
Kekke		Lealke	Toate		Sjoerd
Kekke		Tsjeardsje	Toete		Sjoerdsje
Kike		Grytsje	Tutte		Sjoerdsje
Kikke		Sjirk			

(32b) *mei twa gelikense sonoranten*⁹⁶

Nine < Tryntsje

(32c) *mei twa bylûden mei itselde artikulaasjeplak*

Dirre	<	Dirk	Pimme	<	Imkje
Durre		Durk	Pimme		Willemke
Kinge		Hindrik	Pym		Ymkje
Kinge		Hindrikje	Pom		Rommert
Kinge		Rinse	Pomme		Romkje
Kinge		Rinske	Sine		Klasina
Lite		Lysbet	Tine		Tryntsje
Nele		Kornelis	Tolle		Folkert
Nele		Nelis	Wibe		Wibren
Nolle		Arnold	Wobbe		Wolbrecht

96. Yn gewoane nammen hat men dit patroan ek wol, lykas yn *Lolle*, *Mame* en *Nanne*. It liket my net ûnmooglik ta, dat dat fan oarsprong flaainammen binne.

It komt foar, dat de folle foarm ek al harmoanysk wie, mar yn fierwei de measte gefallen is de flaaianamme harmoanysk makke troch fonologyske omfoarming, yn twa gefallen – *Pimme* en *Pym* – troch it taheakjen fan in oanset by in folle foarm mei in lûd oan it begjin.

Dizze konsonantharmony as útkomst fan fonologyske omfoarming hat men yn it Frysk, better net te witten, allinnich by flaaianammen. En dat is net om ‘e nocht sa. Yn § 1 hjirfoar haw ik sein, dat ûnder de brede term flaaianamme twa soarten nammen beflapt wurde, de poppenammen en de stammernammen. Dy bringe ús by bernetaal (en taalwinning). Yn bernetaal komt konsonantharmony op frij grutte skaal foar. Yn Levelt (1994) wurdt dy sa analysearre. By it earste taallearen hawwe lytse bern allinnich it hiele wurd, sûnder neiere ûnderferdieling, as fonologyske ienheid ta har foldwaan. Dêr kin dan ek mar ien plakspesifikaasje foar jilde. Letter, at der ek ferlet fan mear wurden komt, wurdt it wurd stap foar stap opsplist. Earst wurdt de lofter râne, dêrnei de kearn en as lêste de rjochter râne derút los makke. Dan earst kinne dy (sub)ienheden in eigen plakspesifikaasje krije.⁹⁷

De harmony yn flaaianammen is inte op dy yn bernetaal. Mar der binne ferskillen. At it wurd in ûndielber gehiel is, dan kinne de konsonanten en fokalen mar ien plakspesifikaasje hawwe en is de harmony folslein: foarlike fokalen mei foarlike konsonanten, efterlike mei efterlike. Yn flaaianammen beheint de harmony him ta dy tusken konsonanten. Tusken de konsonanten en de folle fokaal hoecht der gjin harmony te wêzen. Sa hat men *Kokke* en *Kûke*, mei de efterlûden /o/ en /u/, neist *Kekke* en *Kike*, mei de foarlike /ɛ/ en /i/.

Fierders binne lang alle flaaianammen net harmoanysk, al hat de tendins ta harmony wol moai sterk west.

8. *Ofsluting*

Flaaianammen wie yn de frisistyk noch mar amper wat oan dien. Mei dit artikel hoopje ik dêr wat oan feroare te hawwen, nei de data likegoed as nei de analyze.

It stik is eksploraarjend fan aard. It wie my foaral te rêden om it yn kaart bringen fan dit mêd, dat noch fierhinne braak lei, en om sa tagelyk wat grip op flaaianammeomfoarming yn it Frysk te krijen. Dat hat al wol it nedige oan ynsjoch opsmiten. Mar der is mear út dit ûnderwerp te heljen. Omdat flaaianammeomfoarming him yn alle talen om ús hinne foardocht en dêrby in yn syn

---

97. Sjoch ek Fikkert (2000), benammen side 229-232, Fikkert (2008) en Levelt (2009).

útkomsten opfallend homogeen ferskynsel is, hat it doel om nei te gean, hoe't it Frysk him dêrneffens ferhâldt. Neiere ûndersyksfragen binne bygelyks:

- past it Frysk yn it byld dat der al fan flainammefoarming bestie, of kin dat op grûn fan de Fryske feiten op in nijsgjirrige wize oanfolle en/of oanskerpe wurde;
- spilet de legere graad fan noarmearring en standerdisearring fan it Frysk neffens de gruttere talen om ús hinne in rol by flainammefoarming en -gebrûk;
- hoe kin de noasje 'netwurk fan oaninoar besibbe nammen' eksplisyt brûkt wurde by it ferklearjen fan de foarm fan flainammen.

Allegearre fragen dy't fuortset ûndersyk fertsjinje.

*Fryske Akademy
Ljouwert*

*Rijksuniversiteit Groningen
Frysk Ynstitút*

LITERATUER

Brouwer, J.H. 1947

‘Ien en oar oer Fryske nammen’, yn: *Frysk Jierboek 1946*, Assen, pp. 21-36.

Brouwer, J.H. 1963

Fryske foarnammen en skaeinammen (= Bûnte liuwen. Lân en folk yn wurd en byld; nr. 5), Ljouwert.

Féry, C. 1997

‘Uni und Studis: die besten Wörter des Deutschen’, yn: *Linguistische Berichte*, 172, pp. 461-489.

Fikkert, P. 2000

‘Acquisition of phonology’, yn: Cheng, L. en R. Sybesma, eds, *The First Glot International State-of-the-Article Book: The Latest in Linguistics* (= Studies in Generative Grammar; 48), Berlin/New York, pp. 221-250.

Fikkert, 2008

Kijk op klank (yinaugurele oraasje, Radboud Universiteit Nijmegen), Nijmegen.

Grüter, Th. 2002

‘Why Thomas is ‘Tomü’ and Markus ‘Küsu’: An OT account of hypocoristics in Bernese Swiss German’, yn: *Cahiers linguistique de McGill/McGill Working Papers in Linguistics*, Vol. 16, no. 2, pp. 65-94.

Haan, R. de 2002

‘Flaainammen/Koosnammen’, yn: *Fryske foarnammen/Friese voornamen*, Ljouwert, pp. 14-15.

Hinskens, Fr. 2002

‘Hypocoristische vormen en reductievormen in het hedendaags Nederlands’, yn: *Neerlandica extra muros*, 39 (3), pp. 37-49.

Hoekema, T. 1984

‘Wurden op -OA [o.ə]’, yn: *Us Wurk*, 33, pp. 75-76.

Hoekstra, J. 1997

The syntax of infinitives in Frisian (proefskrift Ryksuniversiteit Grins), Ljouwert.

Hoekstra, J. 1998

Fryske wurdfoarming, Ljouwert.

Hoekstra, J. 2001

‘An Outline History of West Frisian’, yn: H.H. Munske (red.) (yn oarbeidzjen mei N.R. Århammar, V.F. Faltings, J.F. Hoekstra, O. Vries,

- A.G.H. Walker en O. Wilts), *Handbuch des Friesischen/Handbook of Frisian Studies*, Tübingen, pp. 722-734.
- Kaye, J. en J. Lowenstamm 1982
 ‘Up until the Early Seventies’, yn: *GLOW Newsletter*, 8, pp. 22-23.
- Lappe, S. 2002
 ‘Monosyllabicity in prosodic morphology: the case of truncated personal names in English’, yn: Booij, G.E. en J. van Marle, eds, *Yearbook of Morphology 2002*, pp. 135-186.
- Levelt, C.C. 1994
On the Acquisition of Place (dissertaasje Universiteit Leiden [= HIL Dissertations; 8]). The Hague.
- Levelt, C.C. 2009
 ‘Consonant Harmony in child language’ (ms. Ryksuniversiteit Leien; silferskine yn de Blackwell Companion to Phonology).
- McCarthy, J.J. 2008
 ‘The gradual path to cluster simplification’, yn: *Phonology*, 25, pp. 271-319.
- McCarthy, J.J. en A.S. Prince 1995
 ‘Prosodic Morphology’, yn: J.A. Goldsmith, ed., *The Handbook of Phonological Theory*, Cambridge, MA/Oxford, pp. 318-366.
- Poser, W. 1984
 ‘Hypocoristic formation in Japanese’, yn: *Proceedings of the West Coast Conference on Formal Linguistics*, Vol. 3, pp. 218-229.
- Riemersma, Tr. 1979
Sylabysjerring, nazzeljerring, assymyljerring, Ljouwert.
- Roca, I. en E. Felú 2002,
 ‘Morphology in truncation: the role of the Spanish desinence’, yn: Booij, G.E. en J. van Marle, eds, *Yearbook of Morphology 2002*, pp. 187-243.
- Sipma 1952
Fryske Nammekunde I. Foar- en Skaeinammen. Drachten.
- Sytstra, O.H. en J.J. Hof 1925
Nieuwe Friesche Spraakkunst. Leeuwarden.
- Sneuper, 1951
 ‘Hoefolle Flaei- en Skelnammen hat Fryslân? *Lolkje, Dieuwke, Tsjitske en Durkje* jitrís op it aljemint’, yn: *Frysk en Frij*, jrg. 7, nr. 5 [2-2-1951], p. 1.
- Tamminga, D.A. 1970
 ‘In apart slach Fryske flaeinammen’, yn: *Genealogysk Jierboekje 1970*, Ljouwert, pp. 15.

- Tamminga, D.A. 1987
‘Oer “tsiistsjetteltsje” en noch wat’, yn: *De Pompeblêden*, 58, p. 27.
- Tiersma, P.M. 1979
Aspects of the phonology of Frisian based on the language of Grou (= Meidielingen; 4), Amsterdam/Ljouwert.
- Tsjepkema, H. 1997
‘Flaainammen’, yn: H. Tsjepkema, *Efkes taalbuorkje II*, Boalsert, pp. 86-87 (= nûmer 42).
- Visser, W. 1985
‘Ta de nasalearring yn it Frysk’, yn: *Tydskrift foar Fryske Taalkunde*, 1, pp. 33-49; 69-89.
- Visser, W. 1994
‘Schwa-appendixen in het Fries’, yn: G.E. Booij en J. van Marle (red.), *Dialectfonologie*. Lezingen gehouden op het symposion van de afdeling Dialectologie van het P.J. Meertens-Instituut op vrijdag 27 november 1992 (= Cahiers van het P.J. Meertens-Instituut, 6), Amsterdam, pp. 116-137.
- Visser, W. 1997
The Syllable in Frisian (dissertaasje Vrije Universiteit Amsterdam [= HIL Dissertations; 30]), The Hague.
- Visser, W. 2000
‘Frjemd wurdt eigener. Oer de âlde Frânske lienwurden yn it Frysk’, yn: *It Beaken*, 62, pp.141-218.
- Visser, W. 2002
‘Brekking as ferkoarting: in diagroane analyze’, yn: *It Beaken*, 64, pp. 187-246.
- Visser, W. 2003a
‘Patroanen yn ferlytsingsnammen’, yn: P. Boersma, P. Hemminga, L.G. Jansma en G. Jensma (red.), *Philologia Frisica anno 2002*. Lêzingen fan it sechtjinde Frysk Filologekongres (11, 12 en 13 desimber 2002), Ljouwert, pp. 263-305.
- Visser, W. 2003b
‘Lange en koarte ienlûden yn it Frysk: in reaksje op De Haan (1999)’, yn: *Us Wurk*, 52, pp. 130-154.
- WFT 1984-
Woordenboek der Friese taal/Wurdboek fan de Fryske taal, Ljouwert.
- Winkler, J. 1898
Friesche Naamlijst (Onomasticon Frisicum), Leeuwarden.

By de Bylagen 1 en 2

De earste ferzje fan dit stik is yn 'e earste helte fan 2009 skreaun. Utgongspunt wienen doe de listen fan goed fjirdelhûndert unike keppelingen tusken folle foarm en flainamme dy't yn 'e tekst neamd wurde. Sûnt binne der aardich wat keppelingen by kommen, dy't yn 'e listen ferarbeide binne. Dy komme dêrtroch op in totaal fan 446 fan sokke keppelingen (stân fan 19 maart 2010).

Ik jou dy listen hjir yn dizze útwreide foarm, omdat dat it measte nut hat foar lju dy't mei flainammen oan 'e gong wolle soenen. De lyts hûndert keppelingen dy't yn dizze lêste ferzje fan de listen opnommen binne, hawwe yn it artikel har gerak net mear krigen. Dat se it byld fan flainammefoarming yn it Frysk yngeand feroarje soenen, wol ik oars net leauwe.

De yndieling fan Bylage 1:

Folle foarm	man/frou	flainamme	boarne
-------------	----------	-----------	--------

De yndieling fan Bylage 2:

flainamme	man/frou	folle foarm	boarne
-----------	----------	-------------	--------

gjin boarne = Winkler (1898)

Bylage 1: fan folle foarm nei flainamme

Aaltke	f	Aaie		Broer	m	Broek	
Aaltke	f	Ale		Broerke	m	Broek	
Aaltsje	f	Ale		Butte	m	Buite	De Haan
Aaltsje	f	Aaie		Catharina	f	Nine	De Haan
Aaltsje	f	Aaike	De Haan	Charlotte	f	Lotsje	De Haan
Abigaël	f	Bike	Tamminga	Christina	f	Stine	
Adam	m	Daam		Debora	f	Deetsje	
Agatha	f	Gate		Detelef	m	Detele	
Agnes	f	Neeske	De Haan	Dibbald	m	Dibbe	
Albert	m	Peie	De Haan	Dieuwke	f	Joeke	krante
Ale	m	Alt	De Haan	Dieuwke	f	Jo	krante
Alida	f	Daatsje		Dieuwkje	f	Ditte	
Anders	m	Anke		Dingelum	m	Dingle	
Andrys	m	Anke		Dinglum	m	Dingle	
Anna	f	Naantsje	De Haan	Dirk	m	Dirre	
Anne	m	Anke		Dirk	m	Dir	
Antsje	f	Anneke	krante	Dirk	m	Dirt	
Arjaantsje	f	Jaantsje		Dirk	m	Dije	
Arjentsje	f	Jaantsje		Dirkje	f	Didde	
Arnold	m	Nol		Dirkje	f	Dirre	krante
Arnold	m	Nolle		Dirkje	f	Duie	
Ary	m	Aai		Dirkje	f	Dui	
Ary	m	Aaie		Dirkje	f	Duie	
Augustinus	m	Styn		Dirkje	f	Duke	
Aukje	f	Akke		Dirkje	f	Dukke	
Bartele	m	Bakke		Doedsje	f	Duke	
Barteltsje	f	Bakke		Doetsje	f	Dute	
Baukje	f	Baaie		Doetsje	f	Dút	
Baukje	f	Poi		Dorothea	f	Dora	
Bavo	m	Pabe	De Haan	Duifke	f	Dute	krante
Bearend	m	Bee		Durk	m	Duie	
Beatriks	f	Beike		Durk	m	Dukke	
Beatriks	f	Jaatsje		Durk	m	Duke	De Haan
Berber	f	Baaie		Durk	m	Durre	De Haan
Bernard	m	Benne		Durkje	f	Duie	
Bernard	m	Binne		Durkje	f	Dui	
Bernardus	m	Ben	krante	Durkje	f	Duie	
Berta	f	Bep	krante	Durkje	f	Duke	
Bleike	f	Bibbe		Durkje	f	Dukke	
Boukje	f	Baaie		Durkje	f	Dudde	
Boukje	f	Poi		Dutsje	f	Dute	
Broar	m	Boale		Dutsje	f	Dút	
Broer	m	Boele		Ealbe	m	Ebe	
Broer	m	Boale	De Haan	Ede	m	Edse	De Haan

Eduard	m	Ted	De Haan	Geart	m	Kekke	
Eelke	f	Eke		Geartsje	f	Gee	krante
Eelke	f	Eekje		Geartsje	f	Kekke	
Eelke	f	Ele		Geartsje	f	Keke	De Haan
Eelke	m	Ele		Geartsje	f	Gjet	
Eelkje	f	Eke		Geartsje	f	Getsje	krante
Eelkje	f	Eekje		Geartsje	f	Tette	
Eelkje	f	Ety	krante	Gebbe	f	Jekke	De Haan
Eeltsje	f	Eke		Geesje	f	Geke	
Eeltsje	f	Eekje		Geeske	f	Geke	
Eeltsje	f	Ele		Geke	f	Jekke	De Haan
Eeltsje	m	Ele		Gelbrich	f	Gep	
Eeltsje	m	Eman		Gelbrichje	f	Gep	
Egidius	m	Gilles	De Haan	Gelske	f	Kekke	
Elbrich	m	Brikje	De Haan	Gelske	f	Keke	De Haan
Elias	m	Lijke	stavering- Winkler	Gerben	m	Gep	krante
Elisabet	f	Betsje		Gerbrich	f	Gebbe	Tamminga
Elisabet	f	Lyp	bekend	Gerlofke	f	Gelfke	krante
Elisabet	f	Lize	krante	Gerlofke	f	Gelske	krante
Elisabet	f	Lys	krante	Gertsje	f	Gjetsje	
Emilius	m	Mise	krante	Gesina	f	Gee	krante
Ene	m	Ente	De Haan	Gjerryt	m	Kei	
Evert	m	Eef		Gjerryt	m	Kekke	De Haan
Fedderik	m	Fekke		Gjerryt	m	Gjert	de r kin út- sprutsen
Feie	m	Peie	De Haan	Gjerrytsje	f	Kei	
Feitse	m	Peie		Goaitsen	m	Gaike	
Fin	f	Finke	De Haan	Goaitske	f	Goaike	krante
Fogeltsje	f	Koos	krante	Goaltsje	f	Guiltsje	De Haan
Fokeltsje	f	Po		Godsskalk	m	Goasse	
Fokje	f	Pokje	De Haan	Goffert	m	Goffe	
Folkert	m	Tolle		Gregorius	m	Jeurtsje	De Haan
Folkje	f	Kokke		Grytsje	f	Dite	
Foppe	m	Toppe	De Haan	Grytsje	f	Kike	
Frâns	m	Panne		Grytsje	f	Gree	krante
Freark	m	Peie		Helena	f	Lena	krante
Freark	m	Frits	De Haan	Hendrika	f	Riekje	
Frederik	m	Free	krante	Hildegonda	f	Gonne	
Frederik	m	Fridde		Hile	m	Hike	
Frederik	m	Frid		Hilke	m	Hikke	
Frederika	f	Riekje		Hiltsje	f	Hikke	
Fronika	f	Frone		Hinderikus	m	Rikus	
Fronika	f	Froon		Hinderikus	m	Hikus	
Frouk	f	Poi		Hinderikus	m	Ikus	
Frouke	f	Poi		Hindrik	m	Haaske	De Haan
Froukje	f	Poi		Hindrik	m	Heine	
Gaatske	f	Gate		Hindrik	m	Hein	

Hindrik	m	Kinge		Jaspertsje	f	Jas	
Hindrikje	f	Hinne		Jelle	m	Jeie	
Hindrikje	f	Hinke		Jelmer	m	Jeie	
Hindrikje	f	Kinge		Jelske	f	Jeie	Tamminga
Hindrikje	f	Kingke	Tamminga	Jelske	f	Jei	Tamminga
Hinke	f	Kingke	De Haan	Jelske	f	Jeike	
Hiskje	f	Hikke		Jeltsje	f	Jeie	Tamminga
Hylke	m	Hike		Jeltsje	f	Jei	Tamminga
Hylkje	f	Hike		Jeltsje	f	Jeike	
Ida	f	Yt	krante	Jeltsje	f	Jaity	krante
Imkje	f	Pimme	krante	Jetske	f	Jekke	
Jaap	m	Jappe	De Haan	Jetske	f	Jek	De Haan
Jabik	m	Babbe		Jikke	f	Jekke	De Haan
Jabik	m	Bab		Jitske	f	Jikke	
Jabik	m	Jabbe		Jitske	f	Jekke	De Haan
Jabik	m	Jappe	De Haan	Jochum	m	Joop	krante
Jabik	m	Jap	krante	Jochum	m	Joke	krante
Jabik	m	Jeppie		Johanna	f	Hanne	
Jabik	m	Jippe		Johanna	f	Kanne	
Jabik	m	Jep		Johanna	f	Jutte	
Jabik	m	Kokke		Johannes	m	Hanne	
Jakob	m	Babbe		Johannes	m	Hinne	
Jakob	m	Bab		Johannes	m	Jenne	
Jakob	m	Jabbe		Johannes	m	Jen	
Jakob	m	Jappe	De Haan	Johanneske	f	Kanne	
Jakob	m	Jap	De Haan/ krante	Joukje	f	Joi	
Jakob	m	Jakke		Joukje	f	Joai	
Jakob	m	Jak		Joukje	f	Koai	
Jakob	m	Jeppie		Joukje	f	Koi	De Haan
Jakob	m	Jippe		Jurjen	m	Jui	
Jakob	m	Jep		Jurjen	m	Juike	
Jakob	m	Job		Jurjentsje	f	Jui	
Jakob	m	Koop		Jurjentsje	f	Juike	
Jakob	m	Kop		Kene	m	Kent	De Haan
Jakob	m	Koppe		Klaas	m	Kei	De Haan
Jakob	m	Kokke		Klaas	m	Likele	De Haan
Jakob	m	Mallo	krante	Klaaske	f	Kaaie	
Jakoba	f	Kobe		Klaaske	m	Kaaie	
Jan	m	Nan		Klasina	f	Sina	
Jan	m	Kanne		Klasina	f	Sine	
Jan	m	Jenne		Klaske	f	Kaaie	
Jan	m	Jen		Knilliske	f	Kjille	
Janke	f	Kanne		Knilliske	f	Kille	
Janke	f	Kanke		Kornelia	f	Kjille	
Japik	m	Kokke		Kornelis	m	Kees	
Jasper	m	Jas		Kornelis	m	Nele	
				Kornelis	m	Korre	

Kornelis	m	Kei	De Haan	Nikolaas	m	Laas	
Kornelis	m	Nees	krante	Nikolaas	m	Likele	De Haan
Korneliske	f	Kjille	De Haan	Njiske	f	Njikke	
Korneliske	f	Keke	krante	Oatske	f	Oake	
Krelis	m	Keke		Oelke	m	Oeke	
Lammert	m	Lamme		Oelkje	f	Oeke	
Laurens	m	Lau		Olfert	m	Offe	
Lealke	f	Kekke		Olfertsje	f	Oppe	Tamminga
Lipkje	f	Lys	krante	Pelegrinus	m	Peelje	De Haan
Loadewyk	m	Lo		Petrus	m	Pee	krante
Loadewyk	m	Loa	Tamminga	Piter	m	Pike	De Haan
Loadewyk	m	Toai	Tamminga	Piterke	f	Pike	De Haan
Lolke	m	Lokke		Pytsje	f	Pike	
Lolkje	f	Lokke		Rebbe	m	Repke	De Haan
Lolle	m	Lo		Reitse	m	Reie	
Lourens	m	Lou	krante	Renger	m	Pingel	De Haan
Lubberichje	f	Lubke		Richtsje	f	Hikke	
Ludger	m	Lúchje	De Haan	Ridsert	m	Ridske	
Ludolf	m	Doed	De Haan	Rinse	m	Kinge	
Lukretia	f	Kee	krante	Rinske	f	Hinne	
Lutgertsje	f	Lukke	krante	Rinske	f	Kinge	
Lutske	f	Lokke		Rinske	f	Kingke	
Lutske	f	Lukke		Rinske	f	Kingske	
Lysbet	f	Like		Rinskje	f	Kingke	
Lysbet	f	Lite		Roelf	m	Roef	
Lysbet	f	Betsje		Roelf	m	Roel	
Lysbet	f	Libe		Roelof	m	Roef	
Lysbet	f	Lyp	bekend	Roelof	m	Roel	
Lysbet	f	Lys	krante	Roelofke	f	Roefke	
Maaike	f	Paaie		Roelofke	f	Roeltsje	
Marcelis	m	Selis		Roelofke	f	Lofke	De Haan
Marchje	f	Makke	Tamminga	Romke	m	Pomme	De Haan
Margareta	f	Gree	krante	Romkje	f	Pomme	
Margareta	f	Gretske	De Haan	Romkje	f	Pompkje	De Haan
Maria	f	Maaike		Rommert	m	Pom	Sipma
Maria	f	Mapke	De Haan	Rommert	m	Pomme	De Haan
Maria	f	Mare	De Haan	Salomon	m	Sale	
Martinus	m	Tinus	krante	Sibbeltsje	f	Pibbe	
Martsen	f	Makke		Sibbeltsje	f	Sip	krante
Martsen	f	Mat		Sibbeltsje	f	Syn	krante
Matthys	m	Thys		Sibe	m	Pibe	De Haan
Meie	m	Meisje	De Haan	Sibren	m	Pibe	
Murkje	f	Mukke	Tamminga	Sibren	m	Pyb	
Neelke	f	Nele	De Haan	Sibrich	f	Pibe	
Nelis	m	Nele		Sibrich	f	Pyb	
Nikolaas	m	Nikele		Sibrich	f	Syb	
Nikolaas	m	Nyk		Sibrichje	f	Pibe	

Sibrichje	f	Pyb		Ulkje	f	Ukke	
Sibrichje	f	Pibbe	De Haan	Ulkje	f	Uke	De Haan
Sibrichje	f	Syb		Úlkje	f	Uke	
Simentsje	f	Pym	krante	Ûlkje	f	Ûke	
Sjieuwke	f	Kûke		Vincent	m	Sent	
Sjirk	m	Kikke		Walter	m	Wate	
Sjoerd	m	Kûke		Watse	m	Wa	
Sjoerd	m	Toate		Welmoed	f	Wemeltsje	
Sjoerdsje	f	Sjutte	De Haan/ Tamminga	Welmoed	f	Wemke	De Haan
				Welmoed	f	Wekke	Tamminga
Sjoerdsje	f	Sjut		Welmoed	f	Weltsje	De Haan
Sjoerdsje	f	Sjutsje		Werner	m	Wessel	De Haan
Sjoerdsje	f	Toete		Wibren	m	Wibe	
Sjoerdsje	f	Tutte	Tamminga	Wibrichje	f	Wyb	krante
Sjoerdsje	f	Kûke		Wiggeltsje	f	Wikje	
Sjouke	m	Kokke		Willem	m	Wim	
Sjoukje	f	Kokke		Willem	m	Pim	
Sjoukje	f	Koai		Willem	m	Wimel	De Haan
Sjoukje	f	Koi	De Haan	Willem	m	Wimen	De Haan
Sjoukje	f	Toai		Willem	m	Wipke	De Haan
Stephanus	m	Steffen		Willem	m	Wipy	De Haan
Sytse	m	Ije	Sipma	Willemke	f	Wimke	
Sytske	f	Tite		Willemke	f	Pimke	
Teakeltsje	f	Teet	krante	Willemke	f	Wip	
Tetsje	f	Tette		Willemke	f	Pimme	
Theodora	f	Dora		Wim	m	Pim	De Haan
Tryntsje	f	Nine	Sipma	Wobbe	f	Wok	
Tryntsje	f	Nynke		Wobbe	f	Wokje	
Tryntsje	f	Ninke	De Haan	Wobke	f	Wok	
Tryntsje	f	Trynke		Wobke	f	Wokje	
Tryntsje	f	Tine		Wobkje	f	Wok	
Tryntsje	f	Tynke		Wobkje	f	Wokje	
Tryntsje	f	Tite		Wolbrecht	m	Wobbe	
Tsjadmer	m	Tsjamme		Wolbrecht	m	Wob	
Tsjeardsje	f	Kekke		Wypkje	f	Wike	
Tsjeardsje	f	Keke	De Haan	Wypkje	f	Wyk	
Tsjetske	f	Jekke		Wyske	f	Wike	
Tsjitske	f	Jikke		Wyske	f	Wyk	
Tsjitske	f	Tsjikke		Wyske	f	Wyp	krante
Tytsje	f	Tite	krante	Ymkje	f	Pym	

Bylage 2: fan flainamme nei folle foarm

Aai	m	Ary		Didde	f	Dirkje	
Aaie	f	Aaltke		Dije	m	Dirk	
Aaie	f	Aaltsje		Dingle	m	Dingelum	
Aaie	m	Ary		Dingle	m	Dinglum	
Aaike	f	Aaltsje	De Haan	Dir	m	Dirk	
Akke	f	Aukje		Dirre	m	Dirk	
Ale	f	Aaltke		Dirre	f	Dirkje	krante
Ale	f	Aaltsje		Dirt	m	Dirk	
Alt	m	Ale	De Haan	Dite	f	Grytsje	
Anke	m	Anders		Ditte	f	Dieuwkje	
Anke	m	Andrys		Doed	m	Ludolf	De Haan
Anke	m	Anne		Dora	f	Dorothea	
Anneke	f	Antsje	krante	Dora	f	Theodora	
Baaie	f	Baukje		Dudde	f	Durkje	
Baaie	f	Berber		Dui	f	Dirkje	
Baaie	f	Boukje		Dui	f	Durkje	
Bab	m	Jabik		Duie	f	Dirkje	
Bab	m	Jakob		Duie	m	Durk	
Babbe	m	Jabik		Duie	f	Durkje	
Babbe	m	Jakob		Duike	f	Dirkje	
Bakke	m	Bartele		Duike	f	Durkje	
Bakke	f	Barteltsje		Duke	f	Dirkje	
Bee	m	Bearend		Duke	f	Doedsje	
Beike	f	Beatriks		Duke	m	Durk	De Haan
Ben	m	Bernardus	krante	Duke	f	Durkje	
Benne	m	Bernard		Dukke	f	Dirkje	
Bep	f	Berta	krante	Dukke	m	Durk	
Betsje	f	Elisabet		Dukke	f	Durkje	
Betsje	f	Lysbet		Durre	m	Durk	De Haan
Bibbe	f	Bleike		Dút	f	Doetsje	
Bike	f	Abigaël	Tamminga	Dút	f	Dutsje	
Binne	m	Bernard		Dute	f	Doetsje	
Boale	m	Broar		Dute	f	Duifke	krante
Boale	m	Broer	De Haan	Dute	f	Dutsje	
Boele	m	Broer		Ebe	m	Ealbe	
Brikje	m	Elbrich	De Haan	Edse	m	Ede	De Haan
Broek	m	Broer		Eef	m	Evert	
Broek	m	Broerke		Eekje	f	Eelke	
Buite	m	Butte	De Haan	Eekje	f	Eelkje	
Daam	m	Adam		Eekje	f	Eeltsje	
Daatsje	f	Alida		Eke	f	Eelke	
Deetsje	f	Debora		Eke	f	Eelkje	
Detele	m	Detelef		Eke	f	Eeltsje	
Dibbe	m	Dibbald		Ele	f	Eelke	

Ele	m	Eelke		Hike	m	Hylke	
Ele	f	Eeltsje		Hike	f	Hylkje	
Ele	m	Eeltsje		Hikke	m	Hilke	
Eman	m	Eeltsje		Hikke	f	Hiltsje	
Ente	m	Ene	De Haan	Hikke	f	Hiskje	
Ety	f	Eelkje	krante	Hikke	f	Richtsje	
Fekke	m	Fedderik		Hikus	m	Hinderikus	
Finke	f	Fin	De Haan	Hinke	f	Hindrikje	
Free	m	Frederik	krante	Hinne	f	Hindrikje	
Frid	m	Frederik		Hinne	m	Johannes	
Fridde	m	Frederik		Hinne	f	Rinske	
Frits	m	Freark	De Haan	Ije	m	Sytse	Sipma
Frone	f	Fronika		Ikus	m	Hinderikus	
Froon	f	Fronika		Jaantsje	f	Arjaantsje	
Gaike	m	Goaitsen		Jaantsje	f	Arjentsje	
Gate	f	Agatha		Jaatsje	f	Beatriks	
Gate	f	Gaatske		Jabbe	m	Jabik	
Gebbe	f	Gerbrich	Tamminga	Jabbe	m	Jakob	
Gee	f	Geartsje	krante	Jaity	f	Jeltsje	krante
Gee	f	Gesina	krante	Jak	m	Jakob	
Geke	f	Geesje		Jakke	m	Jakob	
Geke	f	Geeske		Jap	m	Jabik	krante
Gelfke	f	Gerlofke	krante	Jap	m	Jakob	De Haan/ krante
Gelske	f	Gerlofke	krante	Jappe	m	Jaap	De Haan
Gep	f	Gelbrich		Jappe	m	Jabik	De Haan
Gep	f	Gelbrichje		Jappe	m	Jakob	De Haan
Gep	m	Gerben	krante	Jas	m	Jasper	
Getsje	f	Geartsje	krante	Jas	f	Jaspertsje	
Gilles	m	Egidius	De Haan	Je	f	Jelske	Tamminga
Gjert	m	Gjerryt	de r kin út- sprutsen	Je	f	Jeltsje	Tamminga
Gjet	f	Geartsje		Jeie	m	Jelle	
Gjetsje	f	Gertsje		Jeie	m	Jelmer	
Goaie	f	Goaitske	krante	Jeie	f	Jelske	Tamminga
Goasse	m	Godsskalk		Jeie	f	Jeltsje	Tamminga
Goffe	m	Goffert		Jeike	f	Jelske	
Gonne	f	Hildegonda		Jeike	f	Jeltsje	
Gree	f	Grytsje	krante	Jek	f	Jetske	De Haan
Gree	f	Margareta	krante	Jekke	f	Gebbe	De Haan
Gretske	f	Margareta	De Haan	Jekke	f	Geke	De Haan
Guiltsje	f	Goaltsje	De Haan	Jekke	f	Jetske	
Haaske	m	Hindrik	De Haan	Jekke	f	Jikke	De Haan
Hanne	f	Johanna		Jekke	f	Jitske	De Haan
Hanne	m	Johannes		Jekke	f	Tsjetske	
Hein	m	Hindrik		Jen	m	Jan	
Heine	m	Hindrik		Jen	m	Johannes	
Hike	m	Hile		Jenne	m	Jan	

Jenne	m	Johannes		Kent	m	Kene	De Haan
Jep	m	Jabik		Kike	f	Grytsje	
Jep	m	Jakob		Kikke	m	Sjirk	
Jeppe	m	Jabik		Kille	f	Knilliske	
Jeppe	m	Jakob		Kinge	m	Hindrik	
Jeurtsje	m	Gregorius	De Haan	Kinge	f	Hindrikje	
Jikke	f	Jitske		Kinge	m	Rinse	
Jikke	f	Tsjitske		Kinge	f	Rinske	
Jippe	m	Jabik		Kingke	f	Hindrikje	Tamminga
Jippe	m	Jakob		Kingke	f	Hinke	De Haan
Jo	f	Dieuwke	krante	Kingke	f	Rinske	
Joai	f	Joukje		Kingke	f	Rinskje	
Job	m	Jakob		Kingske	f	Rinske	
Joeke	f	Dieuwke	krante	Kjille	f	Knilliske	
Joi	f	Joukje		Kjille	f	Kornelia	
Joke	m	Jochum	krante	Kjille	f	Korneliske	De Haan
Joop	m	Jochum	krante	Koai	f	Joukje	
Jui	m	Jurjen		Koai	f	Sjoukje	
Jui	f	Jurjentsje		Kobe	f	Jakoba	
Juike	m	Jurjen		Koi	f	Joukje	De Haan
Juike	f	Jurjentsje		Koi	f	Sjoukje	De Haan
Jutte	f	Johanna		Kokke	f	Folkje	
Kaaie	f	Klaaske		Kokke	m	Jabik	
Kaaie	m	Klaaske		Kokke	m	Jakob	
Kaaie	f	Klaske		Kokke	m	Japik	
Kanke	f	Janke		Kokke	m	Sjouke	
Kanne	m	Jan		Kokke	f	Sjoukje	
Kanne	f	Janke		Koop	m	Jakob	
Kanne	f	Johanna		Koos	f	Fogeltsje	krante
Kanne	f	Johanneske		Kop	m	Jakob	
Kee	f	Lukretia	krante	Koppe	m	Jakob	
Kees	m	Kornelis		Korre	m	Kornelis	
Kei	m	Gjerryt		Kûke	f	Sjiewuwe	
Kei	f	Gjerrytsje		Kûke	m	Sjoerd	
Kei	m	Klaas	De Haan	Kûke	f	Sjoerdsje	
Kei	m	Kornelis	De Haan	Laas	m	Nikolaas	
Keke	f	Geartsje	De Haan	Lamme	m	Lammert	
Keke	f	Gelske	De Haan	Lau	m	Laurens	
Keke	f	Korneliske	krante	Lena	f	Helena	krante
Keke	m	Krelis		Libe	f	Lysbet	
Keke	f	Tsjeardsje	De Haan	Lijke	m	Elias	stavering Winkler
Kekke	m	Geart		Like	f	Lysbet	
Kekke	f	Geartsje		Likele	m	Klaas	De Haan
Kekke	f	Gelske		Likele	m	Nikolaas	De Haan
Kekke	m	Gjerryt	De Haan	Lite	f	Lysbet	
Kekke	f	Lealke		Lize	f	Elisabet	krante
Kekke	f	Tsjeardsje					

Lo	m	Loadewyk		Offe	m	Olfert	
Lo	m	Lolle		Oppe	f	Olfertsje	Tamminga
Loa	m	Loadewyk	Tamminga	Paaie	f	Maaike	
Lofke	f	Roelofke	De Haan	Pabe	m	Bavo	De Haan
Lokke	m	Lolke		Panne	m	Frâns	
Lokke	f	Lolkje		Pee	m	Petrus	krante
Lokke	f	Lutske		Peelje	m	Pelegrinus	De Haan
Lotsje	f	Charlotte	De Haan	Peie	m	Albert	De Haan
Lou	m	Lourens	krante	Peie	m	Feie	De Haan
Lubke	f	Lubberichje		Peie	m	Feitse	
Lúchje	m	Ludger	De Haan	Peie	m	Freark	
Lukke	f	Lutgertsje	krante	Pibbe	f	Sibbeltsje	
Lukke	f	Lutske		Pibbe	f	Sibrichje	De Haan
Lyp	f	Elisabet	bekend	Pibe	m	Sibe	De Haan
Lyp	f	Lysbet	bekend	Pibe	m	Sibren	
Lys	f	Elisabet	krante	Pibe	f	Sibrich	
Lys	f	Lipkje	krante	Pibe	f	Sibrichje	
Lys	f	Lysbet	krante	Pike	m	Piter	De Haan
Maaike	f	Maria		Pike	f	Piterke	De Haan
Makke	f	Marchje	Tamminga	Pike	f	Pytsje	
Makke	f	Martsen		Pim	m	Willem	
Mallo	m	Jakob	krante	Pim	m	Wim	De Haan
Mapke	f	Maria	De Haan	Pimke	f	Willemkje	
Mare	f	Maria	De Haan	Pimme	f	Imkje	krante
Mat	f	Martsen		Pimme	f	Willemkje	
Meisje	m	Meie	De Haan	Pingel	m	Renger	De Haan
Mise	m	Emilius	krante	Po	f	Fokeltsje	
Mukke	f	Murkje	Tamminga	Poai	f	Baukje	
Naantsje	f	Anna	De Haan	Poai	f	Boukje	
Nan	m	Jan		Poai	f	Frouk	
Nees	m	Kornelis	krante	Poai	f	Frouke	
Neeske	f	Agnes	De Haan	Poai	f	Froukje	
Nele	m	Kornelis		Pokje	f	Fokje	De Haan
Nele	f	Neelke	De Haan	Pom	m	Rommert	Sipma
Nele	m	Nelis		Pomme	m	Romke	De Haan
Nikele	m	Nikolaas		Pomme	f	Romkje	
Nine	f	Catharina	De Haan	Pomme	m	Rommert	De Haan
Nine	f	Tryntsje	Sipma	Pompkje	f	Romkje	De Haan
Ninke	f	Tryntsje	De Haan	Pyb	m	Sibren	
Njikke	f	Njiske		Pyb	f	Sibrich	
Nol	m	Arnold		Pyb	f	Sibrichje	
Nolle	m	Arnold		Pym	f	Simentsje	krante
Nyk	m	Nikolaas		Pym	f	Ymkje	
Nynke	f	Tryntsje		Reie	m	Reitse	
Oake	f	Oatske		Repke	m	Rebbe	De Haan
Oeke	m	Oelke		Ridske	m	Ridsert	
Oeke	f	Oelkje		Riekje	f	Frederika	

Riekje	f	Hendrika		Trynke	f	Tryntsje	
Rikus	m	Hinderikus		Tsjamme	m	Tsjadmer	
Roef	m	Roelf		Tsjikke	f	Tsjitske	
Roef	m	Roelof		Tutte	f	Sjoerdsje	Tamminga
Roefke	f	Roelofke		Tynke	f	Tryntsje	
Roel	m	Roelf		Uke	f	Ulkje	De Haan
Roel	m	Roelof		Uke	f	Úlkje	Úke
Roeltsje	f	Roelofke		Úlkje			
Sale	m	Salomon		Ukke	f	Ulkje	
Selis	m	Marcelis		Wa	m	Watse	
Sent	m	Vincent		Wate	m	Walter	
Sina	f	Klasina		Wekke	f	Welmoed	Tamminga
Sine	f	Klasina		Weltsje	f	Welmoed	De Haan
Sip	f	Sibbeltsje	krante	Wemeltsje	f	Welmoed	
Sjut	f	Sjoerdsje		Wemke	f	Welmoed	De Haan
Sjutsje	f	Sjoerdsje		Wessel	m	Werner	De Haan
Sjutte	f	Sjoerdsje	De Haan/ Tamminga	Wibe	m	Wibren	
Steffen	m	Stephanus		Wike	f	Wypkje	
Stine	f	Christina		Wike	f	Wytske	
Styn	m	Augustinus		Wikje	f	Wiggeltsje	
Syb	f	Sibrich		Wim	m	Willem	
Syb	f	Sibrichje		Wimel	m	Willem	De Haan
Syn	f	Sibbeltsje	krante	Wimen	m	Willem	De Haan
Ted	m	Eduard	De Haan	Wimke	f	Willemke	
Teet	f	Teakeltsje	krante	Wip	f	Willemke	
Tette	f	Geartsje		Wipke	m	Willem	De Haan
Tette	f	Tetsje		Wipy	m	Willem	De Haan
Thys	m	Matthys		Wob	m	Wolbrecht	
Tine	f	Tryntsje		Wobbe	m	Wolbrecht	
Tinus	m	Martinus	krante	Wok	f	Wobbe	
Tite	f	Sytske		Wok	f	Wobke	
Tite	f	Tryntsje		Wok	f	Wobkje	
Tite	f	Tytsje	krante	Wokje	f	Wobbe	
Toai	m	Loadewyk	Tamminga	Wokje	f	Wobke	
Toai	f	Sjoukje		Wokje	f	Wobkje	
Toate	m	Sjoerd		Wyb	f	Wibrichje	krante
Toete	f	Sjoerdsje		Wyk	f	Wypkje	
Tolle	m	Folkert		Wyk	f	Wytske	
Toppe	m	Foppe	De Haan	Wyp	f	Wytske	krante
				Yt	f	Ida	krante

